

کتابِ اوّلِ پادشایو

پیشگفتار

کتابِ اوّلِ پادشایو اِدَامِه کِتَابِ هَی اوّل و دوّمِ سموئیل اَسْتِه کِه دَ بَارِه تَارِيخِ پادشاهي اِسْرَائِيل نُوْشْتِه شُدِه. اِي کِتَابِ رِه مُوشِه کِه دَ سِه بَخْشِ تَقْسِيمِ کِنِي:

دَ اَمْزِي کِتَابِ هَر حُکْمَرَان دَ مُطَابِقِ صِدَاقْتِ و وِفَادَارِي خُو دَ خُدا قَضَاوَتِ مُوشِه و کَامِيَابِي بَنِي اِسْرَائِيل اَم دَ صِدَاقْتِ و وِفَادَارِي اَزوا بَسْتِگِي دَرِه. اَمچُنَان دِيْدِه مُوشِه کِه هَر وختي بَنِي اِسْرَائِيل بُت-پَرَسْتِي و نَاِطَاعَتِي مُونِه اُونَا دُچَارِ بَلَا و مُصِيبَتِ مُوشِه و غِيْتِيکِه توبِه کدِه پَس سُونِ خُدا مِيِيِه، کَامِيَابِي و آرَامِشِ نَصِيبِ اَزوا مُوشِه. پادشايونِ «اِسْرَائِيل» کَلو شَرَارَتِ کد کِه اوّلينِ اَزوا يَرْبَعَامِ بَاچِه نِبَاطِ بُود؛ اُو مَرْدُمِ رِه اَز رَاهِ خُدا بُر کدِه سُونِ بُت-پَرَسْتِي بُرد و بَاعِثِ شُد کِه مَرْدُمِ اِسْرَائِيلِ گُناهِ کُتِه کِنِه. پادشايونِ «يَهُودَا» يَگِ تَعْدَادِ شِي شَرَارَتِ کد، و لِي يَگِ تَعْدَادِ دِيگِه شِي دَ خُدا صَادِقِ و وِفَادَارِ بُود کِه نِيکِنَام-تَرينِ اَزوا حِرْزِقِيَا و يُوْشِيَا بُود.

يکي اَز مَوْضُوعِ هَی مُهْمِ کِتَابِ اوّلِ پادشايو دَ بَارِه اِيلِيَا نَبِي اَسْتِه کِه اَز طَرَفِ خُدا بَاچَرَاتِ تَوْرِه مُوگِيِه و مَرْدُمِ رِه اَز بُت-پَرَسْتِي مَنَعِ کدِه سُونِ اِطَاعَتِ و عِبَادَتِ خُدا دَعَوَتِ مُونِه.

فهرستِ عنوانِ ها

دَوْرُونِ پِيْرِي دَاوُود (فَصْلِ ۱ آيِه ۱)

کَشْمَکَشِ دَ بَارِه جَانِشِينِ شُدُونِ دَاوُود (۱: ۵)

سُلَيْمَانِ پادشاهِ مُوشِه (۱: ۲۸)

نَصِيحَتِ دَاوُودَ دَ سُلَيْمَانَ (۱:۲)
 فَوْتِ دَاوُودَ (۱۰:۲)
 حُكْمَرَانِي سُلَيْمَانَ پَادشاه (۱۳:۲)
 دَرخَاسَتِ سُلَيْمَانَ اَز خُدا (۱:۳)
 حِكْمَتِ سُلَيْمَانَ (۱۶:۳)
 اَعْضَايِ دَرِبَارِ سُلَيْمَانَ (۱:۴)
 تَرْقِي وَ شُهْرَتِ سُلَيْمَانَ (۲۰:۴)
 حِكْمَتِ سُلَيْمَانَ (۲۹:۴)
 اَمَادَگِي بَلَدِه اَبَادِ كَدُونِ خانِه خُدا (۱:۵)
 اَبَادِ كَدُونِ خانِه خُدا (۱:۶)
 سُلَيْمَانَ قَصْرِ خُودِ خُورِه اَبَادِ مُونِه (۱:۷)
 وَظِيْفِه حِيْرَامِ دَ اَبَادِ كَدُونِ خانِه خُدا (۱۳:۷)
 اُوْرْدُونِ صَنْدُوْقِ عَهْدِ دَ خانِه خُدا (۱:۸)
 دُعَايِ سُلَيْمَانَ (۲۲:۸)
 وَقْفِ كَدُونِ خانِه خُدا (۶۲:۸)
 خُداوَنْدِ بَسْمِ دَ سُلَيْمَانَ ظَاهِرِ مُوشِه (۱:۹)
 كَارَايِ دِيْگِه سُلَيْمَانَ (۱۰:۹)
 مَلِكِه سَبَا دَ مُلَاقَاتِ سُلَيْمَانَ مِيْبِه (۱:۱۰)
 مَالِ وَ دَوْلَتِ سُلَيْمَانَ (۱۴:۱۰)
 خَاْتُونُوِي سُلَيْمَانَ (۱:۱۱)
 دُشْمَنَايِ سُلَيْمَانَ (۱۴:۱۱)
 شُوْرشِ يَرْبَعَامِ (۲۶:۱۱)
 فَوْتِ سُلَيْمَانَ (۴۱:۱۱)
 شُوْرشِ طَايْفِه هَايِ شِمَالِي دَ خِلَافِ رِحْبَعَامِ (۱:۱۲)
 گُوْسَلِه طِلّايِي يَرْبَعَامِ (۲۵:۱۲)

مَرَدِ خُدا دَ بَارِهَ يَرْبِعَامِ پيشگوِي مُونِه (۱:۱۳)
 اَخِيَا دَ ضِدِ يَرْبِعَامِ نَبُوْتِ مُونِه (۱:۱۴)
 پادشاهي رِحْبَعَامِ دَ يَهُودَا (۲۱:۱۴)
 اَيِيَامِ پادشاهِ يَهُودَا مُوشِه (۱:۱۵)
 آسَا پادشاهِ يَهُودَا مُوشِه (۹:۱۵)
 ناداب پادشاهِ اِسْرَائِيلِ مُوشِه (۲۵:۱۵)
 پادشاهي بَعِشَا دَ اِسْرَائِيلِ (۳۳:۱۵)
 ايلاه پادشاهِ اِسْرَائِيلِ مُوشِه (۸:۱۶)
 پادشاهي زِمْرِي (۱۵:۱۶)
 پادشاهي عُمْرِي دَ اِسْرَائِيلِ (۲۱:۱۶)
 پادشاهي اَخَابِ دَ اِسْرَائِيلِ (۲۹:۱۶)
 پيشگوِي ايليا نَبِي دَ بَارِهَ خُشْكَسَالِي (۱:۱۷)
 ايليا و خاتونِ بيوه (۷:۱۷)
 ايليا و عوبديا (۱:۱۸)
 پيروزي ايليا دَ بَلِهَ اَنْبِيَايِ بَعْلِ (۲۰:۱۸)
 ايليا دُوتا مُونِه (۱:۱۹)
 ايليا خُدا رِه دَ كَوِه حوريب مُلاقاتِ مُونِه (۱۱:۱۹)
 ايليا اِلِيشع رِه كُوي مُونِه (۱۹:۱۹)
 بِنْ هَدَدِ دَ بَلِهَ سامره حمله مُونِه (۱:۲۰)
 پيروزي اَخَابِ (۱۳:۲۰)
 حمله دوّمِ بِنْ هَدَدِ (۲۳:۲۰)
 يگ نَبِي اَخَابِ رِه محكُومِ مُونِه (۳۵:۲۰)
 باغِ انكُورِ نابوت (۱:۲۱)
 نَبُوْتِ ميكايا دَ خِلافِ اَخَابِ (۱:۲۲)
 شِكستِ و مرگِ اَخَابِ (۲۹:۲۲)

پادشاهی یهوشافاط د یهودا (۴۱:۲۲)
اَخْزِيَاہ د اِسْرَائِيل پادشاه مُوشه (۵۱:۲۲)

دورون پیری داؤود

۱ داؤود پادشاه پیر و سالخورده شُد؛ هرچيقس که او ره قد کالاها مُپوشند، او گرم نموشد. ۲ پس خدمتگرای شی دزو گفت: ”بیل که بلده بادار خو پادشاه، یگ دختر خانه جوان ره پیدا کنی تا د حضور پادشاه ایسته شنه و خدمت شی ره کنه؛ بیل که او د بغل تو خاو کنه تا بادار مو پادشاه گرم بشه.“

۳ اوخته اونا بلده پیدا کدون یگ دختر نوربند تمام سرزمین اسرائیل ره پالید و آبیشگ شونمی ره پیدا کد و او ره د پیش پادشاه اورد. ۴ امو دختر غدر نوربند بود؛ او خدمتگار پادشاه شد و خدمت ازو ره موکد، لیکن پادشاه قد ازو رابطه جنسی نداشت.

کشمکش د باره جانشین شدن داؤود

۵ د امزو غیت ادونیا باچه حکیت یکی از خاتونوی داؤود، خود ره باله کده گفت: ”ما پادشاه موشم.“ اوخته بلده خو گاڈی های جنگی و اسپسوارا تهیه کد و پنجاه نفر که پیش روی شی بدوه. ۶ آته ازو د تمام روزای عمر شی او ره نرنجندد و نگفتد که چرا ای کار یا او کار ره مونی. او ام رقم آبشالوم غدر خوش اندام بود ۷ ادونیا قد یوآب باچه صرویه و ابیاتار پیشوا مشوره کد و اونا ازو پشتیوانی کد. ۸ لیکن صادق پیشوا، بنایا باچه یهویداع، ناتان نبی، شمعی، ربعی و مردای دلیر-و- جنگی داؤود قد ادونیا یگجای نشد.

۹ ادونیا گوسپندو، نرگاو ها و گوسله های چاغی ره د پیش سنگ زوجیت که د پالوی عین-روگل آسته حلال کد و پگ برارون خو، یعنی باچه های پادشاه ره قد تمام مردای

یهودا که خدمتگرای پادشاه بود، مهمو کد. ^{۱۰} لیکن ناتان نبی، بنایا، مردای دلیر-و- جنگی و برارآندر خو سلیمان ره مهمو نکد.

^{۱۱} اوخته ناتان د بتشبع آبه سلیمان گفت: ”آیا نشنیدی که آدونیا باچه حکیت پادشاه شده و بادار مو داؤود خبر ندره؟“ ^{۱۲} پس آلی بیه که دز تو مشوره بدیم تا بتنی جان خود خو و جان باچه خو سلیمان ره نجات بدی. ^{۱۳} امی آلی د پیش داؤود پادشاه بورو و دز شی بگی، ”آی بادار مه پادشاه، آیا تو بلده کنیز خو قسم خورده نگفتی که، ”باچه تو سلیمان بعد از مه پادشاه موشه و د تخت مه میشینه؟“ پس چرا آدونیا پادشاه شده؟“ ^{۱۴} د حالیکه تو د اونجی آستی و درو قد پادشاه توره موگی، ما از پشت تو داخل آمده تورای تو ره تصدیق مونم.“

^{۱۵} پس بتشبع د پیش پادشاه د آتاق شی رفت. پادشاه غدر پیر شد و آبیشگ شونمی، پادشاه ره خدمت موکد. ^{۱۶} بتشبع خود ره خم کده د پادشاه احترام کد و پادشاه گفت: ”چیزخیل میخاهی؟“ ^{۱۷} او دزشی گفت: ”آی بادار مه، تو بلده کنیز خو د خداوند، خدای خو قسم خوردی که، ”باچه تو سلیمان بعد از مه پادشاه موشه و د تخت مه میشینه.“ ^{۱۸} لیکن آلی، اونه آدونیا پادشاه شده و تو، آی بادار مه پادشاه، هیچ خبر ندی. ^{۱۹} او نرگاوها، گوسله های چاغی و گوسپندوی غدر ره حلال کده و پگ باچهگون پادشاه و آبیاتار پیشوا ره قد یوآب قومندان لشکر مهمو کده، لیکن خدمتگار تو سلیمان ره مهمو نکده. ^{۲۰} آی بادار مه پادشاه، چیمای پگ اسرائیل سون از تو یه تا دزوا بگی که بعد از بادار مه پادشاه، کی د بله تخت شی میشینه. ^{۲۱} د غیر ازو، امیطور موشه که وختی بادار مه پادشاه قد بابه کلونای خو خاو کنه، ما و باچه مه سلیمان مجرم حساب موشی.“

^{۲۲} د امزو غیت که او درو قد پادشاه توره موگفت، ناتان نبی ام د قصر آمد. ^{۲۳} خدمتگارا د پادشاه خبر دده گفت: ”اینه، ناتان نبی آمده.“ اوخته او د پیش پادشاه آمد و خود ره قد روی خو د زمی آندخته د پادشاه احترام کد. ^{۲۴} و ناتان گفت: ”آی بادار مه پادشاه، آیا

تُو كُفْتِي كِه، 'أَدُونِيَا بَعْدَ اَز مِه پَادِشَاه مُوشِه وَ دَ تَخْت مِه مِيشِينِه؟' ^{٢٥} چُون أُو اِمْرُوز رَفْتِه نَرگَاو هَا، گُوسَلِه هَاي چَاغِي وَ گُوسِپِنْدُوي غَدْر رِه حَلَال كَدِه وَ پَگِ بَاچِه گُون پَادِشَاه رِه قَد قَوْمَنَدَانَاي لَشْكِر وَ اَبِيَاتَار پِيشُوا مِهْمُو كَدِه؛ فِعْلًا اُونَا دَ حُضُورِ اَزُو مُوْخُورِه وَ وُجِي مُونِه وَ مُوگِيِه، 'زِنْدِه بَاد اَدُونِيَا پَادِشَاه.' ^{٢٦} لِيكِن خِدْمَتگَار تُو رِه، يِعْنِي مَرِه وَ صَادُوقِ پِيشُوا، بِنَايَا بَاچِه يَهُوِيَادَاعِ وَ خِدْمَتگَارِ تُو سُلَيْمَانِ رِه مِهْمُو نَكَدِه. ^{٢٧} اَيَا اِي كَارِ دَ وَسِيَلِه بَادَارِ مِه پَادِشَاه شُدِه وَ اُو دَ خِدْمَتگَارِ خُو خَبِرِ اَمِ نَدَدِه كِه بَعْدَ اَز بَادَارِ مِه پَادِشَاه كِي دَ تَخْتِ شِي مِيشِينِه؟"

سُلَيْمَانِ پَادِشَاهِ مُوشِه

^{٢٨} دَاوُودِ پَادِشَاهِ دَ جَوَابِ شِي كُفْتِ: "بَتَشْبَعِ رِه دَ پِيشِ اَزْمِه كُوي كَنِيد." پَسِ اُو دَ حُضُورِ پَادِشَاهِ اَمَدِ وَ دَ پِيشِ پَادِشَاهِ اَيْسْتِه شُد. ^{٢٩} اُوخْتِه پَادِشَاهِ قَسْمِ خُورْدِه كُفْتِ: "قَسْمِ دَ زِنْدِگِي خُدَاوَنَدِ كِه جَانِ مَرِه اَز تَمَامِ سَخْتِي هَا-وَ-مُصِيبَتِ هَا نِجَاتِ دَدِه؛ ^{٣٠} اَمُو رَقْمِ كِه مَا بَلَدِه تُو دَ خُدَاوَنَدِ، خُدَايِ اِسْرَائِيلِ قَسْمِ خُورْدِه كُفْتِمُ كِه بَاچِه تُو سُلَيْمَانِ بَعْدَ اَز مِه پَادِشَاهِ مُوشِه وَ دَ جَايِ اَزْمِه دَ تَخْتِ مِه مِيشِينِه، مَا اَمُو كَارِ رِه اِمْرُوزِ مُونِم." ^{٣١} بَتَشْبَعِ خُودِ رِه قَد رُويِ خُو دَ زَمِي اَنَدَخْتِ وَ دَ پَادِشَاهِ اِحْتِرَامِ كَدِه كُفْتِ: "بَادَارِ مِه دَاوُودِ پَادِشَاهِ تَا اَبَدِ زِنْدِه بَشِه!"

^{٣٢} اُوخْتِه دَاوُودِ پَادِشَاهِ كُفْتِ: "صَادُوقِ پِيشُوا، نَاتَانِ نَبِيِ وَ بِنَايَا بَاچِه يَهُوِيَادَاعِ رِه دَ پِيشِ مِه كُوي كَنِيد." وَخْتِي اُونَا دَ پِيشِ پَادِشَاهِ اَمَدِ، ^{٣٣} پَادِشَاهِ دَزُوا كُفْتِ: "خِدْمَتگَارَايِ بَادَارِ خُو رِه قَد خُو بَغِيرِيدِ وَ بَاچِه مِه سُلَيْمَانِ رِه دَ بَلِه قَاطِرِ مِه سَوَارِ كَدِه سَرَشِيُو دَ جِيحُونِ بِيرِيدِ. ^{٣٤} دَ اُونَجِي صَادُوقِ پِيشُوا وَ نَاتَانِ نَبِيِ اُو رِه مَسَحِ كَدِه دَ بَلِه اِسْرَائِيلِ پَادِشَاهِ جُورِ كَنِه وَ شِيپُورِ رِه دَ صَدَا اُورْدِه بُگِيِه: 'زِنْدِه بَادِ سُلَيْمَانِ پَادِشَاهِ!' ^{٣٥} اُوخْتِه شُمُو اَز پُشْتِ شِي سَرِ بَلِه بِيِيدِ تَا اُو دَاخِلِ اَمَدِه دَ بَلِه تَخْتِ مِه بَشِينِه وَ دَ جَايِ مِه پَادِشَاهِ شَنِه؛ چُونِ مَا اُو رِه دَ بَلِه اِسْرَائِيلِ وَ دَ بَلِه يَهُودَا حُكْمَرَانِ تَعْيِينِ كَدِيم." ^{٣٦} بِنَايَا بَاچِه يَهُوِيَادَاعِ دَ جَوَابِ

پادشاه گُفت: ”آمین! دُعا مُونم که خُداوند، خُدای بادار مه پادشاه ام امی رقم حُکم کنه.
۳۷ و اُمور رقم که خُداوند قد بادار مه پادشاه بُوده، اُمور رقم قد سُلیمان ام بَشه و تَخْت شی
ره از تَخْتِ بادار مه داؤود پادشاه کده بزرگتر کنه.“

۳۸ پس صادق پیشوا، ناتان نبی، بنایا باچه یهویداع و کریتیا و فلیتیا ریی شد و سُلیمان
ره دَ بِلَه قاطرِ داؤود پادشاه سوار کده دَ جیحون اُورد. ۳۹ دَ اُونجی صادق پیشوا بوتل
روغو ره از خیمه مَقَدَس گرفت و سُلیمان ره مَسَح کد. بعد ازو اونا شیپور ره دَ صدا
اُورد و تمام مردم گُفت: ”زنده باد سُلیمان پادشاه!“ ۴۰ اوخته تمام مردم از پشتِ ازو
ریی شد و توله زده غدر کلو خوشی کد، دَ اندازه که زمی از آواز ازوا میلرزید.

۴۱ ادونیا و پگ مهمونای که قد ازو بُود، نو از نان خوردو خلاص شدد که امی آواز ره
شنید. وختیکه یوآب آواز شیپور ره شنید، او گُفت: ”ای آواز چیغ-و-شور دَ شار از
چی خاطر آسته؟“ ۴۲ دَ حالیکه او هنوز توره موگُفت، یوناتان باچه ابیاتار پیشوا رسید؛
ادونیا گُفت: ”داخل بیه، چون تو یگ آدم لایق آستی و حتماً خبر خوش اُوردمی.“
۴۳ یوناتان دَ جوابِ ادونیا گُفت: ”نه، بادار مو داؤود پادشاه، سُلیمان ره پادشاه جور
کده؛“ ۴۴ پادشاه صادق پیشوا، ناتان نبی، بنایا باچه یهویداع و کریتیا و فلیتیا ره قد
سُلیمان ریی کده و اونا او ره دَ قاطرِ پادشاه سوار کده؛ ۴۵ و صادق پیشوا و ناتان نبی
او ره دَ جیحون مَسَح کده پادشاه جور کده. اونا ازونجی خوشی کده ریی شد و امزی
خاطر دَ شار چیغ-و-شور آسته. ای اُمور آواز آسته که میشنوی. ۴۶ علاوه ازی، سُلیمان
فِعلاً دَ تَخْتِ پادشاهی شسته. ۴۷ امچنان خدمتگرای پادشاه آمد و دَ بادار مو داؤود
پادشاه تبریکی دده گُفت، خُدای تو نامِ سُلیمان ره از نامِ ازتو کده مشهورتر و تَخْت شی
ره از تَخْتِ ازتو کده بزرگتر کنه! و پادشاه دَ بِلَه جاگه خو سَجده کد. ۴۸ و پادشاه اینی
رقم گُفت، ’حمد-و-ثنا دَ خُداوند، خُدای اسرائیل که امروز دز مه یگ جانشین دد تا دَ
تَخْت مه بشینه و چیمای مه ای واقع ره بنگره.“

۴۹ اوخته پگ مهمونای ادونیا ترس خورد و هر کس باله شده سون راه خو رفت. ۵۰ ادونیا ام از ترس سلیمان باله شده رفت و از شاخ های قربانگاه محکم گرفت. ۵۱ د سلیمان خبر دده شد که: ”اونه، ادونیا از ترس سلیمان پادشاه شاخ های قربانگاه ره محکم گرفته و موگیه، سلیمان پادشاه دز مه قسم بخوره که امروز خدمتگار خو ره قد دم شمشیر نموکشه.“ ۵۲ سلیمان گفت: ”اگه آدم صالح بشه، یگ تار موی شی ام د زمی نموفته، لیکن اگه دز شی بدی پیدا شنه، او مومره.“ ۵۳ اوخته سلیمان پادشاه نفر ربی کد تا او ره از پیش قربانگاه بیره. ادونیا آمده د سلیمان پادشاه احترام کد و سلیمان گفت: ”آلی خانه خو بورو.“

نصیحت داوود د سلیمان

۲ وختیکه روزای مردون داوود نزدیک موشد، او د باچه خو سلیمان نصیحت کده گفت: ۲ ”ما د راهی مورم که تمام مردم زمی موره. پس قوی و مرد جان خو بش. ۳ وظیفه ره که خداوند، خدای تو دز تو میدیه، انجام بدی و د راه های ازو قدم زده قوانین، احکام، دستورا و مقررات شی ره امو رقم که د شریعت موسی نوشته یه نگاه کو تا د تمام کارای که انجام میدی و د هر جای که موری کامیاب شنی. ۴ اوخته خداوند توره خو ره که د باره ازمه گفته پوره مونه؛ او گفته، ’اگه اولاده تو متوجه راه-و-طریق خو بشه و د حضور مه قد تمام دل و تمام جان خو صادقانه رفتار کنه، از تو همیشه یگ مرد د تخت اسرائیل میشینه و قطع نموشه.“

۵ علاوه ازی، چیزی ره که یوآب باچه صرویه د حق ازمه کد تو میدنی، یعنی چیزی ره که او قد دو قومندان لشکر اسرائیل ابنیر باچه نیر و عماسا باچه یتر کد. او اونا ره د قتل رسند و خونی ره که د غیت جنگ باید ریختنده موشد، د غیت صلح ریختند و قد خون جنگ ناحق کمر بند گرد کمر خو و چپلی های پایای خو ره آلوده کد. ۶ پس مطابق

حِكْمَتِ خُو عَمَلِ كُو و نِيلِ كِه مَوِي سَفِيدِ شِي دَ آرَامِي دَ قَبْرِ بَوْرِه. ^۷ لِيكِنِ دَ حَقِ بَاچِه گُونِ بَرَزَلَايِ جِلْعَادِي مِهْرَبَانِي كُو و بِيَلِ كِه اُونَا اَز جُمْلِه كَسَايِ بَشِه كِه دَ دِسْتَرخُونِ تُو نَانِ مُوخَوْرِه، چُونِ وختِيكِه مَا اَز پِيَشِ بَرَارِ تُو اَبْشَالُومِ دُوتَا كُدَم، اُونَا اَمِ قَدِ مِهْرَبَانِي دَ پِيَشِ مِه اَمَد. ^۸ دَ بَارِه شِمْعِي بَاچِه جِيرَايِ بِنِيَامِينِي كِه اَز بَحُورِيمِ اَسْتِه، اُو هِنُوزِ دَ دِسْتَرَسِ تُو يَه؛ اُو دَ رُوزِي كِه مَا دَ مَحْنَايِيمِ رَسِيدَمِ مَرِه قَدِ دَو-و- دَشْنَامِ سَخْتِ دَوَكْرِي كَد، لِيكِنِ وختِيكِه دَ لَبِ دَرِيَايِ اَرْدُنِ دَ دَمِ رَاهِ مِه اَمَدِ مَا بَلْدِه اَزُو دَ خُدَاوَنَدِ قَسَمِ خَوْرَدِه كُفْتَمِ كِه، تُو رِه قَدِ شَمَشِيرِ نَمُوكُشَم. ^۹ مِگَمِ آلِي اُو رِه بِيَه كُناهِ حِسَابِ نَكُو، چُونِ تُو يِگِ مَرَدِ دَانَا اَسْتِي و تُو مِيدَنِي كِه قَدِ اَزُو چِيَزِ كَارِ كَنِي. پَسِ مَوِي سَفِيدِ اَزُو رِه خُونِ-و- خَلُودِ كَدِه دَ قَبْرِ چَقِي كُو.

فَوْتِ دَاوُودِ

^{۱۰} اوخته دَاوُودِ فَوْتِ كَدِه قَدِ بَابِه كَلُونَايِ خُو خَاوِ كَدِ و دَ شَارِ دَاوُودِ دَفْنِ شُد. ^{۱۱} مَدْتِي كِه دَاوُودِ دَ بَلِه اِسْرَائِيلِ پَادشَاهِي كَد، چِلِ سَالِ بُوَد. اُو هَفْتِ سَالِ دَ حَبْرُونِ پَادشَاهِي كَدِ و سِي و سِه سَالِ دَ اَوْرُشَلِيمِ. ^{۱۲} پَسِ سُلَيْمَانِ دَ بَلِه تَخْتِ آتِه خُو دَاوُودِ شِشْتِ و پَادشَاهِي اَزُو مُسْتَحْكَمِ بَرَقَرَارِ شُد.

حُكْمَرَانِي سُلَيْمَانِ پَادشَاهِ

^{۱۳} يِگِ رُوزِ اَدُونِيَا بَاچِه حَكِيْتِ دَ پِيَشِ بَتَشْبَعِ اَبِه سُلَيْمَانِ اَمَد؛ بَتَشْبَعِ اَزُو پُرْسَانِ كَدِه كُفْت: "آيَا دَ نِيَتِ نِيَكِ اَمَدِي؟" اُو كُفْت: "اَرِي، نِيَتِ مِه نِيَكِ اَسْتِه." ^{۱۴} اوخته اُو كُفْت: "مِيَتْنَمِ دَ بَارِه يِگِ چِيَزِ قَدِ تُو تَوْرِه بُوگَم؟" بَتَشْبَعِ كُفْت: "بُوگِي." ^{۱۵} اُو كُفْت: "تُو مِيدَنِي كِه پَادشَاهِي اَز مِه شُدَدِ و تَمَامِ اِسْرَائِيلِ رُويِ شِي سُونِ اَزْمِه بُوَد كِه پَادشَاهِي كْنَم؛ لِيكِنِ پَادشَاهِي دُورِ خَوْرَدِ و اَزِ بَرَارِ مِه شُد، چُونِ پَادشَاهِي اَزِ طَرَفِ خُدَاوَنَدِ اَزُو شُدَد. ^{۱۶} آلِي اَزِ تُو يِگِ خَاهِشِ دَرُم؛ رُويِ مَرِه دَ زَمِي نَنْدَز." بَتَشْبَعِ دَزِ شِي كُفْت: "بُوگِي." ^{۱۷} اُو كُفْت:

”لُطْفًا دَ سُلَيْمَانَ پادشاه بُگي که اَبِيشْگِ شُونَمي ره دَ عِنوانِ خاتو دَز مه بديه، چُون اُو رُوي تُو ره دَ زمي نَميندَزِه.“^{۱۸} بَتَشَبَعِ گُفت: ”خُوبه، ما بَلدِه تُو قد پادشاه توره مُوگيم.“

^{۱۹} پَس بَتَشَبَعِ دَ پيشِ سُلَيْمَانَ پادشاه رفت تا قد اَزو دَ بارِه اَدونيا توره بُگيه. پادشاه دَ دَمِ رَاهِ اَبِه خُو باله شُد و اُو ره اِحترام كده دَ تَخْتِ خُو شِشْتِ و اَمْر كد كه بَلدِه اَبِه پادشاه چوكي بيره و اَبِه شي دَ دِسْتِ راسْتِ شي شِشْتِ.^{۲۰} اوخته اَبِه شي گُفت: ”ما از تُو يگِ خاهِشِ ريزه دَرْم؛ لُطْفًا رُوي مَرِه دَ زمي نَندَز.“ پادشاه دَز شي گُفت: ”بُگي اَبِي جو؛ ما رُوي تُو ره دَ زمي نَميندَزْم.“^{۲۱} اُو گُفت: ”بيل كه اَبِيشْگِ شُونَمي دَ عِنوانِ خاتو دَ بَرارِ تُو اَدونيا دَدِه شُنِه.“^{۲۲} سُلَيْمَانَ پادشاه دَ جَوَابِ اَبِه خُو گُفت: ”چرا اَبِيشْگِ شُونَمي ره بَلدِه اَدونيا طَلبِ كدي؟ پادشاهي ره ام بَلدِه اَزو طَلبِ كُو! چراكه اُو بَرارِ كُئِه مه اَسْتِه؛ نَه تنها بَلدِه اَزو، بَلَكِه بَلدِه اَبِياتار پيشوا و بَلدِه يُوآبِ باچِه صَرُويه ام.“^{۲۳} اوخته سُلَيْمَانَ پادشاه دَ خُداوند قَسْمِ خورده گُفت: ”خُدا امي كار ره، بَلَكِه كَلوتر ازي ره دَ حَقِ مه كنه اگِه اَدونيا امي توره ره دَ ضَرَرِ جانِ خُو نَكُفْتِه بَشِه!“^{۲۴} اَلِي قَسْمِ دَ زَنديگي خُداوند كه تَخْتِ مَرِه بَرقرار كده و مَرِه دَ تَخْتِ اَتِه مه داوود شَنده و اَمُو رَقْمِ كه وعده كُدُدِ خانِه مَرِه اَباد كده، اَدونيا اَمروز كُشته مُوشِه.“^{۲۵} پَس سُلَيْمَانَ پادشاه بِنايا باچِه يهوياداع ره رِي كد و اُو اَدونيا ره زَد و اُو مُرد.

^{۲۶} اوخته پادشاه دَ اَبِياتار پيشوا گُفت: ”تُو دَ عَناتوت، دَ مُلْكِ خُو بورو، چُون تُو سزاوارِ مَرگِ اَسْتِي؛ لِيكِنِ اَمروز تُو ره نَمُوكُشْم، چراكه صَندُوقِ خُداوند-خُدا ره پيشِ پيشِ اَتِه مه داوود مُوَبُردِي و دَ تَمَامِ سَخْتِي هَايِ اَتِه مه سَخْتِي كَشِيدِي.“^{۲۷} پَس سُلَيْمَانَ اَبِياتار ره از پيشوايي خُداوند بَرطَرَفِ كد تا توره كه خُداوند دَ بارِه خانوارِ عِيلي دَ شِيلُو كُفْتُد، پُوره شُنِه.

^{۲۸} وختِيكه خَبَرِ دَ يُوآبِ رَسِيدِ، اُو دَ خِيْمِه خُداوند دُوتا كد و شاخِ هَايِ قُرَبانگاهِ ره مَحْكَمِ گَرِفت. اگَرچِه يُوآبِ از اَبشالومِ پُشْتِيواني نَكُدُ، وَلِي اَز اَدونيا پُشْتِيواني كُدُ. ^{۲۹} وختِي دَ

سُلَيْمَانِ پادشاه گفته شد که، ”یوآب دَ خیمه خُداوند دُوتا کده و فِعْلاً دَ پَالوِی قُربانگاه آسته،“ سُلَيْمَانِ بِنایا باچه یهویداع ره رِی کده گُفت: ”بورو و اُو ره بُکُش.“^{۳۰} پس بِنایا دَ خیمه خُداوند داخِل شُد و دَزو گُفت: ”پادشاه امر مونه که، بُرو بیه.“ یوآب گُفت: ”نه، ما امینجی مُومرُم.“ بِنایا دَ پادشاه خبر رَسنده گُفت: ”یوآب اینی رقم گُفت و اینی رقم دَز مه جواب دَد.“^{۳۱} پادشاه دَ بِنایا گُفت: ”امو رقم که گفته، بُکو؛ اُو ره بُکُش و دَفن کُو تا خُونِ نَفْرای بیگناه ره که یوآب ریختنده از گردونِ ازمه و از گردونِ خانوارِ آته مه دُور شنه.“^{۳۲} خُداوند خونی ره که اُو ریختنده پس دَ سرِ خود شی میره، چراکه اُو دَ بِلَه دُو مرد که ازو کده عادلتر و نیکتر بُود حمله کد و اونا ره قد شمشیر کُشت، یعنی اَبنیر باچه نیر قومندانِ لشکرِ اسرائیل ره و عماسا باچه یتر قومندانِ لشکرِ یهودا ره، و آته مه داوود هیچ خبر ندشت.^{۳۳} پس خُونِ ازوا تا اَبَد دَ سرِ یوآب و دَ سرِ اولاده شی بَشه؛ لیکن بَلده داوود و بَلده اولاده شی و بَلده خانوار شی و بَلده تَخْت شی از طرفِ خُداوند تا اَبَدُالاباد صلح-و-سلامتی بَشه.“^{۳۴} اوخته بِنایا باچه یهویداع رفت و اُو ره زده کُشت؛ و اُو دَ خانه خُو که دَ نزدیکِ بیابو بُود، دَفن شُد.^{۳۵} پادشاه بِنایا باچه یهویداع ره دَ جای یوآب قومندانِ لشکر مقرر کد و صادوق پیشوا ره دَ جای اَبیاتار تعیین کد.

^{۳۶} اوخته پادشاه نفرِ رِی کده شِمعی ره کُوی کد و دَز شی گُفت: ”دَ اورشَلیم بَلده خُو یگ خانه آباد کده دَ اُونجی جای-د-جای شو و ازونجی دَ هیچ جای دیگه نرو.“^{۳۷} چُون روزی که ازونجی بُر شده بوری و از دَره قِدرون تیر شنی، یقین دشته بش که مُومری و خُون تُو دَ گردونِ خود تُو موشه.“^{۳۸} شِمعی دَ پادشاه گُفت: ”توره که گُفتی خوب آسته. امو رقم که بادار مه پادشاه امر کده، خِدمتگار تُو امو رقم مونه.“ پس شِمعی بَلده روزای کَلو دَ اورشَلیم زندگی کد.

^{۳۹} لیکن بعد از سه سال اِیطور شُد که دُو غلامِ شِمعی دَ پیشِ اَخیش باچه معکه، پادشاه جَت دُوتا کد. وختی دَ شِمعی گُفته شُد که، ”اونه، غلامای تُو دَ جَت آسته،“^{۴۰} شِمعی باله شُدِه اَلاغ خُو ره پالو کد و دَ طلبِ غلامای خُو دَ پیشِ اَخیش دَ جَت رفت. خلاصه،

شِمْعی رَفْت و غَلَامای خُو رِه از جَت پَس اُورِد. ^{۴۱} وختی دَ سُلَیمان خَبر رَسید کِه شِمْعی از اُورُشَلیم دَ جَت رَفْتِه و پَس اَمَدِه، ^{۴۲} پادشاه نَفَر رَیی کَدِه شِمْعی رِه کُوی کَد و دَز شِی گُفَت: ”آیا تُو رِه دَ خُداوند قَسَم نَدَدُم و دَز تُو تَاکِید کَدِه نَگُفُتُم، رُوزی کِه بُر شُدِه دَ یَگو جَای دِیگِه بوری یَقین دَشْتِه بَش کِه مُومَری؟“ و تُو دَز مِه گُفَتی، ”تُورِه تُو خُوب اَسْتِه؛ ما دَ گُوش خُو مِیگِیرُم.“ ^{۴۳} پَس چَرا قَسَم خُداوند و حُکمی رِه کِه دَز تُو کَدُم نَگاه نَکدی؟“ ^{۴۴} پادشاه اِدامه دَدِه دَ شِمْعی گُفَت: ”تُو تَمَام بَدی هَای رِه کِه دَ حَق آتِه مِه داوُود کدی دَ دِل خُو خُوب مِیدَنی؛ پَس خُداوند بَدی تُو رِه دَ سِر خُود تُو مِیرِه. ^{۴۵} لیکِن سُلَیمان پادشاه بَرکت یافْتِه مُوشِه و تَخْت داوُود دَ حُضُور خُداوند تا اَبَد پایدَار مُومَنه.“ ^{۴۶} اوختِه پادشاه دَ بِنایا باچِه یهویاداع اَمَر کَد و اُو بُرو رَفْتِه شِمْعی رِه زَد و اُو مُرد.

دَ اَمزی رَقم پادشاهی دَ دِسْتِ سُلَیمان مُسْتَحکَم بَرقرار شُد.

دِر خَاسْتِ سُلَیمان از خُدا

^۳ سُلَیمان قَد فِرْعَوَن پادشاهِ مِصر خِیشی کَدِه قَد دُخْتِرِ اَزو توی کَد و اُو رِه گِرِفْتِه دَ شَارِ داوُود اُورِد. اُمُو دُخْتِر تا غَیْتیکِه سُلَیمان اَباد کَدونِ خانِه خُود خُو، خانِه خُداوند و دیوالِ چارطَرَفِ اُورُشَلیم رِه خِلاص کَد، دَ شَارِ داوُود مَند. ^۲ مَرْدُم هَنوز دَ جَای هَای بِلند قُربانی مُوکَد، چُون تا اُو زَمان هِیچ خانِه بَلدِه نامِ خُداوند اَباد نَشُدُد.

^۳ سُلَیمان خُداوند رِه دوست دَشْت و دَ مُطابِقِ دَسْتُورای آتِه خُو داوُود رَفْتار مُوکَد؛ لیکِن اُو اَم دَ جَای هَای بِلند قُربانی تَقَدیم مُوکَد و بُخُورِ خُوشبُوی مُوسُوخْتَند. ^۴ پادشاه دَ جِبعون رَفْت تا دَ اُونجی قُربانی تَقَدیم کَنه، چُون کَثَهِتَرین جَای بِلند دَ اُونجی بُود؛ سُلَیمان دَ اَمزُو قُربانگَاه یَگ هَزار قُربانی سُوخْتنی تَقَدیم کَد. ^۵ خُداوند دَ جِبعون دَ سُلَیمان دَ خَاو ظاهِر شُد؛ خُدا گُفَت: ”طَلب کُو، چِیزخِیل دَز تُو بَدیم؟“ ^۶ سُلَیمان گُفَت: ”تُو دَ خِدْمَتگَار خُو آتِه مِه داوُود، مُحَبَّت-و-مِهْرَبانی کَلو نِشو دَدی، چَراکِه اُو دَ حُضُور تُو صَادِقانِه و

عادلانه و از دلِ راست رفتار کد؛ تُو امی مُحَبَّت-و-مِهْرَبانی کَلوی خُو ره بَلدِه اَزو نِگاه کدی و دَزو یِگ باچه ددی که دَ تَخْتِ اَزو بِشِینه، رَقْمیکه اِمروز شِشته. ^۷ آلی ای خُداوند، خُدای مه، تُو خِدْمَتگار خُو ره دَ جای آتِه شی داوود، پادشاه جور کدی، باو جُودِ که ما یِگ باچه ریزه اَسْتُم؛ و ما نَمِیدَنُم که چی رَقْم بُرو بورُم و چی رَقْم داخِلِ بَیْم. ^۸ خِدْمَتگار تُو دَ مینکلِ قومی اَسْتِه که تُو اِنْتِخابِ کدے و یِگ قَوْمِ کتِه یِه؛ تَعْدادِ شی دَ اِنْدازه کَلو یِه که نَه سرشُماری مُوشه و نَه حِسَاب. ^۹ پَس دَ خِدْمَتگار خُو دِلِ فامیده عطا کُو تا قَوْمِ تُو ره با اِنصافِ اِداره کُنُم و بَتَنُم بَیْنِ خُوبِ و بَدِ فَرَقِ کُنُم، چُون کِی مِیْتَنه اِی قَوْمِ کتِه تُو ره اِداره کتِه؟“

^{۱۰} اِی دِرْخاستِ سُلَیْمانِ دَ نَظَرِ خُداوند خُوبِ مَعْلُومِ شُد. ^{۱۱} پَس خُدا دَزو کُفْت: ”اِزی که تُو امی چِیز ره دِرْخاستِ کدی و بَلدِه خُو عُمَرِ دِرْازِ طَلَبِ نَکدی، مال-و-دَوْلتِ تَقاضا نَکدی و جانِ دُشمنایِ خُو ره طَلَبِ نَکدی، بَلْکِه بَلدِه خُو فامیدگیِ طَلَبِ کدی تا اِنصافِ کدو ره پِی بُری، ^{۱۲} اینه، ما دَ مَطابِقِ کُفْتِه تُو عَمَلِ مُونُم و بَلدِه تُو دِلِ دانا و فامیده مِیدِیْم که پِیشِ اِز تُو هِیچِ کسِ رَقْمِ اِز تُو نَدَشْتِه و بَعْدِ اِز تُو اَمِ هِیچِ کسِ رَقْمِ اِز تُو نَمِیدَشْتِه بَشِه. ^{۱۳} اِمچُنانِ چِیزایِ ره که طَلَبِ نَکدی، یعنی مال-و-دَوْلتِ و شان-و-شَوکْتِ ره اَمِ دَزِ تُو مِیدِیْم، دَ اِنْدازه که دَ تَمامِ رِوزایِ عُمَرِ تُو دَ مینکلِ پادشایو کسِ رَقْمِ اِز تُو اَلِی نَبَشِه. ^{۱۴} و اِگِه دَ راهَا-و-طَرِیْقِهایِ مِه قَدَمِ بَزَنی و قَوانینِ و اِحکامِ مَرِه نِگاهِ کنی رَقْمیکه آتِه تُو داوودِ قَدَمِ زَد، اوخته رِوزایِ عُمَرِ تُو ره اَمِ دِرْازِ مُونُم.“

^{۱۵} دَ اَمزُو غَیْتِ سُلَیْمانِ بیدار شُد و فامید که اُو خاو دیده. اُو پَس دَ اَوْرُشَلِیْمِ اَمَدِ و دَ پِیشِ صَنْدُوقِ عَهْدِ خُداوند اِیستِه شُدِه قُرَبانیِ هایِ سوختنیِ ره تَقْدِیْمِ کد و قُرَبانیِ هایِ سَلامتیِ ره تَقْدِیْمِ کده بَلدِه تَمامِ خِدْمَتگاریِ خُو یِگ مِهمانیِ تَرْتِیبِ دَد.

حِکْمَتِ سُلَیْمان

۱۶ بعد از چند وخت، دُو خاتونِ فاحِشه پیشِ پادشاه آمد و دَ حُضُورِ شی ایسته شد.

۱۷ اوخته یکی امزُو خاتونو گُفت: ”آی بادار مه، ما و امی خاتو دَ یگ خانه زندگی مونی و غَیتیکه ما یگ نلغه دَ دنیا اُوردُم ای قد ازمه دَ خانه بُود. ۱۸ و سه روز بعد از زیدونِ ازمه امی خاتو ام یگ نلغه دَ دنیا اُورد. مو هر دُو یگجای بُودی و هیچ کسِ دیگه قد ازمو دَ خانه نَبُود؛ تنها مو دُو نفر دَ خانه بُودی و بس. ۱۹ دَ غَیتِ شاو باچه امزی خاتو مُرد، چراکه امی خاتو دَ بله شی خاو رفتد. ۲۰ و ای دَ نیمِ شاو باله شد و دَ غَیتیکه کنیز تُو خاو بُود، باچه مره از پالوی مه گِرِفت و دَ بَغْلِ خود خُو خاوالجی کد و باچه مُرده خوره دَ بَغْلِ ازمه اِشت. ۲۱ صَباح‌گاه وختی باله شدم که باچه خوره شیر بدیم، دیدم که مُرده؛ ولی دَ روشنی صُبْح وختیکه از نزدیک سون ازو توخ کدم، دیدم که او امو باچه نیبه که ما زیده بُودم.“ ۲۲ اوخته خاتونِ دیگه گُفت: ”نه، باچه زنده از مه آسته و باچه مُرده از تُو یه.“ لیکن اولی گُفت: ”نه، باچه مُرده از تُو آسته و باچه زنده از مه یه.“ دَ امزی رقم اونا دَ حُضُورِ پادشاه دعوا موكد.

۲۳ اوخته پادشاه گُفت: ”یگ مَوگِیه، ای باچه زنده از مه آسته و باچه مُرده از تُو یه، و دیگه مَوگِیه، نه، باچه مُرده از تُو آسته و باچه زنده از مه یه.“ ۲۴ و پادشاه اِدامه دده گُفت: ”یگ شمشیر بلده مه بیرید.“ پس بلده پادشاه یگ شمشیر اُورده شد. ۲۵ اوخته پادشاه گُفت: ”باچه زنده ره دُو نیم کنید و نیم شی ره دَ یگ ازیا بیدید و نیم شی ره دَ دیگه شی.“ ۲۶ لیکن خاتونی که باچه زنده از شی بُود، دل شی دَ باچه شی سوخت و دَ پادشاه گُفت: ”آی بادار مه، اُطفأ باچه زنده ره دزو بدی و نیل که او کُشته شنه!“ مگم خاتونِ دیگه گُفت: ”ای باچه نه از مه شنه و نه از تُو؛ ای ره دُو نیم کنید!“ ۲۷ اوخته پادشاه امر کده گُفت: ”باچه زنده ره دَ خاتونِ اولی بیدید؛ او ره نکشید، چراکه امی خاتو آبه شی آسته.“ ۲۸ تمام اسرائیل دَ باره قضاوتی که پادشاه کد شینید و هیبتِ پادشاه دَ بله ازوا قرار گِرِفت، چُون اونا دید که حکمتِ خدایی دَ وجودِ ازو آسته تا عادلانه قضاوت کنه.

أعضاء دربار سلیمان

٤ سلیمان پادشاه د بَلِه تمام اسرائیل پادشاه بُود^٢ و اینیا نفرای دربار شی بُود:

عزریاه باچه صادق، پیشوا؛

٣ ایحورف و آخیا باچه های شیشه منشی ها؛

یهوشافاط باچه آخیلُود کاتب؛

٤ بنایا باچه یهویداع قومندان لشکر؛

صادوق و ابیاتار پیشوایو؛

٥ عزریاه باچه ناتان کته والی ها؛

زأبود باچه ناتان، پیشوا و دوست نزدیک پادشاه؛

٦ آخیشار مسئول قصر

و ادونیرام باچه عبدا مسئول بیگاریا.

٧ سلیمان دوازده والی د تمام اسرائیل دشت که بلده پادشاه و دربار شی خوراک تهیه موكد؛ هر كدم ازوا د یگ سال باید بلده یگ ماه خوراک تهیه موكد. ^٨ نام های ازوا اینیا بُود:

بن- حور د کوهستون افرایم؛

٩ بن- دقر د ماقص، شعلبیم، بیت- شمس و ایلون بیت- حانان؛

١٠ بن- حسد د اربوت که سوکوه و تمام سرزمین حفر دزو تعلق دشت؛

١١ بن- ابیناداب د تمام نافت- دور؛ تافت دختر سلیمان خاتون ازو بُود؛

١٢ بعنا باچه آخیلُود د تعنک، مگیدو و تمام بیت- شان که د پالوی صرتان تیلون

یزرعیل آسته، یعنی از بیت- شان تا آبل- محوله و تا او طرف یقمعام؛

١٣ بن- جابر د راموت جلعاد؛ آغیلای یاعیر باچه منسی د جلعاد دزو تعلق دشت و

منطقه ارجوب د باشان، د شمول شصت شار کڼه دیوالدار که درگه های شی
پشت-بند های برونزی دشت ام مربوط ازو موشد؛

^{۱۴} آخیناداب باچه عدو د مَحَناییم؛

^{۱۵} آخیمعص د نفتالی؛ او ام یگ دختر سلیمان ره د عنوان خاتو گرفتد که نام شی
باسمت بود؛

^{۱۶} بعنا باچه حوشای د آشیر و بعوت؛

^{۱۷} یهوشافاط باچه فاروح د یساکار؛

^{۱۸} شیمی باچه ایلا د بنیامین؛

^{۱۹} جابر باچه اوری د سرزمین جلعاد که ملک سیحون پادشاه اموریا و عوج پادشاه
باشان بود؛ جابر تنهای خو د امزو سرزمی والی بود.

ترقی و شهرت سلیمان

^{۲۰} مردم یهودا و اسرائیل رقم ریگ دریا آلی بے حساب بود؛ اونا موخورد و وچی موكد
و خوشحال بود. ^{۲۱} سلیمان د بله تمام مملکت ها از دریای فرات تا سرزمین فلسطینیا و
تا سرحد مصر پادشاهی موكد. اونا تحفه ها میورد و سلیمان ره د تمام روزای عمر شی
خدمت موكد.

^{۲۲} خوراک روزانه دربار سلیمان سی کر آرد نرم، شصت کر غله-و-دانه، ^{۲۳} ده گاو
چاغی، بیست گاو از چراگاه و صد گوسپو علاوه از آهو ها، آهوباره ها، گوزن ها و
مرغ های چاق بود. ^{۲۴} چون او د بله تمام منطقه غرب دریای فرات، از تفسح تا غزه
حکمرانی موكد، یعنی د بله تمام پادشایون غرب دریای فرات؛ و او از هرطرف د صلح-
و-امنیت بود. ^{۲۵} د روزای پادشاهی سلیمان مردم یهودا و اسرائیل از دان تا بیترشبع پگ
شی د تی تاک انگور و درخت انجیر خو آرام-و-بیغم میشست. ^{۲۶} سلیمان چل هزار

آخور بلده آسپ های گاځی های جنگی خو دشت و دوازده هزار آسپ سوار. ^{۲۷} امو والی ها بلده خوراک سلیمان پادشاه و تمام کسای که د سر دسترخون سلیمان پادشاه میشت خوراک تهیه موكد؛ اونا هر كدم شی د ماه خو تهیه موكد و نمی ایشست که هیچ چیز کمبود شنه. ^{۲۸} اونا امچنان جو و کاه بلده آسپ ها و آسپ های تیزیای د جای تعیین شده میورد، هر کس د مطابق وظیفه خو عمل موكد.

حکمت سلیمان

^{۲۹} خدا د سلیمان حکمت و دانایی غدر کلو دد و روح فامیدگی از حد کلو رقم ریگ لب دریا آلی. ^{۳۰} حکمت سلیمان ام از حکمت تمام مردم مشرق و ام از حکمت پگ مصریا کده کلوتر بود. ^{۳۱} او از تمام انسان ها کده دانتر بود، دانتر از ایتان ازرای و دانتر از حیمان، کلکول و دردع باچه های ماحول؛ نام ازو د مینکل تمام ملت های که د گردوبر شی بود مشهور شد. ^{۳۲} او سه هزار مثل گفت و تعداد بیت های شی یگ هزار و پنج بود. ^{۳۳} او د باره برختا و گیاه ها، از برخت سرو لبنان گرفته تا علف زوفا که د دیوال ها بر موشه توره گفت و د باره حیوانا، مرغکو، خزنده گو و ماهیا ام گپ زد. ^{۳۴} مردم تمام ملت ها میمد تا حکمت سلیمان ره گوش بگیره؛ اونا از طرف تمام پادشایون زمی که آوازه حکمت سلیمان ره شنیده بود، میمد.

آمادگی بلده آباد کدون خانه خدا

^۱ حیرام پادشاه صور خدمتگرای خو ره د پیش سلیمان ری کد، چون او شنید که سلیمان ره مسح کده د جای آته شی پادشاه جور کده، چون حیرام همیشه قد داوود دوست بود. ^۲ سلیمان د حیرام پیغام ری کده گفت: ^۳ ”تو میدنی که آته مه داوود نتست بلده نام خداوند، خدای خو خانه آباد کنه، چراکه جنگ ها از هرطرف او ره گرفتد، تا

ای که خُداوند دُشمنانِ ره دَ زیرِ پایِ اَزو اَندخت. ^۴ لیکن آلی خُداوند، خُدایِ مه از هر طرف دَز مه آرامی دَده و هیچ دُشمو و بَدبختی و جُود نَدره. ^۵ پس مقصد مه امی آسته که بَلده نام خُداوند، خُدایِ خُو یگ خانه آباد کنم، اَمو رقم که خُداوند دَ آته مه داوود وعده دَده گُفت، 'باچه تُو که ما اُو ره دَ جای اَزتو دَ تخت تُو میسندنم بَلده نام مه خانه آباد مونه.' ^۶ امزی خاطر اَمر کُو که درختونِ سَرو ره از لِبنان بَلده مه قَطع کنه. خِدمتگاری مه قد خِدمتگاری تُو قتی کار مونه و مُزدِ خِدمتگاری تُو ره هر چِیقس که تعیین کنی دَزتو میدیم، چُون تُو میدنی که دَ مینکلِ اَزمو اُطور کس نییه که رقم صیدونیا دَ قَطع کدونِ درخت لایق بَشه.

^۷ وختی حیرام پیغامِ سُلیمان ره شنید، غَدر کلو خوش شد و گُفت: "امروز خُداوند ره حمد-و-سپاس مَوگیم که بَلده داوود یگ باچه دانا دَده تا دَ بِلِه امزی قومِ کَته بَشه." ^۸ و حیرام دَ سُلیمان پیغامِ رَیی کده گُفت: "پیغامی ره که دَز مه رَیی کدی، ما شنیدم؛ ما خواهش تُو ره دَ باره چِیو سَرو و چِیو صَنویر پوره مونم." ^۹ خِدمتگاری مه چِیو ها ره از لِبنان تاه کده دَ دریا میره؛ ما اونا ره بسته-بندی کده دَ دریا حَکمت میدیم و تا جایی که بَلده مه تعیین مونی میرسنم و اونا ره دَ اُونجی واز مونم تاکه تُو گِرِفته بُری. و تُو خوراکِ دَربار مَره تَهبه کده ضرورتِ های ازمه ره پوره کُو.

^{۱۰} پس حیرام چِیوایِ سَرو و چِیوایِ صَنویر ره دَ سُلیمان دَده خواهشِ اَزو ره پوره کد. ^{۱۱} و سُلیمان دَ عَوَضِ شی بیست هزار کُر گندم و بیست هزار بتِ روغونِ صاف بَلده خوراکِ دَربارِ حیرام دَد. سُلیمان امی مقدار ره هر سال دَ حیرام میدد. ^{۱۲} خُداوند دَ سُلیمان حِکمت بخشید، اَمو رقم که دَزو وعده کدد. دَ بَینِ حیرام و سُلیمان صلح برقرار بود و اونا قد یگدیگه خُو عهد بسته کد.

^{۱۳} سُلیمان پادشاه از تمامِ اسرائیل بیگار گِرِفت که تعدادِ بیگاریا سی هزار نفر بود. ^{۱۴} پادشاه اونا ره دَ هر ماه ده هزار نفر دَ نوبتِ دَ لِبنانِ رَیی مَوکد؛ اونا یگ ماه دَ لِبنان

بُود و دُو ماه دَ خانِه خُو؛ اَدونيرام ناظِرِ بيگارِيا بُود. ^{۱۵} سُلیمان امچنان هفتاد هزار مردِ بارکش و هشتاد هزار نفر سنگ تراش دَ کوهستو دَشت؛ ^{۱۶} ای تعداد جدا از سه هزار و سه صد ناظِرِ سُلیمان بُود که مُديرِ کار بُود و مسؤلیتِ نفرای ره دَشت که کار مُوکد. ^{۱۷} دَ امرِ پادشاه اونا سنگای کُته و باکیفیت ره کند تا پای سنگِ خانِه خُدا قد سنگای تراش شُدِه ايشته شُنه. ^{۱۸} پس کارگرای سُلیمان، کارگرای حیرام و جبالیا سنگا ره تراش کد و چيو ها و سنگا ره آماده کد تا خانِه خُدا ره آباد کنه.

آباد کدونِ خانِه خُداوند

^{۱۶} دَ سالِ چارصد و هشتادُم بعد از بُر شُدونِ بَنی اسرائیل از سرزمینِ مِصر، دَ سالِ چارمِ پادشاهی سُلیمان دَ بله اسرائیل، دَ ماهِ «زیو» که ماهِ دوّمِ سال بُود، سُلیمان آباد کدونِ خانِه خُداوند ره شروع کد. ^۲ خانِه ره که سُلیمان پادشاه بلده خُداوند آباد کد، درازی شی شصت توغی، بر شی بیست توغی و بلندی شی سی توغی بُود. ^۳ دالیزِ پیشِ رُوی جای مُقدّسِ خانِه رقمِ برِ خانِه، بیست توغی بُود و درازی شی از دیوالِ پیشِ رُوی خانِه ده توغی. ^۴ او بلده خانِه کلکینای چوکات دار جور کد. ^۵ و دَ دیوالِ های دُو طرف و پُشتِ خانِه منزلِ ها آباد کد، یعنی دَ دیوالِ های دُو طرف و پُشتِ خانِه که جای مُقدّس و مُقدّسترین جای مَنه شی بُود؛ و دَ امزو منزلِ ها دور تا دور اُتاقِ ها آباد کد. ^۶ منزلِ اوّلِ شی پنج توغی بر، منزلِ دوّمِ شی شش توغی بر و منزلِ سوّمِ شی هفت توغی بر دَشت؛ چون او دَ دُو طرف و پُشتِ خانِه تاقِ ها جور کد تا تیرهای چتِ هر منزلِ دَ دیوالِ خانِه در نیه. ^۷ بلده آباد کدونِ خانِه از سنگای که دَ کانِ سنگ تهیه شُد، استفاده موشد تا دَ وختِ آباد کدونِ خانِه آوازِ چکش و تیشه و دیگه اَسبابِ آینی شِنیده شُنه. ^۸ درگه اُتاقِ های منزلِ اوّلِ طرفِ جنوبِ خانِه بُود که از اُونجی زینه ها دَ منزلِ دُو مورفت و از منزلِ دُو دَ منزلِ سه. ^۹ پس سُلیمان خانِه ره آباد کده دَ آخرِ رَسند و سرِ خانِه ره قد تیرها و تخته های چيو سَرو پوشند. ^{۱۰} او دَ دُو طرف و پُشتِ خانِه منزلِ ها آباد کد که بلندی هر

منزل پنج توغی بود و قد تیر های سرو د خانه چسپنده شد.

^{۱۱} د امزو غیت کلام خد اوند د سلیمان آمده گفت: ^{۱۲} "د باره امزی خانه که تو آباد مونی، اگه مطابق قوانین مه رفتار کنی، دستورای مره د جای بیری و پگ احکام مره نگاه کده د مطابق ازوا زندگی کنی، اوخته وعده های خو ره که قد آته تو داوود کدوم بلده تو پوره مونم. ^{۱۳} و ما د مینکل بنی اسرائیل جای-د-جای موشم و قوم خو اسرائیل ره ایله نمونم."

^{۱۴} پس سلیمان خانه ره آباد کد و د آخر رسند. ^{۱۵} او دیوال های خانه ره از منه شی تخته های سرو گرفت، یعنی از قف خانه تا چت شی ره از داخل قد چپو سرو پوشند و د قف خانه تخته های صنوبر فرش کد. ^{۱۶} او از آخر خانه بیست توغی اندازه کد و از قف شی تا چت تخته های سرو گرفته یگ اتاق آباد کد؛ او امی اتاق ره د داخل خانه آباد کد تا یگ جای خاص یعنی مقدسترین جای بشه. ^{۱۷} بخش اول خانه، یعنی جای مقدس که پیش روی مقدسترین جای، بود، چل توغی درازی دشت. ^{۱۸} د چپو های سرو منه خانه کاډو ها و گل ها کنده کاری شد. منه خانه پگ شی چپو سرو بود و هیچ سنگ دیده نموشد. ^{۱۹} او مقدسترین جای ره که د منه خانه بود آماده کد تا صندوق عهد خد اوند ره د اونجی بيله. ^{۲۰} مقدسترین جای که د داخل بود، بیست توغی درازی، بیست توغی بر و بیست توغی بلندی دشت؛ سلیمان او ره قد طلای خالص پوشند. او قربانگاهی ره که از چپو سرو بود ام پوشند. ^{۲۱} او منه خانه یعنی جای مقدس ره ام قد طلای خالص پوشند و زنجیرای طلایی ره د پیش روی مقدسترین جای گرفت که قد طلا پوشنده شد. ^{۲۲} د امزی رقم او تمام خانه ره قد طلا پوشند تا پگ خانه تکمیل شد. او امچنان قربانگاهی ره که د پیش روی مقدسترین جای بود کاملاً قد طلا پوشند.

^{۲۳} او د منه مقدسترین جای دو کروی ای از چپو درخت زیتون جور کد که هر کدم شی ده توغی قد دشت. ^{۲۴} یگ بال کروی پنج توغی بود و بال دیگه شی ام پنج توغی؛ و از یگ

نوکِ بال تا دیگه نوکِ بال شی ده توغی بود. ^{۲۵} کِروبی دوّم ام ده توغی بود که هر دُو کِروبی یگ اندازه و یگ شکل بود. ^{۲۶} قد یگ کِروبی ده توغی بود و قد کِروبی دیگه ام دَ امزو اندازه. ^{۲۷} او کِروبی ها ره دَ منه خانه دَ مُقدّسترین جای ایشت؛ بال های کِروبی ها واز بود، دَ اندازه که بال یگ کِروبی دَ یگ دیوال و بال کِروبی دیگه دَ دیوال دیگه دَ که مُوکد و بال های دیگه ازوا دَ مینکلِ خانه قد یگدیگه خو نوک دَ نوک بود. ^{۲۸} او کِروبی ها ره ام قد طِلا پوشند.

^{۲۹} او دَ تمام دیوال های چارطرفِ خانه نقش های کِروبی ها، برختونِ خرما و گل ها ره کندهکاری کد، یعنی دَ دیوال های جای مُقدّس و مُقدّسترین جای. ^{۳۰} او قفِ خانه ره قد طِلا پوشند، ام جای مُقدّس و ام مُقدّسترین جای ره.

^{۳۱} و بلده درگه مُقدّسترین جای پله های درگه ره از چپو برخت زیتون جور کد که تیر سر و بازو ها قد خودِ درگه برابرِ پنجمِ حصّه دیوال بود. ^{۳۲} او دَ بله امزو دُو پله درگه که از چپو زیتون بود، نقش های کِروبی ها، برختونِ خرما و گل ها ره کندهکاری کد و قد طِلا پوشند. اری، او کِروبی ها و برختونِ خرما ره قد طِلا چکشکاری شده پوشند. ^{۳۳} او امچنان بلده درگه جای مُقدّس بازو های درگه ره از چپو برخت زیتون جور کد که قد خودِ درگه برابرِ چارمِ حصّه دیوال بود. ^{۳۴} و دُو پله امزی درگه از چپو برختِ صنوبر بود، دُو تخته پله اولی ام قت مُوشد و دُو تخته پله دوّمی ام قت مُوشد. ^{۳۵} دَ بله ازوا نقش های کِروبی ها، برختونِ خرما و گل ها ره کندهکاری کد و اونا ره قد طِلا چکشکاری شده که دَ اندازه ازوا جور کد پوشند. ^{۳۶} او حولی داخلی ره قد سه قطار سنگای تراش شده و یگ قطار تیرهای برختِ سرو آباد کد.

^{۳۷} تادوِ خانه خُداوند دَ ماه «زیو» دَ سالِ چارمِ پادشاهی سلیمان ایشته شد ^{۳۸} و دَ سال یازدهم دَ ماه «بول» که ماه هشتم بود، خانه از تمام لحاظ دَ مطابقِ مُشخصات خو تکمیل شد. پس سلیمان او ره دَ دورونِ هفت سال آباد کد.

سُلیمان قصرِ خود خُو ره آباد مونه

۷ سُلیمان خانِه خود خُو ره دَ دُورونِ سیزده سال آباد کد؛ اُو دَ امزی مُدَت تمام خانِه خُو ره تکمیل کد.

۲ اُو یگ خانِه دَ نامِ «جنگلِ لبنان» آباد کد که درازی شی صد توغی، بر شی پنجاه توغی و بلندی شی سی توغی بود؛ اُو ره دَ بلِه چار قطار ستون های چپو سَرو آباد کد که تیرهای چپو سَرو دَ بلِه ستون ها قرار گرفتند. ۳ چت شی دَ بلِه چل و پنچ تیر قد چپو سَرو جور شد که دَ هر قطار شی پوزده تیر بود و پگ شی دَ بلِه ستون ها قرار دشت. ۴ چوکات های کلکینای شی دَ سه قطار جور شد که کلکینا دَ هر سه قطار روی دَ روی یگدیگه بود. ۵ تمام درگه ها و بازو های درگه ها چوکات های چار-پالو دشت و کلکینای خانِه دَ سه قطار روی دَ روی یگدیگه بود.

۶ سُلیمان «صالونِ ستون ها» ره آباد کد که پنجاه توغی درازی و سی توغی بر دشت. دَ پیشِ روی شی یگ برنده و ستون ها بود و دَ پیشِ روی ازوا یگ سایبان.

۷ بعد ازو «صالونِ تخت» ره جور کد که دَ اونجی قضاوت مُوكد، امزی خاطر اُو صالونِ قضاوت ام گفته مُوشد و اُو ره از قف تا چت شی قد چپو سَرو پوشند. ۸ خانِه خود شی که دَ اونجی زندگی مُوكد و دَ پشتِ صالونِ دَ حولی دیگه بود، دَ عینِ شکل جور شد. سُلیمان امچنان یگ خانِه رقمِ امزی صالونِ بلده دُخترِ فرعون که اُو ره دَ عنوانِ خاتو گرفتند جور کد.

۹ تمام امزیا قد سنگای باکیفیت که دَ اندازه مُعین میده شدد و از منه و برون خُو قد اَره بُرش شده بود جور شد، از پای-سنگ تا سرِ دیوال و از بُرو تا حولی کته. ۱۰ پای-سنگ شی از سنگای باکیفیت، یعنی از سنگای کته بود، از سنگای ده توغی و سنگای هشت

توغی. ^{۱۱} د بَلِه ازوا سنگای باکیفیت که د اندازه مُعین بُرش شُد و چپو های سَرُو بُود.
^{۱۲} د چار طرفِ حَوَلی کڅه دیوال شی از سه قطار سنگای تراش شُد و یگ قطار تیرهای
چپو سَرُو بُود؛ حَوَلی داخِلی خانِه خُداوند و بَرَنده خانِه امی رقم بُود.

وِظیفِه حیرام د آباد کدون خانِه خُدا

^{۱۳} سُلیمان پادشاه نفر ری کد و حیرام ره از صُور اُورد. ^{۱۴} او باچه یگ خاتون بیوه از
طایفه نَفتالی بُود و آته شی یگ مردِ صُوری و صَنعتگر برونز بُود. حیرام د هر کار برونز
پُر از حکمت، مهارت و فامیدگی بُود. پس او د پیشِ سُلیمان پادشاه اَمَد و تمام کارای
شی ره انجام دَد.

^{۱۵} او دُو ستون برونزی ریختند که بلندی یگ ستون هژده توغی بُود و گردی شی برابر
ریسپون دوازده توغی؛ ستون دوومی امی رقم بُود. ^{۱۶} او دُو سرستونی از برونز ریختنده
شُد جور کد تا اونا ره د سر ستون ها قرار بدیه؛ بلندی یگ سرستونی پنج توغی بُود و
بلندی سرستونی دیگه ام پنج توغی. ^{۱۷} جالی های شبکه کاری شُد و زنجیرای بافته شُد
بلده سرستونی های که د سر ستون ها بُود، جور شُد؛ هفت بلده یگ سرستونی و هفت
بلده دیگه سرستونی. ^{۱۸} او ستون ها ره جور کد و د گرداگردِ شبکه کاری دُو قطار اَنار
برونزی بُود تا سرستونی ره دُولی کنه. او قد سرستونی دیگه ام عین کار ره کد.

^{۱۹} سرستونی های که د سر ستون های پیشِ رُوی دالیز بُود د شکلِ کُل سوسن جور شُد
و چار توغی بلندی دشت. ^{۲۰} سرستونی ها د سر دُو ستون ایشته شُد، که شکل کوزهیی
دشت و د بَلِه شی شبکه کاری شُد؛ د گرداگردِ قِسمَتِ تینِه سرستونی اوّل دُو صد دانه
اَنار برونزی قطار بُود و د گرداگردِ قِسمَتِ تینِه سرستونی دیگه ام دُو صد دانه اَنار
برونزی قطار بُود. ^{۲۱} او ستون ها ره د پیشِ رُوی دالیز خانِه خُدا ایستلجی کد؛ او ستون
طرفِ راست ره ایستلجی کده یاکین نام کد و ستون طرفِ چپ ره ایستلجی کده بوغز
نام کد. ^{۲۲} د سر ستون ها کُل های سوسن برونزی بُود. د امزی رقم کار ستون ها تکمیل

۲۳ بعد از و حیرام یگ حوضِ گرد از برونزِ ریختنده جور کد که از یگ لب تا لبِ دیگه شی ده توغی، بلندی شی پنج توغی و گردی شی د اندازه یگ ریسپون سی توغی بود.

۲۴ از لب شی تاتر د گرداگردِ از و کاڈو ها بود، که د هر توغی د گرداگردِ حوض ده کاڈو وجود دشت؛ امو کاڈو ها د دو قطار د غیتی ریختنده شد که خود حوض ریختنده موشد. ۲۵ حوض د بله دوازده گاو شنده شد که روی سه شی سون شمال، روی سه شی سون غرب، روی سه شی سون جنوب و روی سه شی سون شرق بود؛ حوض د بله ازوا سخت شد و پس-تنه ازوا طرف داخل بود. ۲۶ دَبلی حوض یگ قریش بود و لب شی رقم لب پيله بود و د شکل گل سوسن جور شد که دو هزار بت او میگرفت.

۲۷ حیرام امچنان ده کراچی برونزی جور کد که درازی هر کراچی چار توغی، بر شی چار توغی و بلندی شی سه توغی بود. ۲۸ کراچی ها د اینی شکل جور شد: اونا د بغل های خو تخته های برونزی دشت و تخته ها د چوکات های برونزی سخت شد. ۲۹ د بله تخته های که د چوکات ها سخت شد، نقش شیر ها، گاو و کروی ها بود و د روی چوکات ها د زیر شیر ها و گاو نقش های گل ها بود. ۳۰ هر کراچی چار آرابه برونزی و میل های برونزی دشت؛ د چار کُنج شی پایه ها بلده محکم گرفتون حوضچه بود و پایه ها د شکلی ریختنده شد که د هر پالوی شی گل ها بود. ۳۱ د سر، د مینکل جای کراچی یگ خالی گاه بود که حوضچه د منه شی قرار گرفتند و دان حوضچه از چوکات خالی گاه کده یگ توغی بلندتر بود. چوکات امزو خالی گاه گرد بود و بلده محکم گرفتون حوضچه رقم پایه کار میدد که از لب کراچی یگ و نیم توغی تاتر رفتند؛ د دور خالی گاه نقش ها بود؛ و تخته های کراچی گرد نبود، بلکه چار-کُنج بود. ۳۲ چار آرابه د زیر تخته های کراچی بود و میل های آرابه ها د چوکات ها سخت شد؛ بلندی یگ آرابه یگ و نیم توغی بود. ۳۳ آرابه های شی رقم آرابه های گاڈی جنگی جور شد؛ میل ها، آرابه ها، سیخای آرابه ها و جای های میل ها پگ شی از برونز ریختنده شد.

^{۳۴} هر کراچی د چارشنگ خو چار دستگیر دشت و دستگیر ها قد کراچی ها از یگ پرچه برونز بود. ^{۳۵} د سر کراچی یگ پئی برونزی گرد بود که نیم توغی بر دشت. د سر کراچی دستگیر ها و تخته های قد خود شی از یگ پرچه برونز بود. ^{۳۶} د روی دستگیر ها و تخته های شی حیرام کروی ها، شیر ها و برختون خرما ره نقش کد، د هر جای شی که خالی بود؛ و د گرداگرد شی نقش های گل ها بود. ^{۳۷} د امزی رقم امو ده کراچی ره جور کد که پگ ازوا یگ رقم ریختنده شد و یگ اندازه و یگ شکل بود.

^{۳۸} اوخته حیرام ده حوضچه برونزی جور کد که هر حوضچه چل بت او میگرفت و هر حوضچه از یگ لب تا دیگه لب شی چار توغی بود و بلده هر کدم امزو کراچی ها یگ حوضچه بود. ^{۳۹} او پنج کراچی ره د طرف راست خانه و پنج شی ره د طرف چپ خانه ایشت و حوض ره د پیش روی خانه سون راست طرف جنوب - شرق قرار دد.

^{۴۰} حیرام سطل ها، خاک اندازه ها و کاسه ها ام جور کد. پس حیرام تمام کارای ره که بلده سلیمان پادشاه د خانه خداوند موکد د آخر رسند؛ او اینی چیزا ره جور کد:

^{۴۱} دو ستون،

دو سرستونی کوزهیی که د سر ستون ها بود؛

دو جالی شبکه کاری شده بلده پوشندون دو سرستونی کوزهیی که د سر ستون ها بود؛

^{۴۲} چارصد انار برونزی بلده دو شبکه کاری که بلده هر شبکه کاری دو قطار انار

بود تا قسمت تینه دو سرستونی کوزهیی ره که د سر ستون ها بود بپوشنه؛

^{۴۳} ده کراچی و ده حوضچه ره که د بله کراچی ها بود؛

^{۴۴} حوض و دوازده گاو ره که د تی حوض بود.

^{۴۵} سطل ها، خاک اندازه ها و کاسه ها، یعنی تمام امزی چیزا ره که حیرام د سلیمان

پادشاه بَلَدِه خانِه خُداوند جور کد، برونز شی جَلَا دَدِه شُد. ^{۴۶} امی چیزا ره پادشاه دَ دَشْتِ اُرْدُن دَ کِلِ زَمِیْنی رِیخْتَنده جور کد که دَ مِیْنکَلِ سُکوت و صِرْتان بُود. ^{۴۷} سُلَیْمان تمام امزی چیزا ره بَدُونِ وَزْنِ اِیشت، چراکه غَدْرِ کَلو بُود؛ و وَزْنِ برونزِ اِسْتِفاده شُدِه مُشَخَص نَشُد.

^{۴۸} سُلَیْمان امچنان تمام اَسبابی ره که بَلَدِه خانِه خُداوند ضُرُورَت بُود جور کد:

قُرْبانگاهِ طِلائی؛

مِیزِ طِلائی بَلَدِه نانِ حُضُورِ خُداوند؛

^{۴۹} چِراغدان های طِلائی خالِص که پَنج دَ طرفِ راست و پَنج دَ طرفِ چَپ بُود و رُوی دَ رُوی مُقَدَّسْتَرین جای قرار دَشْت، و کُلِ ها و چِراغ های شی قد شی قتی بُود؛

چِراغ کُلْگَرک های طِلائی؛

^{۵۰} پِیله ها، قِیچی های پَلتِه بُر، کاسه ها، تاوه ها و آتِشْدان ها از طِلائی خالِص؛ دِستِگِیرک های طِلائی بَلَدِه درگه های حِصَّه داخِلی خانِه، یعنی بَلَدِه مُقَدَّسْتَرین جای و بَلَدِه درگه های جای مُقَدَّسِ خانِه خُدا.

^{۵۱} دَ امزی رقم تمامِ کارای ره که سُلَیْمان پادشاه بَلَدِه خانِه خُداوند مُوکد دَ آخِرِ رَسِید. اوخته سُلَیْمان چیزای ره که آتِه شی داؤود وَقَف کُد، یعنی نُقره، طِلا و اَسبابِ رقم رقم ره اُورده دَ خزانِه های خانِه خُداوند اِیشت.

اُوردونِ صِنْدُوقِ عَهْدِ دَ خانِه خُدا

^۸ اوخته سُلَیْمان پادشاه رِیشِ سفیدایِ اِسْرائِیل، پِگِ رَهْبِرایِ طایفه ها و کَنه کَلونای

اولادِ بابه های بنی اسرائیل ره دَ پیش خُو دَ اورشَلیم جم کد تا صندوقِ عهدِ خُداوند ره
 از شارِ داوود یعنی از صهیون بیره. ^۲ تمامِ مردایِ اسرائیل دَ غیتِ عیدِ دَ ماهِ ایتانیم که
 ماهِ هفتم بود، دَ پیشِ سلیمان پادشاه جم شد. ^۳ وختی تمامِ ریشِ سفیدایِ اسرائیل آمد،
 پیشوایو صندوقِ ره باله کد. ^۴ پس اونا صندوقِ خُداوند ره قد خیمه ملاقات و تمامِ
 اسبابِ مقدّس که دَ خیمه بود گِرفته دَ خانه خُداوند اُورد. امی چیزا ره پیشوایو و لاویا
 اُورد. ^۵ سلیمان پادشاه و پگِ جماعتِ اسرائیل که دَ پیشِ ازو جم شد و قد ازو دَ پیشِ
 رویِ صندوقِ ایسته بود، اموقسِ گوسپو و گاوِ قربانی کد که دَ حساب و کتابِ جور
 نمیمد. ^۶ اوخته پیشوایو صندوقِ عهدِ خُداوند ره دَ جای شی، دَ مقدّسترینِ جای خانه،
 یعنی دَ قدسِ اَلقادس اُورد و دَ زیرِ بالِ هایِ کِروبی ها ایشْت ^۷ بالِ هایِ کِروبی ها دَ بله
 جای صندوقِ واز شد و کِروبی ها صندوقِ و دستکِ چپوهایِ شی ره از باله پوشند.
^۸ دستکِ چپوها دَ اندازهِ دراز بود که سرهایِ شی از جای مقدّس که دَ پیشِ رویِ
 مقدّسترینِ جای بود دیده موشد، لیکن از برونِ خانه دیده نموشد؛ اونا تا امروز دَ اونجی
 آسته. ^۹ دَ منّه صندوقِ بغیر از دُو لوحِ سنگی دیگه چیز نبود؛ امو لوحِ ها ره موسی دَ
 حوریب دَ منّه صندوقِ ایشْت، دَ امزو جای که خُداوند قد بنی اسرائیل عهدِ بسته کد دَ
 غیتی که اونا از سرزمینِ مصر بُرو آمد. ^{۱۰} امی که پیشوایو از جای مقدّس بُرو آمد، اُور
 خانه خُداوند ره پُر کد ^{۱۱} و پیشوایو بخاطرِ اُورِ نَتَنِست که پس بوره و خدمتِ خُو ره
 انجامِ بدیه، چراکه جلالِ خُداوند، خانه خُداوند ره پُر کد.

^{۱۲} اوخته سلیمان گُفت: ”خُداوندا، تُو گُفتی که دَ تریکی تیره جای-د-جای موشی.

^{۱۳} اینه، ما بلده تُو یگِ خانه باشکوه آباد کدُم، یگِ جای که تُو دز شی جای-د-جای
 شده تا ابدِ بُمنی.“

^{۱۴} بعد ازو پادشاه رویِ خُو ره دور دد و تمامِ جماعتِ اسرائیل ره برکت دد و دَ حالیکه
 تمامِ جماعتِ اسرائیل ایسته بود، ^{۱۵} او گُفت: ”حمد-و-ثنا دَ خُداوند، خُدایِ اسرائیل،
 چیزی ره که او قد دان خُو دَ آته مه داوود وعده کد، قد دستِ خُو پوره کد، چون او

گفت،^{۱۶} 'از روزی که ما قوم خُو اسرائیل ره از مصر بُرو اُورُدُم، ما هیچ شار ره از طایفه های اسرائیل اِنْتِخاب نَکَدُم تا د اُونجی یگ خانه آباد شُنه که نام مه دَز شی بَشه، لیکن داوود ره اِنْتِخاب کَدُم تا سرپرستِ قوم مه بَشه.'^{۱۷} د دِل آتِه مه داوود بُود که یگ خانه بَلدِه نام خُداوند، خُداي اسرائیل آباد کنه.^{۱۸} لیکن خُداوند د آتِه مه داوود گُفت، 'ازی که د دِل تُو بُود که بَلدِه نام مه یگ خانه آباد کنی، خُوب کدی که امی فکر ره د دِل خُو کدی.^{۱۹} ولے تُو خانه ره آباد نَمونی، بَلکه باچه تُو که از پُشتِ کمر تُو د وجود مییه، او خانه ره بَلدِه نام مه آباد مونه.'^{۲۰} پس توره ره که خُداوند گُفتد پوره کد: اینه، ما د جای آتِه خُو داوود باله شُدُم و د مُطابقِ وعده خُداوند د تَخْتِ اسرائیل شِشْتُم و یگ خانه بَلدِه نام خُداوند، خُداي اسرائیل آباد کَدُم.^{۲۱} د اُونجی ما یگ جای ره بَلدِه صندوقی که لوح های عهدِ خُداوند د مَنه شی آسته آماده کَدُم؛ اُمو عهد ره خُداوند قد بابِه کَلونای مو د غیتی بسته کد که اونا ره از مصر بُرو اُورد.

دُعای سُلیمان

^{۲۲} سُلیمان د پیش قُربانگاهِ خُداوند د حُضُورِ تمامِ جماعتِ اسرائیل ایسته شُد و دِستای خُو ره سُونِ آسمو باله کده ^{۲۳} گُفت:

'آی خُداوند، خُداي اسرائیل، خُدایی رقمِ از تُو اَلی نه باله د آسمو وجود دَره و نه تاه د بِلِه زمی؛ تُو عهد و رَحمتِ خُو ره بَلدِه خِدْمَتگاری خُو که د حُضُورِ تُو قد تمامِ دِلِ خُو رفتار مونه، نگاه مَوکنی.^{۲۴} تُو وعده ره که د خِدْمَتگارِ خُو آتِه مه داوود ددی نگاه کدی، چُون تُو قد دان خُو وعده کدی و قد دِستِ خُو پوره کدی، اُمو رقم که اِمروز پوره شُدِه.^{۲۵} پس اَلی آی خُداوند، خُداي اسرائیل، چیزی ره که د خِدْمَتگارِ خُو آتِه مه داوود وعده ددی نگاه کُو، اُمو ره که گُفتی، 'از تُو همیشه یگ مرد د حُضُورِ مه د تَخْتِ اسرائیل میشینِه و قطع نَمُوشه، د شرطی که اولادِه تُو مُتَوَجِه راه های خُو بَشه و د حُضُورِ مه رقمی رفتار کنه که تُو د حُضُورِ مه رفتار کدے.'^{۲۶} اَلی آی خُداوند، خُداي اسرائیل، لُطفاً

توره ره که دَ خِدْمَتگار خُو داوود گُفتی، بیل که پوره شنه.

^{۲۷} لیکن آیا خُدا واقعا دَ زمی جای-دَ-جای مُوشه؟ آسمو و حتی بلندترین آسمونا گنجایش تُو ره ندره، چی پرسه دَ ای خانه که ما آباد کدیم. ^{۲۸} مگم آی خُداوند، خُدای مه، دَ دُعا و ناله-و-زاری خِدْمَتگار خُو نظر کُو و فریاد و دُعا ره که خِدْمَتگار تُو امروز دَ حُضور تُو مونه بَشَنو. ^{۲۹} بیل که چیمای تُو شاو و روز دَ بِلِه امزی خانه بَشه، دَ بِلِه جایی که دَ باره شی گُفتی، 'نام مه دَ اُونجی بَشه،' تا دُعا ره که خِدْمَتگار تُو سُون امزی جای مونه، قبول کنی. ^{۳۰} ناله-و-زاری خِدْمَتگار خُو و قوم خُو اسرائیل ره که سُون امزی جای دُعا مونه، بَشَنو؛ اَرَمے، از عالم باله، از جای بود-و-باش خُو بَشَنو؛ بَشَنو و بَبُخَش.

^{۳۱} اگه یگو کس دَ حق همسایه خُو گناه کنه و وادار دَ قَسَم خوردو شنه و آمده دَ پیش قُربانگاه تُو دَ امزی خانه قَسَم بُخوره، ^{۳۲} اوخته از عالم باله بَشَنو و عمل کُو؛ دَ بَین خِدْمَتگارای خُو قِضاوت کده مُجرِم ره محکوم کُو و کاری ره که کده دَ سر خود شی بَیر و آدم نیک ره عادل حساب کده دَ مُطابقِ عدالت شی اُجر بدی.

^{۳۳} وختیکه قوم تُو اسرائیل بخاطری که دَ ضِدِ از تُو گناه کده دَ پیش دُشمنون خُو شکست بُخوره، لیکن تاو خورده پس سُون از تُو بییه و اقرار کده نام از تُو ره بگیری و دَ پیش از تُو دَ امزی خانه دُعا و ناله-و-زاری کنه، ^{۳۴} اوخته از عالم باله بَشَنو و گناه قوم خُو اسرائیل ره بَبُخَش و اونا ره دَ سرزمینی که دَ بابه کلونای ازوا ددی دوباره برقرار کُو.

^{۳۵} وختیکه آسمو بسته شنه و بخاطر گناهی که قوم تُو دَ ضِدِ تُو کده بارو نباره، لیکن بعد ازوا اونا سُون امزی جای دُعا کنه و اقرار کده نام از تُو ره بگیری و بخاطر مُصیبتی که تُو دَ بِلِه ازوا اُردمے از گناه خُو پس تاو بُخوره، ^{۳۶} اوخته از عالم باله بَشَنو و گناه خِدْمَتگارای خُو، قوم اسرائیل ره بَبُخَش و راه راست ره که مُطابقِ ازوا باید رفتار کنه،

دَزُوا تَعْلِيمِ بَدِي وَ دَ زَمِينِ خُو كِه اُو رِه بَلَدِه قَوْمِ خُو دَ عِنْوَانِ مُلْكِيَتِ دَدِي، بارو رِي كُو.

^{۳۷} اگِه دَ امي سرزَمي قحطِي پيدا مُوشِه، اگِه مَرَضِ وُيا، خُشكسالي، آفت، مَلَخِ يا مور ميبِه؛ اگِه دُشْمونِ ازوا اونا رِه دَ شارايِ سرزَمينِ ازوا محاصِرِه مُونِه، يا بَلا ها و ناجوري هاي ديگِه ميبِه، ^{۳۸} اوخته هر دُعا و هر ناله-و-زاري كِه دَ وسيلِه هر فردِ يا تمامِ قَوْمِ تُو اِسْرَائِيلِ مُوشِه، چراكِه پگِ ازوا از مُصِيبَتِ دِلِ هاي خُو باخبرِ آسته و اونا دِستايِ خُو رِه سُونِ امزِي خانه دِرازِ مُونِه، ^{۳۹} اوخته از عالمِ بالِه كِه جايِ بُوَد-و-باشِ تُو آسته بَشَنو و بِيخَش؛ و قد هر كسِ دَ مُطابِقِ رفتارِ شِي عملِ كُو، چراكِه تُو از دِلِ هاي ازوا باخبرِ آستي، اَرِي، تنها تُو از دِلِ تمامِ بَنِي آدَمِ باخبرِ آستي، ^{۴۰} تا اونا دَ تمامِ روزايِ زندگيِ خُو دَ سرزَميني كِه دَ بابِه كَلونايِ مو دَدِي از تُو ترسِ دَشْتِه بَشِه.

^{۴۱} امچنانِ بِيگنِه كِه از قَوْمِ تُو اِسْرَائِيلِ نيبِه و از سرزَمينِ دُورِ بخاطرِ نامِ ازتو ميبِه، ^{۴۲} چُونِ اونا آوازِه نامِ بُزُرگِ، دِستِ زورَتُو و بازوِي قَوِي تُو رِه مِيشَنوِه، پسِ وختِيكِه ميبِه و سُونِ امزِي خانه دُعا مُونِه، ^{۴۳} اوخته از عالمِ بالِه كِه جايِ بُوَد-و-باشِ تُو آسته بَشَنو و هر چيزِي كِه نفرِ بِيگنِه از تُو درخاستِ مُونِه بَلَدِه شِي انجامِ بَدِي تا پگِ قَوْمِ هايِ دُنيا نامِ تُو رِه بِنَخَشِه و رِقْمِ قَوْمِ تُو اِسْرَائِيلِ، از تُو بَتَرَسِه و بَدَنِه كِه نامِ ازتو دَ امزِي خانه كِه آبادِ كديم، قرارِ گِرِفْتِه.

^{۴۴} وختِيكِه قَوْمِ تُو دَ خِلَافِ دُشْمنايِ خُو دَ جَنگِ مورِه، دَ هر راهي كِه تُو اونا رِه رِي مُونِي و اونا سُونِ شاري كِه تُو اِنْتِخابِ كَدِي و سُونِ خانه كِه ما بَلَدِه نامِ تُو آبادِ كديم، دَ پيشِ ازتُو، اِي خُداوندِ دُعا مُونِه، ^{۴۵} اوخته دُعا و ناله-و-زاريِ ازوا رِه از عالمِ بالِه بَشَنو و دَ دادِ ازوا بَرَسِ.

^{۴۶} وختِيكِه اونا دَ خِلَافِ تُو گُناهِ مُونِه، چُونِ هِيچِ اِنْسَانِ نيبِه كِه گُناهِ نَكْنِه، و تُو دَ بِلِه ازوا قارِ شُدِه اونا رِه دَ دِستِ دُشْمنا تَسْلِيمِ مُونِي و اونا اَسِيرِ شُدِه دَ سرزَمينِ دُشْمو بُرْدِه

مُوشه، دُور يا نَزْدِيك، ^{۴۷} ولے اُونَا دَ امزُو سرزَمِي كه دَ اُونجِي اسِيرِ اَسْتِه دَ خُود اَمْدِه تُوِيه مُونِه و امزُو سرزَمِينِ اسِيرِي خُو دَ پِيش تُو نَالِه-و-زاري كَدِه مُوگِيه، 'مُو گُناهِ كَدِي، مُو خَطَا كَدِي و مُو شَرِيْرانِه رِفْتار كَدِي؛' ^{۴۸} و قَد تَمَامِ دِلِ و تَمَامِ جَانِ خُو دَ سرزَمِينِ دُشْمَنايِ خُو كه اُونَا رِه دَ اسِيرِي بُرْدِه پَس سُونِ اَز تُو مِيِيه، و طَرَفِ سرزَمِينِي كه دَ بابِه كَلُونايِ اَزوا دَدِي، طَرَفِ شاري كه اِنْتِخابِ كَدِي و طَرَفِ خانِه كه ما بَلْدِه نامِ تُو اَبادِ كَدِيْم، دَ پِيش تُو دُعا مُونِه، ^{۴۹} اوخْتِه از عَالَمِ بالِه كه جاي بُود-و-باش تُو اَسْتِه، دُعا و نَالِه-و-زاري اَزوا رِه بِشَنو و دَ دادِ اَزوا بِرَس؛ ^{۵۰} قَوْمِ خُو رِه كه دَ خِلَافِ تُو گُناهِ كَدِه بِيخَش و تَمَامِ خَطَاهايِ اَزوا رِه كه دَ خِلَافِ تُو كَدِه مَعافِ كُو و بَلْدِه اَزوا دَ دِلِ كَسايِ كه اُونَا رِه اسِيرِ كَرِفْتِه رَحْمِ بِنْدَز تا دَ بِلِه اَزوا رَحْمِ كَنِه. ^{۵۱} چَرَاكِه اُونَا قَوْمِ تُو و حِصَّه خَاصِ تُو اَسْتِه، كَسايِ كه تُو از مِصرِ از مَنِه كُورِه اَيْنِ بُرو اُورْدِي. ^{۵۲} بِيْلِ كه چِيْمايِ تُو دَ نَالِه-و-زاري خِدْمَتگارِ تُو و دَ نَالِه-و-زاري قَوْمِ تُو اسْرائِيلِ بَشِه و دَ هَر بارِه كه اُونَا تُو رِه كُويِ مُونِه اَوازِ اَزوا رِه بِشَنو. ^{۵۳} چُونِ تُو، اَيِ خُداوند-خُدا، اُونَا رِه از تَمَامِ قَوْمِ هايِ دُنْيا جِدا كَدِي تا حِصَّه خَاصِ تُو بَشِه، اَمُو رَقْمِ كه دَ وَسِيْلِه خِدْمَتگارِ خُو مُوسِي وَعَدِه كَدِي دَ غَيْتِيكِه بابِه كَلُونايِ مُو رِه از مِصرِ بُرو اُورْدِي."

^{۵۴} و خْتِي سُلَيْمانِ تَمَامِ امزِي دُعا و نَالِه-و-زاري رِه دَ پِيش خُداوندِ عَرَضِ كَدِه خِلاصِ شُد، اُو از پِيشِ قُرْبانِگاهِ خُداوندِ، از جايِي كه زانُو زَدِه بُود و دِستايِ خُو رِه سُونِ اَسْمُو بِرازِ كُدُ بالِه شُد؛ ^{۵۵} اُو اَيْسْتِه شُد و تَمَامِ جَماعَتِ اسْرائِيلِ رِه دَ اَوازِ بِلندِ بَرَكْتِ دَدِه كُفْت:

^{۵۶} "حَمْد-و-ثَنّا دَ خُداوندِ كه دَ قَوْمِ خُو اسْرائِيلِ مُطابِقِ هَر وَعَدِه كه كَدِه بُود اَرامِي دَدِه؛ چُونِ از پَگِ وَعَدِه هايِ خُوبِ كه دَ وَسِيْلِه خِدْمَتگارِ خُو مُوسِي دَدِه بُود، يَگِ تَوْرِه شِي اَمِ نَمَدِ كه پُورِه نَشُدِه بَشِه. ^{۵۷} دُعا مُونِمِ كه خُداوندِ، خُدايِ مُو قَدِ از مُو بَشِه، اَمُو رَقْمِ كه قَدِ بابِه كَلُونايِ مُو بُود؛ و اُو مُو رِه اَيْلِه نَكْنِه و از مُو دُورِ نَشْنِه، ^{۵۸} بَلَكِه دِلِ هايِ مُو رِه سُونِ خُودِ مَايِلِ كَنِه تا دَ مُطابِقِ تَمَامِ رَاهِ هايِ شِي رِفْتارِ كَنِي و اَحْكامِ، قَوائِينِ و دِستُورايِ شِي

ره که دَ بابَه کَلونای مو امر کُدد، دَ جای بیرِی. ^{۵۹} بیل که امی تورای مه که قد شی دَ پیش خُداوند دُعا کُدم، شاو و روز دَ نزدیک خُداوند، خُدای مو بَشه و خُداوند دَ دادِ خِدمتگار خُو و دَ دادِ قومِ خُو اسرائیل دَ مُطابقِ ضرورتِ هر روز برسه، ^{۶۰} تا تمامِ قومِ های دُنیا بَدنه که خُداوند، خُدا آسته و بَغیر ازو دیگه نییه. ^{۶۱} پس دلِ خُو ره کاملاً دَ خُداوند، خُدای مو مایل کنید تا مُطابقِ قوانینِ ازو رفتار کنید و احکامِ شی ره رقمِ امروز دَ جای بیرید.

وَقَفَ كَدُونِ خَانِه خُدا

^{۶۲} اوخته پادشاه و تمامِ قومِ اسرائیل قد ازو قتی دَ حُضورِ خُداوند قُربانی‌ها تقدیم کد. ^{۶۳} سُلیمان قُربانی سلامتی دَ خُداوند تقدیم کد که بیست و دُو هزار گاو و یگ صد و بیست هزار گوسپو بُود. دَ امزی رقمِ پادشاه و تمامِ بنیِ اسرائیل خانِه خُداوند ره وَقَف کد.

^{۶۴} دَ امزُو روز پادشاه مینکلِ حوالی ره که دَ پیشِ رُوی خانِه خُداوند بُود تقدیس کد و دَ اُونجی اُو قُربانی های سوختنی، هدیه های غَلّه-و-دانه و چربی قُربانی های سلامتی ره تقدیم کد، چراکه قُربانگاهِ برونزی که دَ حُضورِ خُداوند بُود، بلده قُربانی های سوختنی، هدیه های غَلّه-و-دانه و چربی قُربانی های سلامتی امزُو روز غَدِر ریزه بُود.

^{۶۵} دَ امزُو غیتِ سُلیمان عیدِ گِرفت و تمامِ اسرائیل قد شی قتی بُود، دَ اُونجی یگ جمعیتِ غَدِر کُته بُود، مردُم از لبو-حمات گِرفته تا دریاچهِ مِصر جم شُدُد. اونا هفت روز و هفت روزِ دیگه، یعنی چارده روز دَ حُضورِ خُداوند، خُدای مو عیدِ گِرفت. ^{۶۶} دَ روزِ هشتمِ هفتهِ دوّم، اُو مردُم ره ری کد و اونا پادشاه ره بَرکت دَده قد خوشی و دلِ خوش دَ خانه های خُو رفت؛ خوشی ازوا بخاطرِ تمامِ خُوبی های بُود که خُداوند دَ حقِ خِدمتگار خُو داوود و دَ حقِ قومِ خُو اسرائیل کُدد.

خداوند بسم د سلیمان ظاهر موشه

۹ وختیکه سلیمان آباد کدون خانه خداوند و خانه پادشاه ره خلاص کدد و تمام چیزای ره که قصد جور کدون شی ره دشت تکمیل کدد،^۲ خداوند بسم د سلیمان ظاهر شد، امو رقم که د جبعون دز شی ظاهر شد. خداوند دزو گفت: ”دعا و ناله-و-زاری تو ره که د حضور مه کدی، شنیدم؛ ما امی خانه ره که آباد کدی تقدیس کدم و نام خو ره دز شی بلده همیشه قرار ددم و چیمما و دل مه همیشه-وخت دز شی آسته.^۴ و اگه تو قد دل راست و صادقانه رقمی که آته تو داوود رفتار موکد د حضور مه رفتار کنی و هر چیزی ره که دز تو امر مونم د جای بیری و قوانین و دستورای مره نگاه کنی،^۵ اوخته تخت پادشاهی تو ره د بله اسرائیل تا ابد برقرار مونم، امو رقم که د آته تو داوود وعده دده گفتم، از تو همیشه یگ مرد د تخت اسرائیل میشینه و قطع نموشه.“

۶ لیکن اگه شمو یا باچه های شمو از پیروی ازمه روی گردو شنید و احکام و قوانینی ره که دز شمو ددم د جای نیرید و رفته خدایون بیگنه ره عبادت و سجده کنید،^۷ اوخته ما قوم اسرائیل ره از سرزمینی که دزوا ددیم قطع مونم و امی خانه ره که بلده نام خو تقدیس کدیم از حضور خو دور مونم و اسرائیل د مینکل پگ قوم ها یگ مثال و مایه ریشخندی موشه.^۸ ای خانه یگ کوډ خرابه جور موشه و هر کسی که از پالوی شی تیر شنه، حیرو شده آه میکشه و موگیه، چرا خداوند قد ازی سرزمی و قد ازی خانه ای رقم کار ره کده؟^۹ اوخته مردم موگیه، ’ازی که اونا خداوند، خدای خو ره که بابه کلونای ازوا ره از سرزمین مصر برو آورد، ايله کد و د خدایون بیگنه خود ره چسپنده اونا ره سجده و عبادت کد، امزی خاطر خداوند تمام امزی بلا ره د بله ازوا آورد.“

کارای دیگه سلیمان

۱۰ بعد از ختم بیست سال سلیمان امو دو خانه، یعنی خانه خداوند و خانه پادشاه ره آباد

کده تکمیل کد. ^{۱۱} ازی که حیرام پادشاهِ صُور دَ دَورونِ امزُو سالِ ها بَلدِه سُلیمان چیو سَرو، چیو صَنوِبَر و طِلا هِرچیقس که تقاضا کد تَهیه کد، سُلیمان پادشاه بیست شار ره دَ منطقه جلیلیه دَ حیرام دَد. ^{۱۲} لیکن وختی حیرام از صُور بَلدِه دیدونِ شارای اَمَد که سُلیمان دَزو دَدِه بُود، اَمو شارا دَ نظر شی خوش نَخورد. ^{۱۳} پس اُو کُفت: ”آی برار مه، ای چی رقم شارا آسته که تُو بَلدِه مه دَدی؟“ و اونا ره زمینِ کابُول نام کد که تا اَمروز امی نام شی آسته. ^{۱۴} چُون حیرام یگ صد و بیست وزنه طِلا بَلدِه پادشاه ری کُد.

^{۱۵} اینی حسابِ بیگاری های آسته که سُلیمان پادشاه گِرِفْتُد تا خانه خُداوند و خانه خود شی ره آباد کُنه و چُقوری ها ره پُر کُنه و دیوالای اورشَلیم، شارای حاصور، مِگیدو و جازر ره مُستَحکم جور کُنه. ^{۱۶} فِرَعون پادشاهِ مِصر دَ بِلِه جازر حَمَله کده اُو ره تَصَرَف کُد و قد آتِش سوختند و کِنعانیاى ره که دَ شار زندگی مُوکد کُشتد و اُو ره دَ عِنوانِ جِهیز دَ دُختر خُو خاتونِ سُلیمان دَد. ^{۱۷} پس سُلیمان جازر ره دُوباره آباد کد. اُو بیت-حورون تینه، ^{۱۸} بَعَلت و تَدَمور ره که دَ بیابونِ سرزمینِ شی بُود ^{۱۹} و تمامِ شارای ره که دَ خیره گاه های سُلیمان بُود و شار ها بَلدِه گاډی های جنگی و اَسپای خُو ام آباد کد. خُلاصه، سُلیمان هِرچیزی که قَصَد دَشت دَ اورشَلیم، دَ لِبنان و دَ تمامِ زمینِ مَمَلکتِ خُو آباد کُنه، آباد کد. ^{۲۰} تمامِ مردُمای که از اَموریا، حِتیاء، فِرِزیا، حویا و یبوسیا باقی مندُد و از جُمَله بنی اسرائیل نَبُود، ^{۲۱} یعنی اولادِه ازوا که دَ سرزمینِ اسرائیل باقی مندُد و بنی اسرائیل نَتِنسُتد که اونا ره کامِلا از بین بُبره، سُلیمان اونا ره دَ عِنوانِ غُلام دَ کار گِرِفت که تا اَمروز امی رقم آسته. ^{۲۲} لیکن از بنی اسرائیل سُلیمان یگ شی ره ام غُلام جور نکد، بلکه اونا مردای جنگی، خِدمتگارا، نفرای دَربار، سرکرده ها، قومندانای گاډی های جنگی و سوارای اَزو بُود.

^{۲۳} ناظرای که کارای سُلیمان ره پیش مُوبُرد و سرپرستی کسای ره مُوکد که مشغولِ کار بُود، تعدادِ ازوا پَنج صد و پَنجاه نفر بُود.

۲۴ پس دُخترِ فِرْعَوْنَ از شارِ داوود دَ خانه خود خُو که سُلیمانِ بَلَدِه شی آباد کُدد اَمَد؛ دَ امزو زمان سُلیمان چُقوری های گِرِدِ شارِ ره پُر مُوکد.

۲۵ سُلیمان سال سه دَفعه قُربانی های سوختنی و قُربانی های سلامتی دَ بَله قُربانگهی که بَلدِه خُداوند آباد کُدد تقدیم مُوکد و بُخورِ خوشبُوی ره دَ حُضُورِ خُداوند دُود مُوکد. امی که خانه تکمیل شد، سُلیمان عِبادت کدو ره دَ اُونجی شُرُوع کد.

۲۶ سُلیمان پادشاه دَ عِصیون - جابر که دَ نزدیکِ ایلوت دَ بغلِ دریای سُرُخ دَ سرزمینِ اِدوم آسته، کِشتی ها جور کد. ۲۷ حیرام خِدمتگاری خُو ره که کِشتی وانا بُود و دریا ره خُوب بَلد بُود، ری کد تا قد خِدمتگاری سُلیمان کومک کنه. ۲۸ اونا دَ کِشتی دَ اوفیر رفت و ازونجی چارصد و بیست وزنه طِلا گِرِفت و بَلدِه سُلیمان پادشاه اُورد.

مَلِکِه سَبَا دَ مُلَاقَاتِ سُلیمانِ مِیِه

۱۰ وختی مَلِکِه سَبَا آوازه سُلیمان ره شَنید، اُو نامِ خُداوند ره سِتایش کد و اَمَد تا سُلیمان ره قد سوال های سخت اِمْتِحان کنه. ۲ اُو قد یگ جمعیتِ غَدِر کُنه که اُو ره همراهی مُوکد و قد اُشترای که مَوادِ خوشبُوی، طِلائی غَدِر کَلو و سنگای قِیمتی بار شُد دَ اورشَلیم رسیده دَ پیشِ سُلیمان اَمَد و دَ باره تمامِ چِیزای که دَ دِل شی بُود، قد ازو توره گُفت. ۳ سُلیمان دَ تمامِ سوال های ازو جواب دَد و اُطور چِیز نَبُود که از پادشاه پوشیده بَشه و نَتَنه دَزو بیان کنه. ۴ وختی مَلِکِه سَبَا تمامِ حِکمتِ سُلیمان و خانه ره که آباد کُدد دید، ۵ و دَ خوراکِ دِسترخون شی، جای شِشتونِ خِدمتگاری شی، نَظْم و کالای خِدمتگاری شی، ساقی های شی و قُربانی های سوختنی شی که دَ خانه خُداوند تقدیم مُوکد، نظر اَندخت، اُو آگ شده مند.

۶ اُو دَ پادشاه گُفت: ”آوازه ره که دَ باره کارای تُو و حِکمت تُو دَ سرزمینِ خُو شَنیدم،

راست آسته،^۷ لیکن امو توره ها ره باور نموکدم تا ای که امدم و خود مه قد چیمای خو دیدم. آلی که مینگرم، حتی نیم شی ام دز مه گفته نشده؛ حکمت و مال-و- دولت تو غدر کلو از چیزی آسته که ما شنیدیم.^۸ نیک د بخت مردمای تو و نیک د بخت امزی خدمتگاری تو که همیشه د حضور تو ایسته موشه و حکمت تو ره میشنوه.^۹ حمد-و- سپاس د خداوند، خدای تو که از تو راضی آسته و تو ره د تخت اسرائیل شنده. ازی که محبت خداوند بلده اسرائیل ابدی آسته، او تو ره پادشاه جور کد تا انصاف و عدالت ره د جای بیری.^{۱۰} اوخته ملکه سبا یگ صد و بیست وزنه طلا، مواد خوشبوی غدر کلو و سنگای قیمتی د پادشاه تحفه دد. مواد خوشبوی که ملکه سبا د پادشاه دد، د اندازه کلو بود که دیگه هرگز اوقس کلو د ملک شی نمد.

^{۱۱} علاوه ازی، کشتی های حیرام که از اوفیر طلا اورد، امچنان د اندازه کلو چیو سندل و سنگای قیمتی از اوفیر اورد.^{۱۲} پادشاه امزی چیو های سندل بلده خانه خداوند و بلده خانه پادشاه ستون ها جور کد و بلده سازنده ها چنگ ها و بریط ها. د امزو اندازه چیو سندل تا امروز دیگه نه امد و نه دیده شد.

^{۱۳} سلیمان پادشاه بلده ملکه سبا تمام چیزای ره که او خواهش کد، دز شی دد؛ ای علاوه از بخشش های شاهانه بود که سلیمان دزو بخشید. اوخته او قد خدمتگاری خو پس د سرزمین خود خو رفت.

مال-و- دولت سلیمان

^{۱۴} وزن طلا که د یگ سال د پیش سلیمان رسید، شش صد و شصت و شش وزنه طلا بود.^{۱۵} ای علاوه از عایدی بود که از تجارا، از خرید-و-فروش سوداگرا، از تمام پادشایون عرب و والی های سرزمین اسرائیل حاصل موشد.

۱۶ سُلَیْمَان پادشاه دُو صد سِپَرِ کُتِه از طِلاّی چکُشکاری شُدِه جور کد که دَ هر سِپَرِ شَشْ صد مِثقال طِلاّ اِسْتِفاده شُد. ۱۷ اَو امچنان سه صد سِپَرِ ریزه از طِلاّی چکُشکاری شُدِه جور کد که دَ هر سِپَرِ سه مِنا طِلاّ اِسْتِفاده شُد؛ و پادشاه اونا ره دَ خانه جنگِ لِبنان اِشْت. ۱۸ پادشاه امچنان یگ تَخْتِ کُتِه از عاج جور کد و اَو ره قد طِلاّی خالِص پوَشَنَد. ۱۹ تَخْتِ شَشْ پَته دَشت و سرِ تَخْتِ از پُشت خُو گِرْد بُود. هر دُو طرفِ چوکی شی بازو دَشت و دُو مَجَسْمِه شیر دَ دُو بَغْلِ بازو ها ایسته بُود؛ ۲۰ دَ اُونجی امچنان دوازده مَجَسْمِه شیر دَ دُو طرفِ امزُو شَشْ پَته ایسته بُود. رقمِ امزی تَخْتِ دَ هیچ مَمْلَکَتِ جور نَشُدَد. ۲۱ تمامِ ظرفای که سُلَیْمَان دَز شی وُچی مُوکد از طِلاّ بُود و تمامِ ظرفای خانه جنگِ لِبنان از طِلاّی خالِص بُود. هیچ کُدَمِ ازوا از نُقره نَبُود، چُون نُقره دَ روزای پادشاهی سُلَیْمَان هیچ دَ حِسابِ نَمِیْمَد. ۲۲ پادشاه کِشتی های تُجاری دَشت که قد کِشتی های حِیرام دَ دریا بُود. کِشتی های تُجاری هر سه سال بعد یگ دفعه میْمَد و طِلاّ، نُقره، عاج، شادی و طاووس میُورَد.

۲۳ دَ امزی رقمِ سُلَیْمَان پادشاه دَ مال-و-دولت و دَ حِکْمَتِ از تمامِ پادشایونِ زمی کده بزرگتر شُد. ۲۴ تمامِ مردَمِ دُنیا میخاست دَ حُضُورِ سُلَیْمَان بیه تا حِکْمَتِ شی ره بَشَنَوِه، حِکْمَتی ره که خُداوند دَ دِلِ ازو قرار دده بُود. ۲۵ هر کُدَمِ ازوا تُحْفِه خُو ره که چیزای نُقره‌یی و طِلاّیی، رَخْتِ ها، سلاح ها، مَوادِهای خوشبُوی، اَسپ ها و قاطر ها بُود، میُورَد؛ اونا هر سال میْمَد.

۲۶ سُلَیْمَان گاډی های جنگی و اَسپ ها مو ام جم کد؛ اَو یگ هزار و چار صد گاډی جنگی و دوازده هزار اَسپ دَشت که اونا ره دَ شارای گاډی های جنگی و دَ پیشِ خود خُو دَ اورشَلِیم جای-د-جای کُدَد. ۲۷ پادشاه نُقره ره دَ اورشَلِیم رقمِ سنگ و چِیو درختِ سَرُو ره رقمِ چِیو درختِ اَنْجِیرِ تپه ها، پَرِیمو جور کد. ۲۸ اَسپای سُلَیْمَان از مِصر و کُوئِه اُورده مُوشُد و تُجاری پادشاه اونا ره از کُوئِه دَ قِیْمَتِ مُعِین میخَرِید. ۲۹ اونا یگ گاډی جنگی ره دَ قِیْمَتِ شَشْ صد مِثقال نُقره از مِصر میُورَد و یگ اَسپ ره دَ

قِيَمَتِ يَگِ صَدِّ وِ پَنجَاهِ مِثْقَالِ نُقْرَه. وِ اَمِي رَقْمِ اُونَا رَه بَلَدِه تَمَامِ پَادشَايُونِ حِتْيَا وِ پَادشَايُونِ اَرَامِيَا اَمِ صَادِرِ مُوَكَّد.

خَاتُونِي سُلَيْمَان

۱۱ سُلَيْمَانِ پَادشَاهِ عِلَاوَه اَز دُخْتَرِ فِرْعَوْنِ، غَدْرِ خَاتُونِي بِيگَنَه رَه كِه اَز جَمِ مَوآبِيَا، عَمُونِيَا، اِدُومِيَا، صَيْدُونِيَا وِ حِتْيَا بُوَد، اَمِ دُوسْتِ دَشْتِ. ۲ اُونَا اَز مِلَّتِ هَايِ بُوَد كِه خُداوند دَ بارِه اَزوا دَ بَنِي اِسْرَائِيلِ كُفْتُد: ”نَه اَزوا خَاتُو بِيگَرِيَد وِ نَه اُونَا رَه بِيَلِيَد كِه اَز شَمُو خَاتُو بِيگِرِه؛ اگِه نَه، اُونَا دِلِ هَايِ شَمُو رَه دَ پَيْرُويِ خُدايُونِ خُودِ خُو مَائِلِ مُونَه.“ لِيكِنِ سُلَيْمَانِ قَدِ اَزوا مُحَبَّتِ كَدِه خُودِ رَه دَزوا چَسپِنْد. ۳ اُو هَفْتِ صَدِّ خَاتُو اَز خَانُوَارايِ نَامتُو دَشْتِ وِ سِه صَدِّ خَاتُو اَز كَنِيزَا؛ وِ خَاتُونِي شِي دِلِ اَزُو رَه اَز رَاهِ بُرِ كَد. ۴ وِ خَتِيكِه سُلَيْمَانِ پِيرِ شُد، خَاتُونِي شِي دِلِ اَزُو رَه دَ پَيْرُويِ خُدايُونِ بِيگَنَه مَائِلِ كَد وِ دِلِ اَزُو دَ خُداوند، خُدايِ شِي رَاسْتِ-و-صَادِقِ نَبُوَد، رَقْمِي كِه دِلِ آتِه شِي داوُودِ رَاسْتِ-و-صَادِقِ بُوَد؛ ۵ چُونِ سُلَيْمَانِ پَيْرُويِ عَشْتَارُوتِ، بَتِ صَيْدُونِيَا وِ مَلِكُومِ بَتِ نَفَرْتِ اَنگِيَزِ عَمُونِيَا شُد. ۶ پَسِ سُلَيْمَانِ دَ نَظَرِ خُداوندِ شَرَارَتِ كَد وِ كَامِلًا اَز خُداوندِ پَيْرُويِ نَكَد، رَقْمِي كِه آتِه شِي داوُودِ پَيْرُويِ مُوَكَّد. ۷ دَ اَمزُو غَيْتِ سُلَيْمَانِ دَ بَلِه كُوهِي كِه رُويِ دَ رُويِ اُورُشَلِيمِ اَسْتِه يَگِ جَايِ عِبَادَتِ بَلَدِه كِمُوشِ بَتِ نَفَرْتِ اَنگِيَزِ مَوآبِيَا وِ يَگِ دِيگِه بَلَدِه مَوْلِكِ بَتِ نَفَرْتِ اَنگِيَزِ عَمُونِيَا اَبَادِ كَد. ۸ اُو عَيْنِ كَارِ رَه بَلَدِه پَگِ خَاتُونِي بِيگَنَه خُو كِه دَ خُدايُونِ خُو بُخُورِ خُوشَبُويِ مُوسُوخْتَنَد وِ قُرْبَانِيَا هَا تَقْدِيمِ مُوَكَّد، اَنجَامِ دَد.

۹ پَسِ خُداوندِ دَ بَلِه سُلَيْمَانِ قَارِ شُد، چِرَاكِه دِلِ اَزُو اَز پَيْرُويِ خُداوند، خُدايِ اِسْرَائِيلِ گَشْت، اَز خُدايِ كِه دُو دَفْعَه بَلَدِه اَزُو ظَاهِرِ شُدُد. ۱۰ وِ دَ اَمزِي بارِه دَزُو اَمْرِ كَدِه كُفْتُد كِه اَز خُدايُونِ بِيگَنَه پَيْرُويِ نَكَنَه؛ لِيكِنِ چِيْزِي رَه كِه خُداوندِ اَمْرِ كُدُد، اُو دَ جَايِ نَوُرْد. ۱۱ اَمزِي خَاطِرِ خُداوندِ دَ سُلَيْمَانِ كُفْت: ”اَزِي كِه اَمِي كَارِ رَه كَدِي وِ عَهْدِ وِ قَوَانِينِ مَرِه

که دَز تُو اَمْر کُدُم نِگَهِ نَکدِی، یَقیناً ما پادشاهی ره از تُو کَنده دَ خِدْمَتگار تُو مِیدِیم.
^{۱۲} لیکن ای کار ره بخاطرِ آتِه تُو داؤود، دَ روزای زندگی از تُو نَمُونُم، بَلکه از دِسْتِ باچِه
تُو کَنده مِیگیرُم. ^{۱۳} ولے تمامِ مَمَلکَت ره کَنده نَمِیگیرُم، بَلکه بخاطرِ خِدْمَتگار خُو داؤود
و بخاطرِ اورشَلیم که اِنْتِخاب کدِیم، یگ طایفه ره دَ باچِه تُو مِیدِیم.“

دُشمنای سُلیمان

^{۱۴} اوخته خُداوند یگ دُشمو ره دَ خِلافِ سُلیمان باله کد، یعنی هَدَدِ اِدومی ره که از اولادِ
پادشایونِ اِدوم بُود. ^{۱۵} چُون وختیکه داؤود اِدوم ره تَصْرُف کد و یوآب قومندانِ لشکر
بَلدِه دَفن کدونِ نفرای کُشته شُدِه رِفْتد، اُو پگِ مَردا-و-باچهگونِ اِدوم ره کُشتد؛
^{۱۶} اَرے، یوآب و پگِ اِسْرائیلیا مُدَتِ شَش ماه دَ اُونجی مند تاکه تمامِ مَردا-و-باچهگونِ
اِدوم ره نَابُود کد. ^{۱۷} لیکن هَدَدِ قَد بعضی اِدومیا که خِدْمَتگرای آتِه شی بُود دَ مِصر دُوتا
کد. هَدَدِ دَ اَمزُو غِیت یگ باچِه ریزه بُود. ^{۱۸} اونا حَرکَت کده دَ مِدیان رَسید، اَزونجی دَ
پاران و از پاران چند نفر ره قَد خُو گِرِفْتِه دَ مِصر دَ پِیشِ فِرْعَوْن پادشاهِ مِصر اَمَد و
فِرْعَوْن بَلدِه اَزُو خانِه دَدِه بَلدِه شی خِرَج-و-خوراک تَعین کد و زمی اَم دَد.

^{۱۹} هَدَدِ دَ نَظَرِ فِرْعَوْن غَدْر خوش خورد و اُو ایگچی خُو، یعنی خوارِ مَلکه تَحِینِیس ره دَ
عِنوانِ خاتو دَزُو دَد. ^{۲۰} خوارِ تَحِینِیس بَلدِه اَزُو یگ باچِه دَ دُنیا اُورِد و اُو ره گَنُوبَت نام
کد؛ تَحِینِیس اُو ره دَ خانِه فِرْعَوْن از شیر جدا کد و گَنُوبَت دَ خانِه فِرْعَوْن دَ مینکلِ باچِه
های فِرْعَوْن بُود. ^{۲۱} وختی هَدَدِ دَ مِصر شَنید که داؤود فَوْت کده قَد بابِه کَلونای خُو خاو
کده و یوآب قومندانِ لشکر اَم مُرده، هَدَدِ دَ فِرْعَوْن کُفَت: ”دَز مه اِجازِه بَدی تا دَ مُلکِ
خود خُو بورُم.“ ^{۲۲} فِرْعَوْن دَز شی کُفَت: ”تُو دَ پِیشِ اَزْمِه چِیزخیل کَمبُود دَری که
میخاهی دَ مُلکِ خود خُو بوری؟“ اُو کُفَت: ”هیچ چیز، لیکن لُطفاً مَرِه بیل که بورُم.“

^{۲۳} خُدا یگ دُشمونِ دِیگِه اَم دَ خِلافِ سُلیمان باله کد، یعنی رِزونِ باچِه اِلِیداع ره که از

پیشِ بادارِ خُو هَدَدِعِزِرِ پادشاهِ صوبه دُوتا کدُد. ^{۲۴} رِزُونِ دَ زَمَانِ داوُودِ چنَدِ نَفَرِ رِه دَ
 گِرْدِ خُو جَمِ کدُد و سرکرده یگ گروه غارتگر شُدُد؛ وختیکه داوُودِ چنَدِ نَفَرِ ازوا رِه
 کُشت، اونا دَ دَمِشَقِ رِفْتِه دَ اُمونجی جای-د-جای شُد و دَ دَمِشَقِ حُکمرانی مُوکد. ^{۲۵} او
 دَ تمامِ روزای پادشاهی سُلیمان، دُشمونِ اِسرائیلِ بُود و رِقْمِ هَدَدِ مُشکِلِ خَلَقِ مُوکد؛ او
 از اِسرائیلِ بَدِ مُویرد و دَ بَلِه ارام حُکمرانی مُوکد.

شورشِ یربعام

^{۲۶} یربعام باچه نباطِ اِفرایمی از مردُمِ صِرداه که خِدْمَتگارِ سُلیمان بُود و آبه شی صِروعه
 نام دَشت و یگ خاتونِ بیوه بُود، ام دِستِ خُو رِه دَ خِلافِ پادشاهِ باله کد. ^{۲۷} قِصّه دِستِ
 باله کدونِ یربعام دَ خِلافِ پادشاهِ ازی قرار بُود: سُلیمان چُقُوری ها رِه پُر مُوکد و
 خالی گاه دیوالِ شارِ آته خُو داوُودِ رِه کور مُوکد. ^{۲۸} وختی سُلیمان دید که اُمو جوان یعنی
 یربعام یگ مردِ لایقِ اَسته و کارای خُو رِه دَ خُوبی انجام میدیه، او رِه دَ بَلِه تمامِ بیگاری
 های خانوارِ یوسُفِ مَقَرَر کد. ^{۲۹} دَ اَمزُو غِیت، وختیکه یربعام از اورشَلیمِ بَرُو مورفت،
 اَخیای نَبی که از شیلوه بُود دَ راهِ قَدِ اَزُو رُوی دَ رُوی شُد. اَخیای چِپَنِ نو پوشیدد و هر
 دُوی ازوا دَ دَشت تنها بُود. ^{۳۰} اوخته اَخیای چِپَنِ نو رِه که دَ جان شی بُود چک کده
 دوازده تُوته کد ^{۳۱} و دَ یربعام کُفت: ”دَه تُوته رِه بَلَدِه خودِ خُو بَگیر، چُون خُداوند، خُدايِ
 اِسرائیلِ اینی رِقْمِ مُوگیه، ’اینه، ما پادشاهی رِه از دِستِ سُلیمان کنده میگیرم و دَه طایفه
 رِه دَز تُو میدیم. ^{۳۲} لیکنِ بخاطرِ خِدْمَتگارِ مه داوُودِ و بخاطرِ اورشَلیم، شاری که از
 مینکلِ تمامِ طایفه های اِسرائیلِ اِنْتِخابِ کدیم، یگ طایفه اَزُو مُوشه. ^{۳۳} چراکه او مَرِه ایلِه
 کد و عَشْتاروتِ بُتِ صِیدونیا، کِموشِ بُتِ موآبیا و مِلکومِ بُتِ عمونیا رِه عِبادتِ کد و دَ
 مُطابِقِ راه های ازمه رفتار نکد و چیزای رِه که دَ نَظَرِ ازمه دُرست اَسته دَ جای نُورد و
 قَواینِ و دِستُورای مَرِه نِگاهِ نکد، رِقْمی که آته شی داوُودِ نِگاهِ مُوکد.

^{۳۴} باوجودِ ازی، ما تمامِ پادشاهی رِه از دِستِ اَزُو نَمیگیرم، بَلِکِه او رِه دَ تمامِ روزای عُمَر

شی حکمران نگاه مُونم؛ ای کار ره بخاطرِ خدمتگار خو داوود که او ره انتخاب کدُم و او احکام و قوانین مَره دَ جای اُورد، مُونم. ^{۳۵} لیکن پادشاهی ره از دستِ باچه شی میگیرم و او ره دَز تو میدیم، یعنی ده طایفه ره دَز تو میدیم. ^{۳۶} ولے یگ طایفه ره دَ باچه سلیمان میدیم تا خدمتگار مه داوود دَ اورشلیم، دَ شاری که انتخاب کدُم که نام خو ره دَ زشی قرار بدیم، یگ چراغ همیشه دَ حضور مه دَشته بشه. ^{۳۷} ما تو ره مقرر مُونم تا دَ بله تمام جای های که دل تو بخایه پادشاهی کنی و دَ بله اسرائیل پادشاه بشی. ^{۳۸} اگه تمام چیزای ره که ما دَز تو امر مُونم، گوش کنی و دَ مطابقِ راه-و-طریق مه رفتار کنی و چیزای ره که دَ نظر مه دُرست آسته انجام بدی و قوانین و احکام مَره نگاه کنی، امو رقم که خدمتگار مه داوود نگاه کد، اوخته ما قد از تو آستم و بلده تو خانه مستحکم آباد مُونم، امو رقم که بلده داوود آباد کدُم؛ و ما اسرائیل ره دَز تو میدیم. ^{۳۹} ما اولاده داوود ره خار-و-ذلیل مُونم، لیکن نه بلده همیشه. ^{۴۰} پس سلیمان قصدِ کشتونِ یربعام ره کد، لیکن یربعام باله شده دَ مصر دَ پیشِ شیشق پادشاهِ مصر دوتا کد و تا وختِ فوت کدونِ سلیمان دَ امونجی مند.

فوتِ سلیمان

^{۴۱} دَ باره باقی کارای سلیمان و چیزای که او انجام دد و دَ باره حکمت شی دَ کتابِ اعمالِ سلیمان نوشته آسته. ^{۴۲} روزای که سلیمان دَ اورشلیم دَ بله تمام اسرائیل پادشاهی کد، چل سال بود. ^{۴۳} وختی سلیمان فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و دَ شارِ آته خو داوود دفن شد، باچه شی رِبعام دَ جای ازو پادشاه شد.

شورشِ طایفه های شمالی دَ خلافِ رِبعام

۱۲ رِبعام دَ شکیم رفت، چون تمام اسرائیل دَ شکیم آمدد تا او ره پادشاه جور

کنه. ^۲ وختی یربعام باچه نباط دزی باره شنید، او هنوز د مصر بود، چون او از پیش سلیمان پادشاه دوتا کدو و د مصر جای-د-جای شدد. ^۳ اوخته اونا نفر ری کده یربعام ره کوی کد و او و تمام جماعت اسرائیل رفته د ربحعام گُفت: ^۴ ”آته تو یوغ مو ره گرنگ جور کد، لیکن آلی تو کار سخت و یوغ گرنگی ره که آته تو د گردون مو ایشته سُبک کو و مو تو ره خدمت مونی.“ ^۵ او دزوا گُفت: ”بورید، بلده سه روز معطل کنید و بعد ازو دوباره د پیش مه بیید.“ پس مردم رفت.

^۶ اوخته ربحعام پادشاه قد ریش سفیدای که د حضور آته شی سلیمان د دورون زندگی شی بلده خدمت شی ایسته موشد، مشوره کده گُفت: ”شمو بلده مه چی صلاح-و- مشوره میدید تا د امزی قوم یگ جواب بدیم؟“

^۷ اونا د جواب شی گُفت: ”اگه تو امروز خدمتگار امزی قوم شنی و امیا ره خدمت کده جواب امزیا ره قد تورای خوب بدی، اوخته امیا بلده همیشه خدمتگار تو موشه.“ ^۸ لیکن او مشوره ریش سفیدای ره رد کد و قد جوانای که قد ازو قتی کته شدد و د حضور شی بلده خدمت ایسته موشد، مشوره کد. ^۹ او دزوا گُفت: ”شمو چی صلاح-و- مشوره میدید؟ مو د امزی قوم که موگیه، یوغی ره که آته تو د گردون مو ایشته، سُبک کو، چی جواب بدی؟“

^{۱۰} جوانای که قد ازو قتی کته شدد، دزو گُفت: ”د امزی قوم که دز تو گُفته، آته تو یوغ مو ره گرنگ جور کده، لیکن تو او ره بلده مو سُبک کو، اینی رقم بگی، کلکک ریزه مه از کمر آته مه کده دبلتر آسته.“ ^{۱۱} آلی آته مه یوغ گرنگ ره د گردون شمو ایشته، ولی ما د یوغ شمو اضافه مونم. آته مه شمو ره قد قمچی اصلاح موكد، لیکن ما شمو ره قد دُمکجک ها اصلاح مونم.“

^{۱۲} یربعام و یگ قوم د روز سوم د پیش ربحعام آمد، امو رقم که پادشاه گُفتد: ”د روز

سوم دُوباره دَ پيش مه بييد.“^{۱۳} اوخته پادشاه دَ مردُم جوابِ سخت دَد و مشوره ره که ريش سفيدا دَزو دده بُود، رد کد^{۱۴} و دَ مُطابقِ مشوره جوانا دَزوا گُفت: ”آته مه يوغ شُموره گِرنگ جور کد، ليکن ما دَ يوغ شُمو اِضافه مُونم. آته مه شُموره قد قمچي اِصلاح موكد، ليکن ما شُموره قد دُمکجک ها اِصلاح مُونم.“^{۱۵} پس پادشاه توره مردُم ره گوش نکد، چُون اِي کار از طرف خُداوند شُدَد تا کلامي ره که خُداوند دَ وسيله اُخياي شيلوني دَ يربعام باچه نباط گُفتد، پوره شنه.

^{۱۶} وختي تمام اِسرائيل ديد که پادشاه توره ازوا ره گوش نمونه، مردُم دَ جوابِ پادشاه گُفت:

”مو دَ داؤود چي حصّه دَري؟“

مو از باچه يسي بے نصيب اُستي.

اِي مردُم اِسرائيل دَ خيمه هاي خُو بوريد!

اِي اِي داؤود، فکر خُو ره سُون خانه خود خُو بگير!“

پس مردُم اِسرائيل دَ خيمه هاي خُو رفت.^{۱۷} ليکن رِحبعام دَ بله بني اِسرائيل که دَ شاراي يهودا زندگي موكد، هنوز ام پادشاهي موكد.^{۱۸} وختي رِحبعام پادشاه اُدورام ره که ناظرِ بيگاري ها بُود، دَ پيش اِسراييلي ها ربي کد، تمام اِسرائيل اُو ره سنگسار کده کُشت، ليکن رِحبعام پادشاه دَ عجله دَ گاډي خُو سوار شُد و دَ اورشليم دُوتا کد.^{۱۹} امزي خاطر اِسرائيل تا امروز دَ خلافِ خانوارِ داؤود شورش مونه.

^{۲۰} وختي تمام اِسرائيل شنيد که يربعام پس آمده، اونا نفر ربي کده اُو ره دَ پيش جماعتِ اِسرائيل کوي کد و اُو ره دَ بله تمام اِسرائيل پادشاه جور کد. دَ امزو سرزمي هيچ کس

نَمَد که از خانوارِ داوود پیروی کنه، بغیر از طایفه یهودا.

^{۲۱} وختیکه رَحَبام د اورشَلیم رسید، او از تمام خانوارِ یهودا و طایفه بنیامین یگ صد و هشتاد هزار نفر جنگی اِنْتخاب شُدِه ره جم کد تا اونا قد خانوارِ اسرائیل جنگ کنه و پادشاهی ره بلده رَحَبام باچه سلیمان پس بگیریه. ^{۲۲} لیکن کلامِ خدا د شَمعیَا مَرِدِ خُدا، نازل شُدِه گُفت: ^{۲۳} ”د رَحَبام باچه سلیمان، پادشاهِ یهودا و د تمام خانوارِ یهودا و بنیامین و د باقی قوم بگی که ^{۲۴} خُداوند اینی رقم مَوگیه، تَرَوید و د خِلافِ برارون خُو بنی اسرائیل جنگ نکنید، هر کس پس د خانه خُو بوره، چُون ای کار از طرفِ ازمه شُدِه.“ پس اونا کلامِ خُداوند ره گوش کد و د مُطابقِ اَمْرِ خُداوند پس رفت.

گوسله طَلاییِ یَرُبَعام

^{۲۵} یَرُبَعام شَکیم ره د کوهستونِ اِفرایم مُسْتَحکم جور کده د اُونجی جای-د-جای شُد و ازونجی بُر شُدِه فَنوئیل ره آباد کد. ^{۲۶} یَرُبَعام قد خود خُو گُفت: ”الی پادشاهی دُوباره د دِسْتِ خانوارِ داوود موفته. ^{۲۷} اگه ای مَرْدُم بلده تقدیم کدون قُرَبانیها د خانه خُداوند د اورشَلیم بوره، اوخته دِلِ امزی مَرْدُم بسم سُونِ بادارِ ازیا رَحَبام پادشاهِ یهودا تاو مُوخوره و مَرِه کُشته دُوباره د پیشِ رَحَبام پادشاهِ یهودا مورِه.“

^{۲۸} پس پادشاه مشوره کده، دُو گوسله طَلاییِ جور کد و د مَرْدُم گُفت: ”اورشَلیم رفتو بلده شَمو غَدِر کَلو شُد؛ اینه، خُداپون شَمو، ای مَرْدُمِ اسرائیل که شَمو ره از مِصر بُرو اُورد.“ ^{۲۹} اوخته او یگ شی ره د بَیتِ ئیل قرار دد و دیگه شی ره د دان اِشْت. ^{۳۰} امی کار باعْث شُد که مَرْدُم گُناه کنه؛ مَرْدُم د پیشِ یکی امزوا این تا دان مورفت که او ره عِبادت کنه. ^{۳۱} یَرُبَعام امچنان بُت خانهها د جای های بلند آباد کد و از بَینِ پگِ مَرْدُم پیشواپو تعیین کد، از بَینِ مَرْدُمی که لاوی نَبود. ^{۳۲} یَرُبَعام د ماهِ هِشْتَم د روزِ پوزدَهْم ماهِ عیدِ گِرِفت، رقمِ عیدی که د یهودا گِرِفته موشد و قُرَبانیها ره د بَلِه قُرَبانگاه تقدیم کد. او عَینِ

کار ره دَ بَیتِ ئیل کد و بَلدِه گوسلَه های که جور کُدد قُربانی تقدیم کد؛ و دَ بَیت-ئیل بَلدِه بُت خانه های که آباد کُدد ام پیشوایو تعیین کد. ^{۳۳} اُو دَ روزِ پوزدَهَمِ ماهِ هِشتم، دَ ماهی که خود شی از دِلِ خُو اِنْتِخاب کُدد، دَ پِیشِ قُربانگاہی که دَ بَیتِ ئیل آباد کُدد رفت؛ دَ اُونجی اُو بَلدِه بَنی اِسرائیل عیدِ گِرِفت و خود شی دَ پِیشِ قُربانگاہ رفت تا بُخورِ خوشبُوی بَسوزَنه.

نَبی خُدا دَ بارِه یُربعام پیشگویِ مونه

۱۳ دَ حالیکه یُربعام بَلدِه سوختندونِ بُخورِ خوشبُوی دَ پِیشِ قُربانگاہ ایسته بُود، یگِ مَرِدِ خُدا دَ اَمَرِ خُداوند از یهُودا دَ بَیت-ئیل اَمَد ^۲ و دَ اَمَرِ خُداوند دَ آوازِ بِلند دَ قُربانگاہ گُفت: ”اَی قُربانگاہ! اَی قُربانگاہ! خُداوند اینی رقمِ مَوگیه، ’یگِ باچه دَ نامِ یوشیا دَ خانوارِ داوود دَ دُنیا مییه و پیشوایونِ بُت خانه ها ره که دَ بَلِه تُو بُخورِ خوشبُوی مَوسوزَنه، دَ بَلِه تُو قُربانی مونه و استغونایِ اِنسان ره دَ بَلِه تُو مَوسوزَنه.“ ^۳ اُو دَ اَمزُو روز دَ بارِه یگِ علامتِ پیشگویِ کده گُفت: ”علامتی که خُداوند دَ بارِه شی گُفته اینی اَسته: اینه، اِی قُربانگاہ دُو شَقِ مَوشه و خِگِستری که دَ بَلِه شی اَسته، تِیتِ مَوشه.“ ^۴ وختی پادشاه توره مَرِدِ خُدا ره که دَ بَلِه قُربانگاہِ بَیت-ئیل چِیغ زَدِ شِنید، اُو دِستِ خُو ره از پِیشِ قُربانگاہ بِراز کده گُفت: ”اُو ره دِستِ گِیرِ کِنید!“ لیکن اَمُو دِستِ ره که دَ خِلافِ اَزُو بِراز کُدد، خُشک شُد و اُو نَتَنِست که دِستِ خُو ره پس کَشِ کنه. ^۵ دَ اَمزُو لَحظه قُربانگاہ دُو شَقِ شُد و خِگِستر از رُوی قُربانگاہ تِیت شُد؛ اِی مُطابِقِ علامتی بُود که مَرِدِ خُدا دَ اَمَرِ خُداوند پیشگویِ کُدد. ^۶ اوخته پادشاه درخاست کده دَ مَرِدِ خُدا گُفت: ”لُطفاً دَ پِیشِ خُداوند، خُدایِ خُو ناله-و-زاری کده بَلدِه مه دُعا کُو تا دِستِ مه دَزِ مه پس دده شنه.“ پس مَرِدِ خُدا دَ پِیشِ خُداوند ناله-و-زاری کد و دِستِ پادشاه دَزِ شی پس دده شُدِه رقمِ اوّلِ خُو شُد. ^۷ پادشاه دَ اَمزُو مَرِدِ خُدا گُفت: ”بیه، قد ازمه خانه بورو و مندگی خُو ره بَگیر و ما بَلدِه تُو یگو تُحفه میدیم.“ ^۸ لیکن مَرِدِ خُدا دَ پادشاه گُفت:

”اگه نيم خانِه خوره ام دز مه بدی، قد تو نمورم؛ د اینجی نه نان موخورم و نه آو وچی مونم. ۹ چون خداوند د وسیله کلام خو دز مه اینی رقم امر کده، ’ د اونجی نان نخور و آو وچی نکو و از راهی که آمدی، دزو راه پس نرو.“ ۱۰ پس او از یگ راه دیگه رفت و از راهی که د بیت-ئیل آمد، ازو راه پس نرفت.

۱۱ د امزو زمان یگ نبی پیر-و-سالخورده د بیت-ئیل زندگی موکد؛ باچه های شی وختی خانه آمد، اونا از تمام کارای که امو مرد خدا د امزو روز د بیت-ئیل کد، دزو خبر دد و ام تورای ره که د پادشاه گفتد، بلده آته خو نقل کد. ۱۲ اوخته آته ازوا دزوا گفت: ”او از کدم راه رفت؟“ و باچه های شی بلده ازو نشو دد که امو مرد خدا که از یهودا آمد د کدم راه رفته. ۱۳ پس او د باچه های خو گفت: ”الاغ ره بلده مه پالو کنید.“ اونا الاغ ره بلده شی پالو کد و او د بله شی سوار شده ۱۴ از پشت مرد خدا رفت و او ره که د تی یگ برخت بلوط ششند، پیدا کد و دز شی گفت: ”آیا تو امو مرد خدا آستی که از یهودا آمدی؟“ او گفت: ”آری، ما آستم.“ ۱۵ اوخته او دز شی گفت: ”بیه، قد ازمه خانه بورو و نان بخور.“ ۱۶ لیکن او د جواب شی گفت: ”ما نمیتنم که قد از تو پس بورم و قد تو د خانه تو داخل شتم؛ ما د اینجی قد از تو نه نان موخورم و نه آو وچی مونم، ۱۷ چون د وسیله کلام خداوند دز مه گفته شده که، ’ د اونجی نان نخور و آو وچی نکو و از راهی که آمدی، دزو راه پس نرو.“ ۱۸ مگم نبی پیر دز شی گفت: ”ما ام رقم از تو آلی یگ نبی آستم و یگ ملایکه د مطابق کلام خداوند قد ازمه گپ زده گفت، ’ او ره قد خو پس د خانه خو بیر تا نان بخوره و آو وچی کنه.“ ۱۹ لیکن نبی پیر دزو دروغ گفت. ۱۹ پس مرد خدا قد ازو د خانه شی رفت و قد ازو نان خورد و آو وچی کد.

۲۰ وختیکه اونا د سر دسترخو شسته بود، کلام خداوند د امزو نبی پیر که او ره پس اورد نازل شد ۲۱ و د امزو مرد خدا که از یهودا آمده بود، تغری گفت: ”خداوند اینی رقم موگیه، ’ ازی که تو از امر خداوند سرپیچی کدی و حکمی ره که خداوند، خدای تو دز تو دده بود نگاه نکدی، ۲۲ بلکه پس آمده د جایی نان خوردی و آو وچی کدی که دز تو گفته

شُد، ”د اُونجی نان نخور و آو وُچی نکو،“ امزی خاطر جَسَد تُو د قَبْرِستونِ بابه کَلونای تُو دَفن نَمُوشه.“^{۲۳} وختیکه مَرِدِ خُدا از خوردو و وُچی کدو خلاص شُد، نَبی پیر که او ره پس اُوردُد بَلدِه شی یگ اَلاغ ره پالو کد.^{۲۴} اوخته او د راهِ خُو رفت و یگ شیر د دَمِ راهِ ازو اَمده او ره کُشت. جَسَدِ ازو د راه اُفتده بُوَد و اَلاغ د پالوی شی ایسته شُد و شیر ام د بَغَل شی ایسته بُوَد.^{۲۵} بعضی کسای که ازونجی تیر شُد و دِیدد که جَسَدِ د راه اُفتده بُوَد و شیر ام د پالوی جَسَدِ ایسته بُوَد، اونا اَمده د امزو شار که نَبی پیر دز شی زندگی مَوکد، نقل کد.

^{۲۶} وختی نَبی پیری که او ره از راه پس اُوردُد دزی باره شِنید، او کُفت: ”ای اَمو مَرِدِ خُدا آسته که از حُکم خُداوند سرپیچی کد. امزی خاطر خُداوند او ره د شیر تسلیم کد و د مُطابقِ کلامی که خُداوند دزو کُفتد، شیر او ره تکه-و-پاره کده کُشت.“^{۲۷} اوخته او د باچه های خُو کُفت: ”اَلاغ ره بَلدِه مه پالو کنید.“ و اونا پالو کد.^{۲۸} او رفت و جَسَدِ ازو ره که د راه اُفتده بُوَد پیدا کد و اَلاغ و شیر د پالوی جَسَدِ ایسته بُوَد و شیر جَسَدِ ره نَخوردُد و د بَلِه اَلاغ ام حمله نَکد.^{۲۹} اَمو نَبی پیر جَسَدِ مَرِدِ خُدا ره باله کد و د بَلِه اَلاغ ایسته پس د شار خُو اُورد تا ماتم بَگیره و او ره دَفن کنه.^{۳۰} او جَسَدِ ازو ره د قَبْرِ خود خُو ایشَت و بَلدِه ازو ماتم گِرِفته کُفت: ”آه، آی برار مه!“^{۳۱} وختیکه او ره دَفن کد، د باچه های خُو کُفت: ”زمانی که ما مُردُم مَرِه د قَبْرِی که مَرِدِ خُدا دز شی دَفن شُد، دَفن کنید و استغونای مَرِه د پالوی استغونای شی بیلید.^{۳۲} چون کلامی ره که مَرِدِ خُدا د باره قُربانگاهِ بَیت-ئیل و د باره بُت خانه های جای های بَلندِ شارای سامره د امرِ خُداوند کُفته، حتماً رُخ میدیه.“

^{۳۳} حتی بعد امزی واقعِه ام یَرُعام از راه های پُرشرارتِ خُو تاو نَخورد، بَلکه پیشوایو ره د بُت خانه ها از بَینِ تمامِ مُردُم تعیین کد؛ هر کسی که میخاست پیشوا شُنه، یَرُعام او ره بَلدِه بُت خانه ها تقدیس مَوکد.^{۳۴} قد امزی کار خانوارِ یَرُعام گناه کد و گناه ازوا باعث شُد که اونا نابود شُنه و از رُوی زمی گم-و-گُل شُنه.

أَخِيَا دَ ضِدِّ يَرْبَعَامِ نُبُوتِ مُونَه

۱۴

۱ دَ امزُو غَيْتِ أَبِيَا بَاچِه يَرْبَعَامِ نَاجورِ شُد. ۲ يَرْبَعَامِ دَ خَاتُونِ خُو كُفْت: ”باله شو، شكل خُو ره تَغْيِيرِ بَدِي تا شَنَخْتَه نَشْنِي كه خَاتُونِ يَرْبَعَامِ اَسْتِي و دَ شِيلوه بورُو، چُونِ أَخِيَايِ نَبِي كه دَ بارِه مه كُفْت كه ما دَ بِلَه امزِي قَوْمِ پادشاهِ موشَم، دَ امونجِي اَسْتَه. ۳ دَه دانه نان، چند دانه كُچِه و يگ كُوزه عسل ره دَ دِسْتِ خُو كِرْفْتَه دَ پيشِ ازُو بورُو و او تُو ره از چيزِي كه دَ بِلَه باچه مييه، باخبرِ مونه.“

۴ پس خَاتُونِ يَرْبَعَامِ امُو رَقْمِ كَد؛ او باله شُدِه دَ شِيلوه رفت و دَ خَانِه أَخِيَا رَسِيد. أَخِيَا دِيده نَمِيْتَنِسْت، چراكه چيمَايِ شِي بِخَاطِرِ پيري تَرِيكِ شُد. ۵ لِيكِنِ خُداوندِ دَ أَخِيَا كُفْت: ”اونه، خَاتُونِ يَرْبَعَامِ مييه تا دَ بارِه سرنوشتِ باچه خُو كه نَاجورِ اَسْتَه، از تُو پُرسان كنه. پس تُو بَلَدِه ازُو ايني رَقْمِ و ايني رَقْمِ بُگِي. وختِيكه او دَ پيشِ تُو مييه، شكلِ خُو ره ديگه رَقْمِ جور كده مييه.“

۶ وختِي أَخِيَا صَدَايِ پايَايِ ازُو ره دَ دانِ درگه شَنِيد، كُفْت: ”اِي خَاتُونِ يَرْبَعَامِ داخِلِ بيه. چرا شكلِ خُو ره ديگه رَقْمِ جور كدِي؟ بَلَدِه ازمه وظيفه دده شُدِه كه خبرِ سختِ ره دَزِ تُو بَرَسَنَم. ۷ بورُو و دَ يَرْبَعَامِ بُگِي كه خُداوند، خُدايِ اِسْرَائِيلِ ايني رَقْمِ مَوگِيه، ما از مِينَكَلِ قَوْمِ مَقَامِ تُو ره باله كَدَمِ و تُو ره دَ بِلَه قَوْمِ خُو اِسْرَائِيلِ رَهبرِ جور كَدَم. ۸ ما پادشاهِي ره از خَانَوَارِ داوودِ كَنَدَمِ و دَزِ تُو دَدَمِ، وِلِي تُو رَقْمِ خِدْمَتگارِ مه داوودِ نُبُودِي؛ او احكامِ مَرِه نِگاهِ كده قدِ تمامِ دِلِ خُو از مه پيروِي مَوكد و تنها چيزِي ره كه دَ نظرِ ازمه دُرُسْتِ بُوَد، انجامِ مِيدَد؛ ۹ لِيكِنِ تُو از تمامِ كَسايِ كه از تُو كده پيشِ زِنْدگِي مَوكد كَلوترِ شَرارتِ كَدِي و رفته بَلَدِه خُو خُدايُونِ بِيگَنه و بُتْهايِ رِيخْتَنده شُدِه جور كَدِي و قارِ مَرِه باله اُورْدِي. دَمزِي رَقْمِ تُو مَرِه پُشتِ سرِ خُو اَنَدخْتَه از مه رُوِي گَرْدو شُدِي.

۱۰ امزِي خَاطِرِ ما دَ بِلَه خَانَوَارِ يَرْبَعَامِ بَلَا-و-مُصِيبَتِ مِيرُم: ما از خَانَوَارِ يَرْبَعَامِ تمامِ مَرْدَا-و-باچه ها ره نَابُودِ مُونَم، ام بَنْدِي و ام آزادِ شِي ره كه دَ اِسْرَائِيلِ اَسْتَه. ما خَانَوَارِ

یُرْبَعَام رِه دَر مِیدِیم، اُمُو رِقْم کِه سَرگِین رِه دَر مِیدِیه تا کَامِلاً بَسوزِه. ^{۱۱} هر کسی که از خانَوارِ یُرْبَعَام دَ شارِ بُمَرِه، سَگا مُوخوره و هر کسی که دَ بیابو بُمَرِه، مَرغکوی هَوا مُوخوره، چُون خُداوند اَمی رِقْم گُفته. ^{۱۲} پس تُو باله شُدِه خانِه خُو بورُو. اَمی که پایای تُو دَ شارِ بَرَسِه، باچِه مومَرِه ^{۱۳} و تمامِ اِسرائیل بَلدِه شی ماتَم گِرِفته اُو رِه دَفن مُونِه. اُو تنها کسی آسْتِه که از خانَوارِ یُرْبَعَام دَ قَبِر مورِه، چِراکه دَزو یِگو چِیزِ خُوب دَ نظرِ خُداوند، خُدایِ اِسرائیل دَ مَنِه خانَوارِ یُرْبَعَام پَیدا شُدِه. ^{۱۴} علاوه ازی، خُداوند اِمروز بَلدِه خُو یِگ پادشاه دَ بِلِه اِسرائیل اِنْتِخاب کده و اُو خانَوارِ یُرْبَعَام رِه نَابود مَوکَنه. چِی بَگِیم، اَمی آلی ای کار شُرُوع شُدِه. ^{۱۵} خُداوند اِسرائیل رِه مِیزَنه و رِقْم نِبی که دَ آو اِیسُو و اوسُو مورِه جور مُونِه. اُو رِیشِه اِسرائیل رِه اَمزی زَمینِ خُوب که دَ بابِه کَلونای ازوا دَدِه بُوَد مِیکَنه و اونا رِه دَ اُو طرفِ دریایِ فَرَات تِیت-پَرک مُونِه، چِراکه اونا بَلدِه خُو بُت‌هایِ اَشیره جور کده قارِ خُداوند رِه باله اُورده. ^{۱۶} اُو اِسرائیل رِه بخاطرِ کُناه‌هایِ یُرْبَعَام تَسْلیم مُونِه، چِراکه اَم خودِ اَزو کُناه کد و اَم باعِث شُد که اِسرائیل کُناه کنه.

^{۱۷} اوخته خاتونِ یُرْبَعَام باله شُدِه رِی شُد و دَ شارِ تِرِصه اَمَد؛ اَمی که پای شی دَ لَخکِ درگِه خانه رَسید، باچِه مُرد. ^{۱۸} تمامِ اِسرائیل اُو رِه دَفن کد و بَلدِه اَزو ماتَم گِرِفْت؛ ای کار دَ مُطابِقِ کلامِ خُداوند که دَ وَسِیلِه خِدْمَتگارِ خُو اَخیایِ نَبی گُفتُد، رُخ دَد.

^{۱۹} باقی کارایِ یُرْبَعَام که چِی رِقْم جَنگ کد و چِی رِقْم پادشاهی کد، دَ کِتابِ تَواریخِ پادشایونِ اِسرائیل نَوِشته یِه. ^{۲۰} روزایِ که یُرْبَعَام پادشاهی کد، بیست و دُو سال بُوَد. اوخته اُو فَوْت کده قَد بابِه کَلونایِ خُو خاو کد و باچِه شی ناداب دَ جایِ اَزو پادشاه شُد.

پادشاهی رِحْبَعَام دَ یَهُودا

^{۲۱} رِحْبَعَام باچِه سُلیمان دَ یَهُودا پادشاهی مَوکد. رِحْبَعَام وختیکه پادشاه شُد چِل و یِگ ساله بُوَد؛ اُو دَ اورشَلیم دَ شاری که خُداوند از مینکلِ تمامِ طایفه‌هایِ اِسرائیل اِنْتِخاب

کدُ تا نام خوره د بِلِه ازو قرار بدیه، هفده سال پادشاهی کد. نام آبه ازو نَعْمه بود از جُمْلِه عمونیا. ^{۲۲} مردُم یهودا د نظر خُداوند شرارت کد؛ اونا قد گناه های که مُرتکب شد، غیرت خُداوند ره کلوتر د شور اُورد نِسبت د پگ چیزای که بابه کلونای ازوا کد. ^{۲۳} اونا ام بلده خو بُتخانه ها و ستون های پَرستشی و بُت های اَشیره د بِلِه هر تپه و د تی هر درخت سوز آباد کد. ^{۲۴} لواطگرا ام د سرزمین ازوا د بُتخانه ها موجود بود؛ اونا تمام کارای زشت ملت های ره که خُداوند از پیش روی بنی اسرائیل هی کد، انجام میدد.

^{۲۵} د سال پنجم حکمرانی رحبعام پادشاه، شیشق پادشاه مصر د بِلِه اورشلیم حمله کد. ^{۲۶} او خزانه های خانه خُداوند و خزانه های خانه پادشاه ره گرفته بُرد؛ اری، او پگ چیزا ره گرفته بُرد، د شمول سپرهای طلائی که سلیمان جور کد. ^{۲۷} پس رحبعام پادشاه د عوض ازوا سپرهای برونزی جور کد و د دست قومندانای پیره دارای که د درگه خانه پادشاه پیره داری مُوکد، تسلیم کد. ^{۲۸} هر وختیکه پادشاه د خانه خُداوند مورفت، پیره دارا سپرها ره گرفته مُوبُرد و بعد ازو اونا ره پس د پیره دارخانه میُورد.

^{۲۹} باقی کارای رحبعام و چیزای که انجام دد د کتاب تواریخ پادشایون یهودا نوشته یه؛ ^{۳۰} د مینکل رحبعام و یربعام د تمام روزای پادشاهی ازوا جنگ بود. ^{۳۱} رحبعام قوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د شار داوود د مینکل بابه کلونای خو دفن شد؛ نام آبه شی نَعْمه بود، از جُمْلِه عمونیا. بعد ازو باچه شی ابیام د جای ازو پادشاه شد.

ابیام پادشاه یهودا موشه

۱۵ ^۱ د سال هژدهم پادشاهی یربعام باچه نباط، ابیام د بِلِه یهودا پادشاه شد. ^۲ ابیام سه سال د اورشلیم پادشاهی کد و نام آبه شی معکه دختر ابشالوم بود. ^۳ او تمام گناه های ره کد که آته شی پیش ازو مُوکد؛ دل ازو د خُداوند، خُدای شی راست-و-صادق نبود، رقمی که از بابه کلون شی داوود بود. ^۴ باوجود ازی ام خُداوند، خُدای شی بخاطر داوود

بلده ازو یگ چراغ د اورشلیم دد تا تختِ باچه شی ره بعد ازو برقرار کنه و اورشلیم ره اُستوار کنه.^۵ چون داوود چیزی ره که د نظرِ خداوند دُرست بُود، انجام دد و از چیزای که دز شی امر کد، د تمام روزای عمر خو سرپیچی نکد، بغیر از موضوعِ اوریای حتی.^۶ جنگی که د مینکلِ رحبعام و یربعام شروع شُد د تمام روزای زندگی ابیام ادامه دشت.^۷ باقی کارای ابیام و چیزای که کد د کتابِ تواریخِ پادشایونِ یهودا نوشته یه. د مینکلِ ابیام و یربعام ام جنگ بُود.^۸ ابیام فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د شارِ داوود دفن شد و باچه شی آسا د جای ازو پادشاه شد.

آسا پادشاهِ یهودا موشه

د سالِ بیستمِ پادشاهی یربعام پادشاهِ اسرائیل، آسا د بله یهودا پادشاه شد^۹ و چل و یگ سال د اورشلیم پادشاهی کد. نامِ آچه ازو معکه دُخترِ ایشالوم بُود.^{۱۱} آسا چیزی ره که د نظرِ خداوند دُرست بُود، رقمِ بابه کلون خو داوود انجام دد.^{۱۲} او لواطگرای بُتخانه ها ره از مُلک بُر کد و بُت‌های ره که بابه کلونای شی جور کد دُور پورته کد.^{۱۳} او آچه خو معکه ره ام از ملکه بُودو برطرف کد، چراکه او یگ بُتِ نفرتِ انگیز د شکلِ اشیره جور کد. آسا بُتِ ازو ره میده کد و بُرده د درّه قدرون سوختند.^{۱۴} اگرچه عبادت‌گاه های جای های بلند بیرو نشد، لیکن دلِ آسا د تمام روزای زندگی شی د خداوند راست- و- صادق بُود.^{۱۵} او چیزای ره که آته شی وقف کد و چیزای ره که خود شی وقف کد، یعنی نُقره، طلا و ظرفا ره د خانه خداوند اُورد.

د مینکلِ آسا پادشاهِ یهودا و بعشا پادشاهِ اسرائیل، د تمام روزای پادشاهی ازوا جنگ بُود.^{۱۷} بعشا پادشاهِ اسرائیل د بله یهودا آمد و رامه ره مُستحکم جور کد تا کس ره نیله که د پیشِ آسا پادشاهِ یهودا رفت و آمد کنه.^{۱۸} اوخته آسا پادشاه تمام نُقره و طلای ره که د خزانه های خانه خداوند و خزانه های خانه پادشاه باقی مند د گرفته د دستِ خدمتگرای خو دد و اونا ره د پیشِ بن هدد باچه طبرمون نوسه جزیون، پادشاهِ آرام که

دَ دَمِشَقِ زَنْدِگِی مُوَكِد، رَیِ كَدِه كُفْت: ^{۱۹}”بیل كه دَ مینكلِ ازمه و از تو یگ عهد-و- پیمان بَشه، رَقْمِی كه دَ مینكلِ آتِه ازمه و آتِه از تو بُود. اینه، ما دَز تو یگ تُحْفِه نُقره و طِلَّا رَیِ مُوْنَم؛ پس عهد-و- پیمان خُورِه قَد بَعشا پادشاهِ إِسْرَائیلِ میده كُوتَا اُو از نَزْدِیك مه بوره.“ ^{۲۰} بِن هَدَدِ قَد آسا پادشاهِ موافقت كد و قومندانای لشكر خُورِه دَ خِلَافِ شَارایِ إِسْرَائیلِ رَیِ كَدِه عیون، دان، اَبَلِ بَیت-مَعَكِه و تمامِ مَنطِقِه كِنُروتِ رِه قَد پَگِ سِرْزَمینِ نَفْتَالِی تَصْرُفِ كد. ^{۲۱} وختی بَعشا ای توره رِه شَنِید، اُو از مُسْتَحْكَمِ جُورِ كَدونِ رَامِه دِسْتِ كَشید و رَفْتِه دَ تِرْصِه جَای-دَ جَای شُد. ^{۲۲} اوخته آسا پادشاهِ دَ تمامِ یَهُودَا یگِ اِعلَانِ كد كه هِیچِ كَسِ ازِی اَمْرُ بُرُو نَبُود: اِعلَانِ ای بُود كه مَرْدُمِ سَنگَا و چِیوایِ رِه كه بَعشا بَلَدِه مُسْتَحْكَمِ جُورِ كَدونِ رَامِه اُورْدُدِ بَالِه كَدِه بیره و آسا پادشاهِ جِیعِ بِنِیامینِ و مِصْفِه رِه قَد ازِوا مُسْتَحْكَمِ جُورِ كد. ^{۲۳} باقیِ تمامِ كَارایِ آسا، قُدْرَتِ شِی، تمامِ چِیزایِ كه اُو اِنجَامِ دَدِ و شَارایِ رِه كه اُو مُسْتَحْكَمِ جُورِ كد دَ كِتَابِ تَوَارِیخِ پادشایونِ یَهُودَا نِوِشْتِه یِه. مُتَاسِفَانِه پَایایِ آسا دَ زَمَانِ پِیرِی شِی عِیبِی شُدُد. ^{۲۴} آسا فُوتِ كَدِه قَدِ بَابِه كَلُونایِ خُو خَاو كد و پَالُویِ ازِوا دَ شَارِ بَابِه كَلُونِ خُو داوُودِ دَفْنِ شُد و باچِه شِی یَهُوشَافاطِ دَ جَایِ ازِو پادشاهِ شُد.

ناداب پادشاهِ إِسْرَائیلِ مُوشِه

^{۲۵} دَ سَالِ دُومِ پادشاهیِ آسا پادشاهِ یَهُودَا، نادابِ باچِه یَرُبَعَامِ دَ بَلِهِ إِسْرَائیلِ پادشاهِ شُد و دُو سَالِ دَ بَلِهِ إِسْرَائیلِ پادشاهیِ كد. ^{۲۶} اُو چِیزِی رِه كه دَ نَظَرِ خُداوندِ بَدِ بُودِ اِنجَامِ دَدِ و دَ رَاهِ آتِه خُو رَفْتِه دَ كُنْهائیِ اِدَامِه دَدِ كه آتِه ازِو باعِثِ شُدِ مَرْدُمِ إِسْرَائیلِ كُنْهِه.

^{۲۷} بَعشا باچِه اَخِیا كه ازِ خانُوارِ یَسَاكارِ بُود، دَ خِلَافِ نادابِ نَقْشِه كَشید و بَعشا اُو رِه دَ مَنطِقِه جِبْتونِ كه دَ فِلَسْطِینِیا تَعَلُقِ دَشْتِ زَدِه كُشْت؛ ای كَارِ دَ غِیْتِی شُد كه نادابِ و تمامِ إِسْرَائیلِ جِبْتونِ رِه مَحَاصِرِه كُود. ^{۲۸} پس دَ سَالِ سَومِ پادشاهیِ آسا پادشاهِ یَهُودَا، بَعشا نادابِ رِه كُشْت و دَ جَایِ شِی پادشاهِ شُد. ^{۲۹} امی كه بَعشا پادشاهِ شُد، اُو پَگِ

خانوارِ یربعام ره کُشت؛ او یگ نفر ره ام از خانوارِ یربعام زنده نه ایشته، بلکه پگ شی ره نابود کد. ای کار دَ مطابقِ کلامِ خداوند شد که دَ وسیلهِ آخیای شیلونی گُفتد؛^{۳۰} آرے، ای بخاطرِ گناه های شد که ام خودِ یربعام مُرتکب شد و ام باعث شد که اسرائیل گناه کنه و دَ وسیلهِ ازوا قارِ خداوند، خدای اسرائیل ره باله بیره.

^{۳۱} باقی کارای ناداب و پگ چیزای که انجام دد، دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۳۲} دَ بینِ آسا پادشاهِ یهودا و بعشا پادشاهِ اسرائیل، دَ تمامِ روزای پادشاهی ازوا جنگ بود.

پادشاهی بعشا دَ اسرائیل

^{۳۳} دَ سالِ سوّمِ پادشاهی آسا پادشاهِ یهودا، بعشا باچه آخیا دَ بله تمامِ اسرائیل دَ ترصه پادشاه شد و بیست و چار سال پادشاهی کد. ^{۳۴} او چیزی ره که دَ نظرِ خداوند بد بود، انجام دد و دَ راهِ یربعام رفته دَ گناه ازو که باعث شد اسرائیل گناه کنه، ادامه دد.

۱۶ ^۱ دَ امزو غیت کلامِ خداوند دَ ییهو باچه حنانی دَ خلافِ بعشا نازل شده گُفت: ^۲ ”ای بعشا، ما تو ره از خاک باله کدم و دَ بله قومِ خوِ اسرائیل رهبر جور کدم، لیکن تو دَ راهِ یربعام رفتی و باعث شدی که قومِ مه اسرائیل گناه کنه و قار مره دَ وسیلهِ گناه های خوِ باله بیره. ^۳ آینه، ما تو و خانوارِ تو ره گم-و-گل مونم و خانوارِ تو ره رقمِ خانوارِ یربعام باچه نباط جور مونم. ^۴ هر کسی که از خانوارِ تو دَ شار بمره، سگا موخوره و هر کس شی که دَ دشت بمره، مرغکوی هوا.“

^۵ باقی کارای بعشا و چیزای که کد و قدرت شی دَ کتابِ تواریخِ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^۶ بعشا فوت کده قد بابه کلونای خوِ خاو کد و دَ ترصه دفن شد و باچه شی ایلاه دَ جای ازو پادشاه شد. ^۷ کلامِ خداوند دَ ییهو نبی باچه حنانی دَ خلافِ بعشا و خانوارِ شی

از دُو لِحَاظِ نَازِلِ شُد: امِ بَخَاطِرِ پَگِ شَرَارَتِي كِه بَعِشَا دَ نَظَرِ خُداوندِ كُود و دَ وَسِيْلَه كَارِ
دِسْتَايِ خُو قَارِ خُداوندِ رِه باله اُورُد و رَقْمِ خَانَوَارِ يَرْبِعَامِ شُد و امِ بَخَاطِرِي كِه پَگِ
خَانَوَارِ يَرْبِعَامِ رِه نَابُودِ كُود.

ايلاه پادشاه اسرائيل موشه

^۸ دَ سَالِ بِيَسْتِ و شَشَمِ پادشاهي آسا پادشاه يهودا، ايلاه باچه بعشا دَ ترصه دَ بله اسرائيل
پادشاه شد و دُو سال پادشاهي كد. ^۹ زمري يكي از خدمتگرای ايلاه كه قومندان نيم
گاډي هاي جنگي ازو بود، دَ خلافِ ازو نقشه كشيد. وختي كه ايلاه دَ ترصه دَ خانه ارسا
كه مسؤلِ خانه شي دَ ترصه بود، وُچي كده خود ره نشه موكد، ^{۱۰} زمري داخل شد و او
ره زده كشت. دَ امزي رقم زمري دَ سَالِ بِيَسْتِ و هفتم پادشاهي آسا پادشاه يهودا دَ
جاي ايلاه پادشاه شد. ^{۱۱} امي كه زمري پادشاه شد و دَ تختِ ايلاه شست، تمام خانوار
بعشا ره كشت. او يگ مرد- و- باچه ام دزو نه ايشت، نه دَ قومای ازو و نه دَ دوستای
شي. ^{۱۲} دَ امزي رقم زمري تمام خانوار بعشا ره دَ مطابقِ كلامِ خداوند كه دَ وسيله ييهو
نبي دَ خلافِ بعشا گفتد، از بين برد. ^{۱۳} اي كار بخاطرِ تمام گناه هاي بعشا و گناه هاي
باچه شي ايلاه شد، چون اونا ام باعث شد كه اسرائيل گناه كنه و ام قد بت هاي
به آرزش خُو قارِ خداوند، خدای اسرائيل ره باله اورد. ^{۱۴} باقي كارای ايلاه و تمام
چيزای كه كد دَ كتابِ تواريخِ پادشايونِ اسرائيل نوشته يه.

پادشاهي زمري

^{۱۵} دَ سَالِ بِيَسْتِ و هفتم پادشاهي آسا پادشاه يهودا، زمري هفت روز دَ ترصه پادشاهي
كد. دَ امزو غيت لشكرِ اسرائيل دَ نزديكِ جبتون كه دَ فلسطينيا تعلق دشت، خيمه زد؛
^{۱۶} و لشكري كه دَ خيمه گاه بود يگ آوازه ره شنيد كه ”زمري نقشه كشيده و پادشاه ره
ام كشته.“ پس تمام اسرائيل عمري ره كه قومندان لشكر بود، دَ امزو روز دَ خيمه گاه دَ

بَلِه إِسْرَائِيل پادشاه جور کد. ^{۱۷} اوخته عُمري قد تمام لَشْكَرِ إِسْرَائِيل قَتِي از جِبْتون رفت و تِرْصه ره محاصره کد. ^{۱۸} وختي زِمري ديد که شار گِرِفْتَه شُدِه، اُو دَ بُرْجِ قَصْرِ پادشاه دَر اَمَد و خانه پادشاه ره قد خود خُو قَتِي دَ آتِش سوختند و مُرد. ^{۱۹} اِي کار بخاطرِ گُناه های اَزو شُد و بخاطرِ شرارَتِي که اُو دَ نَظَرِ خُداوند انجام دَد؛ چُون اُو دَ رَاهِ يَرْبَعَام رَفْتَه دَ مُطَابِقِ گُناه اَزو رفتار کد که اُو باعِث شُد إِسْرَائِيل گُناه کنه. ^{۲۰} باقی کارای زِمري و نَقْشِه که اُو کَشِيد دَ کِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ إِسْرَائِيل نُوْشْتَه يَه.

^{۲۱} دَ اَمَزو غَيْتِ قَوْمِ إِسْرَائِيل دَ دُو دِسْتَه تَقْسِيمِ شُد؛ نِیم شِي از تِبنِي باچِه گِیْنَتِ طَرَفْدَارِي کد تا اُو ره پادشاه جور کنه و نِیم دِیگِه شِي از عُمري. ^{۲۲} لِيکِن مَرْدُمِي که طَرَفْدَارِ عُمري بُوَد دَ بَلِه مَرْدُمِي که طَرَفْدَارِ تِبنِي باچِه گِیْنَتِ بُوَد، زور شُد؛ پس تِبنِي مُرد و عُمري پادشاه شُد.

پادشاهی عُمري دَ إِسْرَائِيل

^{۲۳} دَ سَالِ سِي و يَكُمِ پادشاهی آسا پادشاهِ يَهُودا، عُمري دَ بَلِه إِسْرَائِيل پادشاه شُد و دوازده سال پادشاهی کد که شَش سال شِي دَ تِرْصه بُوَد. ^{۲۴} عُمري تِپِه سَامِرِه ره از سَامِرِ دَ دُو وَزْنَه نُقْرَه خَرِيد و دَ بَلِه اَمَزو تِپِه يگ شار آباد کد و نام شِي ره سَامِرِه ايشت که نامِ صَاحِبِ پِيشِنِه تِپِه بُوَد. ^{۲۵} عُمري چيزِي ره که دَ نَظَرِ خُداوند بَد بُوَد انجام دَد و از پَگِ کَسای که اَزو پيش پادشاه بُوَد، کَلوْتَرِ شَرارَتِ کد. ^{۲۶} اُو دَ تَمَامِ رَاهِ های يَرْبَعَامِ باچِه نِباطِ رَفْت و دَ مُطَابِقِ گُناه های اَزو که باعِث شُد إِسْرَائِيل گُناه کنه رفتار کد و قَد بُتِهای بِي اَرزِشِ خُو قَارِ خُداوند، خُدايِ إِسْرَائِيل ره باله اُورَد. ^{۲۷} باقی کارای که عُمري انجام دَد و قُدْرَتِ نُمایِي کد دَ کِتَابِ تَوَارِيخِ پادشايونِ إِسْرَائِيل نُوْشْتَه يَه. ^{۲۸} وختي عُمري قَوْتِ کدِه قَد بابه کَلونایِ خُو خَاو کد و دَ سَامِرِه دَفن شُد، باچِه شِي اَخَاب دَ جايِ اَزو پادشاه شُد.

پادشاهی آخاب د اسرائیل

^{۲۹} آخاب باچه عمری د سال سی و هشتم پادشاهی آسا پادشاه یهودا، د بله اسرائیل پادشاه شد؛ آخاب باچه عمری د بله اسرائیل د سامره بیست و دو سال پادشاهی کد.

^{۳۰} آخاب باچه عمری از پگ کسای که ازو پیش پادشاه بود کلوتر شرارت کد. ^{۳۱} معلوم موشه که رفتار کدو د مطابق گناه های یربعام باچه نباط بلده ازو یگ کار ساده بود که او ایزابل دختر ابعل پادشاه صیدونیا ره ام خاتو کد و رفته بت بعل ره عبادت و سجده کد. ^{۳۲} او د بت-خانه بعل که د سامره آباد کدد یگ قربانگاه ام بلده بعل جور کد.

^{۳۳} آخاب امچنان یگ بت اشیره جور کد. آخاب قد اعمال خو قار خداوند، خدای اسرائیل ره از پگ پادشایون اسرائیل که ازو پیش حکمرانی موکد کلوتر باله آورد. ^{۳۴} د روزای پادشاهی آخاب، حیئیل بیت-ئیلی شار اریحا ره آباد کد. او پای سنگ شی ره د قیمت جان باچه اولباری خو ابیرام ایشت و درگه های شی ره د قیمت جان باچه ریزه خو سگوب شنند. ای کار د مطابق کلام خداوند شد که د وسیله یوشع باچه نون گفتد.

پیشگویی ایلیا نبی د باره خشکسالی

۱۷ ایلای تشبی که از باشنده های جلعاد بود د آخاب گفت: "د زندگی خداوند، خدای اسرائیل که د حضور شی ایسته یم قسم که د امزی سال های آمدنی نه شبنم مییه و نه بارو موباره تا که ما نکیم." ^۱ اوخته کلام خداوند دزو نازل شده گفت: ^۲ "ازینجی بورو و طرف شرق تاو خورده د دره کریت که روی د روی دریای اردن آسته، خود ره تاشه کو. ^۳ د اونجی از جوی او وچی کو و ما د زاغ ها امر کدیم که بلده تو خوراک بیره." ^۴ پس او ری شده مطابق کلام خداوند عمل کد و رفته د دره کریت روی د روی دریای اردن جای-د-جای شد. ^۵ زاغ ها بلده ازو ام د غیت صبح نان و گوشت میورد و ام د غیت شام نان و گوشت میورد؛ و او از جوی او وچی موکد. ^۶ لیکن بعد از چند

وخت جوی خشک شد، چراکه بارو دَ امزُو سرزمی نموبارید.

ایلیا و خاتون بیوه

^۸ اوخته کلام خُداوند دَزُو نازل شده گفت: ^۹ ”باله شو، دَ صَرِفِه که دَ نزدیکِ صیدون آسته بورُو و دَ اُونجی جای-دَ-جای شو؛ چُون ما دَ یگِ خاتونِ بیوه امرِ کدیم که دَ اُونجی دَزُ تو خوراکِ بدیه.“ ^{۱۰} پس ایلیا باله شده دَ صَرِفِه رفت و غَیتیکه دَ نزدیکِ درگه شار رسید، دید که یگِ خاتونِ بیوه هیژم جم مونه. ایلیا او ره کُوی کده گفت: ”از خیر خُو کم وری او دَ یگِ ظرفِ بلده مه بیر تا وُچی کنم.“ ^{۱۱} وختیکه او بلده اُوردون او مورفت، ایلیا او ره کُوی کده گفت: ”یگِ لُغمه نان ام بلده مه دَ دستِ خُو گِرِفته بیر.“ ^{۱۲} لیکن او گفت: ”دَ زندگی خُداوند، خُداي تو قَسَم که یگِ نان ام ندرم، فقط یگِ مُشت آرد دَ کندُو و یگِ مقدارِ روغو دَ دیگلی منده که اینمی دُو چپو ره جم مونم تا رفته امو ره بلده خود خُو و باچه خُو پخته کنم؛ امو ره که بخوری بعد ازُو از گُشنگی مومری.“ ^{۱۳} ایلیا دَزُ شی گفت: ”ترس نخور؛ بورُو و چیزی ره که گُفتی انجامِ بدی، لیکن امزُو چیزی که دَری اوّل یگِ بکی ریزه بلده ازمه پخته کُو و بعد ازُو بلده خود خُو و باچه خُو پخته کُو.“ ^{۱۴} چُون خُداوند، خُداي اسرائیل اینی رقمِ مَوگیه، ’کندُو ی آرد تو خالی نموشه و روغو از دیگلی تو خلاص نموشه تا روزی که خُداوند دَ زمی بارو ببارنه.“ ^{۱۵} پس او رفته امو کار ره کد که ایلیا دَزُ شی گُفتد؛ اوخته خاتو و ایلیا قد خانوارِ خاتو بلده روزای کلو امزُو کندُو و دیگلی خورد. ^{۱۶} نه کندُو ی آرد خالی شد و نه روغو از دیگلی خلاص شد، مُطابقِ کلامِ خُداوند که دَ وسیله ایلیا گُفته شد.

^{۱۷} بعد از چند وخت باچه امزُو خاتو که صاحبِ خانه بود ناجور شد. ناجوری ازُو غدر سخت بود، دَ اندازه که دَزُو نَفَس باقی نَمند. ^{۱۸} اوخته او دَ ایلیا گُفت: ”ای مردِ خدا، تو قد ازمه چی غَرَضِ دَری؟ آیا دَ پیشِ ازمه امدی تا گُناه های مَره دَ یاد اُورده باچه مَره بکُشی؟“ ^{۱۹} لیکن ایلیا دَزُو گُفت: ”باچه خُو ره دَزُ مه بدی.“ او ره از بَغْلِ ازُو گِرِفته دَ

باله۔ خانہ کہ زندگی مُوکد بُرد و دَ بِلَه جاگِه خُو خاَوَلجی کد ^{۲۰} و دَ پِیش خُداوند ناله۔
 و۔ فریاد کده گُفت: ”آی خُداوند، خُداى مه، آيا دَ بِلَه امزى خاتُونِ بيوه که ما دَ پِيش شى
 زندگی مُونم ام بلا۔ و۔ مُصِيبَت مِيرى و باچِه شى ره مُوکُشى؟“ ^{۲۱} اوخته سِه دَفعه خود
 ره دَ بِلَه امزُو باچِه دِراز کد و بسم دَ پِيش خُداوند ناله۔ و۔ فریاد کده گُفت: ”آی خُداوند،
 خُداى مه، بيل که جانِ امزى باچِه دَز شى پس بيهه.“ ^{۲۲} خُداوند آوازِ ايليا ره شَنِيد و جانِ
 باچِه دَز شى پس آمد و اُو زنده شُد. ^{۲۳} ايليا باچِه ره گِرِفته از باله خانه تاه اُورد و دَ آبه
 شى تسلیم کد و گُفت: ”توخ کُو، باچِه تُو زنده يه.“ ^{۲۴} خاتُو دَ ايليا گُفت: ”آلى ما فاميدُم
 که تُو مَرِدِ خُدا اُستى و کلامِ خُداوند از دانِ ازتُو راست۔ و۔ حَقِيقَت اُسته.“

ايليا و عوبديا

۱۸ بعد از روزای کلو، دَ سالِ سوّمِ خُشکسالی، کلامِ خُداوند دَ ايليا نازل شُدِه گُفت:
 ”بورُو، خود ره دَ آخابِ نِشو بَدى و ما دَ زمى بارو مُوبارنُم.“ ^۲ پس ايليا رفت تا خود ره
 دَ آخابِ نِشو بَدیه. دَ امزُو غَيْت دَ سامِرِه سخت قحطى بُود ^۳ و آخابِ عوبديا ره که
 مسؤلِ خانِه شى بُود کوى کد. عوبديا از خُداوند غَدَر ترس مُوخورد؛ ^۴ وختیکه ايزابِل
 انبيايِ خُداوند ره مُوکُشت، عوبديا صد نفر از انبيا ره گِرِفته پَنجاه پَنجاه نفر دَ دُو غار
 تاشه کد و بَلدِه ازوا نان و آو تَهيه کد. ^۵ اوخته آخابِ دَ عوبديا گُفت: ”دَ تمامِ سرزمى دَ
 پگِ چشمه هاى آو و دَ تمامِ دَرّه ها بگرد؛ شايد مو بَتنى علف پيدا کنى و اَسپ ها و
 قاطرًا ره زنده نگاه کنى و مجبور نَشنى حيواناى خُو ره بکُشى.“ ^۶ پس اونا زمى ره دَ بَيْنِ
 خُو تقسيم کد تا دَ امزُو جاى ها بگرده؛ آخابِ تنهاى خُو دَ يگِ طرف رفت و عوبديا
 تنهاى خُو دَ ديگه طرف.

^۷ وختیکه عوبديا دَ راه بُود، ايليا قد ازو رُوى دَ رُوى شُد؛ عوبديا اُو ره شَنخت و خود ره
 قد رُوى خُو دَ زمى اَندخته گُفت: ”آى بادار مه ايليا، اى تُو اُستى؟“ ^۸ اُو دَ جواب شى

گُفَت: ” اَرَمے، ما اَسْتَم. بُوَرُو و دَ بادار خُو بُگي که ايليا دَ اِينجی اَسْتَه.“^۹ عوبديا گُفَت: ” ما چي گُناه کديم که خِدمتگار خُو ره دَ دِسْتِ اَخاب تَسْلِيمِ مُونی تا مَره بُکُشه؟^{۱۰} دَ زِندگی خُداوند، خُداي تُو قَسَم که اُوپور مِلْت و مَمَلکَت نَمَنده که بادار مه بَلده طلب کدون تُو دَ اُونجی نفر رَی نَکده بَشه؛ غَيْتِيکه اونا مُوگُفَت، ”اُو دَ اِينجی نِيسْتَه،“ اُو اَمُو مَمَلکَت يا مِلْت ره قَسَم مِيدَد که اونا واقعا تُو ره پيدا نَکده.^{۱۱} آلی تُو دَز مه مُوگی، بُوَرُو و دَ بادار خُو بُگي که ايليا دَ اِينجی اَسْتَه.“^{۱۲} امی که ما از پيش تُو بورم، روح خُداوند تُو ره دَ جایی مُوبره که ما نَمُوفامم؛ پس وختِيکه ما رفته دَ اَخاب خبر بَدِيم و اُو بِييه و تُو ره پيدا نَننه، اُو مَره مُوکُشه، باوجودِ که ما خِدمتگار تُو از بچکِيچگی از خُداوند ترس دَرَم.^{۱۳} آيا دَ بادار مه گُفته نَشده که ما چيز کار کُدم وختِيکه ايزابِل اَنبياي خُداوند ره مُوکُشت و چي رقم صد نفر از اَنبياي خُداوند ره پَنجاه پَنجاه نفر دَ دُو غار تاشه کده بَلده ازوا نان و آو تَهيه کُدم؟^{۱۴} و آلی تُو مُوگی، بُوَرُو و دَ بادار خُو بُگي که ايليا دَ اِينجی اَسْتَه، اُو حتماً مَره مُوکُشه.“^{۱۵} ايليا گُفَت: ”دَ زِندگی خُداوند لَشکرها که دَ حُضُور شی ايسْتَه يُم قَسَم که اِمروز خود ره دَزُو نِشو مِيدِيم.“^{۱۶} پس عوبديا دَ پيش اَخاب رفته اُو ره خبر دَد و اَخاب بَلده دِيدون ايليا اَمَد.

^{۱۷} وختي اَخاب ايليا ره ديد، اَخاب دَزُو گُفَت: ”آيا اِي تُو اَسْتی، کسی که دَ بَله اِسْرائيل مُصِيبَت اُورده؟“^{۱۸} ايليا دَ جواب شی گُفَت: ”ما دَ بَله اِسْرائيل مُصِيبَت نُورديم، بَلکه تُو و خانوار اَتَه تُو مُصِيبَت اُورديد، چراکه شُمُو احکام خُداوند ره ايله کديد؛ و تُو از بَعْل ها پيروی کدی.“^{۱۹} آلی پَيغام رَی کده تمام اِسْرائيل ره دَ کوه کَرْمَل دَ پيش مه جَم کُو؛ و چار صد و پَنجاه نفر از اَنبياي بَعْل و چار صد نفر از اَنبياي اَشيره که از دِستِرخون ايزابِل مُوخوره ام دَ اُونجی بِييه.“

پيروزی ايليا دَ بَله اَنبياي بَعْل

^{۲۰} پس اَخاب بَلده تمام بَنی اِسْرائيل پَيغام رَی کد و اَنبياي بَعْل ره ام دَ کوه کَرْمَل جَم

کد. ^{۲۱} اوخته ایلیا د نزدیک تمام مردم آمده گفت: "تا کی از یگ شاخچه د دیگه شاخچه موبیرید؟ اگه خداوند خدا آسته، او ره پیروی کنید! اگه بعل خدا آسته، او ره پیروی کنید!" لیکن مردم د جواب شی هیچ چیز نگفت. ^{۲۲} پس ایلیا د مردم گفت: "ما تنها نبی خداوند استم که باقی مندیم و انبیای بعل چار صد و پنجاه نفر آسته. ^{۲۳} آلی دز مو دو نرگاو بید و بیلید که اونا یگ نرگاو ره بلده خو انتخاب کنه و او ره توته توته کده د بله هیزم بیله، لیکن آتش در ندیه؛ ما ام نرگاو دیگه ره آماده کده د بله هیزم میلم و آتش در نمیدیم. ^{۲۴} اوخته شمو نام خدای خودون خو ره گرفته کوی کنید و ما نام خداوند ره گرفته کوی مونم؛ خدای که قد آتش جواب بدیه، امو خدا آسته." و تمام مردم د جواب شی گفت: "خوب گفتی."

^{۲۵} پس ایلیا د انبیای بعل گفت: "یگ گاو ره بلده خو انتخاب کده اول شمو آماده کنید، چراکه شمو کلو استید؛ و نام خدای خو ره گرفته کوی کنید، لیکن آتش در ندید." ^{۲۶} اونا امو گاو ره که بلده ازوا دده شد، گرفته آماده کد و از صبح تا چاشت نام بعل ره گرفته کوی کد و گفت: "ای بعل دز مو جواب بدی!" لیکن هیچ آواز یا جوابی نمد. اونا امو رقم گفته د گرد قربانگاهی که آباد کد، قرتک-و-خیزک میزد. ^{۲۷} د غیت چاشت ایلیا اونا ره ریشخند کده گفت: "بلندتر چیغ بزید، چون او خدا آسته! شاید د چورت زدو بشه یا بلده رفع حاجت برو رفته بشه و یا د سفر بشه، یا شاید ام خاو بشه که باید بیدار شنه!" ^{۲۸} پس اونا بلندتر چیغ زد و د مطابق رسم-و-رواج خو خودون ره قد شمشیر ها و نیزه ها زخمی کد، د اندازه که خون از جسم ازوا جاری شد. ^{۲۹} بعد از تیر شدن چاشت تا وخت تقدیم کدون هدیه شام اونا د آواز بلند ایله گویی کد، لیکن نه آوازی آمد و نه کس جواب دد و نه توجه کد.

^{۳۰} اوخته ایلیا د تمام مردم گفت: "پیش ازمه بید." و تمام مردم پیش ازو آمده قربانگاه خداوند ره که بیرو شد دوباره آباد کد. ^{۳۱} و ایلیا د مطابق تعداد طایفه های اولاده یعقوب دوازده سنگ گرفت؛ نام دیگه یعقوب اسرائیل بود، چون کلام خداوند دزو نازل

شده گفتند: "نام تو اسرائیل بشه." ^{۳۲} او قد امزو سنگا یگ قربانگاه د نام خداوند آباد کد و د گرداگرد قربانگاه یگ جویچه کند که گنجایش دُو منک تخم ره دشت. ^{۳۳} بعد ازو هیزم ره د ترتیب چیند و گاو ره ٹوٹه ٹوٹه کده د بله هیزم ایشت و گفت: "چار کوزه ره پُر آو کنید و د بله قربانی سوختنی و د بله هیزم شیو کنید." اونا امو کار ره کد. ^{۳۴} او گفت: "بلده دفعه دوّم امی کار ره کنید." اونا بلده دفعه دوّم امو کار ره کد. او گفت: "بلده دفعه سوّم امی کار ره کنید." اونا بلده دفعه سوّم امو کار ره کد. ^{۳۵} اوخته آو از گرداگرد قربانگاه جاری شد و جویچه ام از او پُر شد.

^{۳۶} د غیت تقدیم کدون هدیه شام ایلای نبی نزدیک قربانگاه آمده گفت: "ای خداوند، خدای ابراهیم، اسحاق و اسرائیل، بیل که امروز معلوم شنه که تو د اسرائیل خدا آستی و ما خدمتگار تو آستم و ما تمام امزی کارا ره د امر از تو کدیم. ^{۳۷} ای خداوند، دز مه جواب بدی! دز مه جواب بدی تا ای مردم بدنه که تو خداوند، خدا آستی و تو دل های ازیا ره پس سون خود تاو ددی." ^{۳۸} اوخته آتش خداوند تاه آمده قربانی سوختنی، هیزم، سنگا و خاک ره فوریت کد و آوی ره که د جویچه بود، لیسید. ^{۳۹} وختی مردم ای کار ره دید، پگ ازوا خود ره قد روی خو آندخته گفت: "خداوند، خدا آسته! خداوند، خدا آسته!" ^{۴۰} ایلایا دزوا گفت: "انبیای بعل ره دستگیر کنید و یکی ازوا ره ام نیلید که دوتا کنه!" اوخته مردم اونا ره دستگیر کد و ایلایا اونا ره د درّه قیشون تاه کده د امونجی کشت.

^{۴۱} بعد ازو ایلایا د آخاب گفت: "بورو، بخور و وچی کو، چون صدای بارون تیز مییه." ^{۴۲} پس آخاب رفت که بخوره و وچی کنه؛ و ایلایا د قیلی کوه کرمل بر شده د اونجی خود ره د زمی خم کد و روی خوره د مینکل زانوهای خو قرار دده ^{۴۳} د خدمتگار خو گفت: "باله بورو و سون دریا توخ کو." او باله رفته توخ کد و گفت: "چیزی نیسته." ایلایا دزو گفت: "بسم بورو." هفت دفعه او ره ری کد.

٤٤ دفعه هفتم خدمتگار گُفت: ”اونه، یگ اُورِ ریزگگ دَ اندازه قفِ اَلْغِه اِنسان از دریا باله موشه.“ اوخته ایلیا گُفت: ”بورو، دَ آخاب بگی، ’گاډی خُو ره آماده کُو و از کوه تاه شو؛ نشنه که بارو مانع تو شنه.“ ٤٥ بعد از یگ زمان کم آسمو دَ وسیله اُورِ سیاه تریک شد و باد باله شده بارونِ شدید شروع شد؛ آخاب گاډی خُو ره سوار شده دَ یزرعیل آمد. ٤٦ دست خُداوند قد ایلیا بود و او کمر خُو ره بسته کده پیشلونِ آخاب تا یزرعیل دَوید.

ایلیا دوتا مونه

١٩ آخاب تمام کارای ره که ایلیا کدُ و چطور پگِ انبیای بعل ره قد شمشیر کُشتد، دَ ایزابل نقل کد. ٢ اوخته ایزابل یگ قاصد ره دَ پیش ایلیا ری کده گُفت: ”خُدايو دَ حق ازمه امو کار ره، بلکه سخت تر ازو ره کنه اگه صباح دَ امزی غیت ما جان تو ره رقم جان یکی امزوا نگیرم.“ ٣ ایلیا ترس خورد و بخاطر جان خُو باله شده دوتا کد؛ وختی او دَ بیئرشبیع که دَ یهودا آسته رسید، او خدمتگار خُو ره دَ امونجی ایشت، ٤ ولے خود شی دَ اندازه یگ روز راه دَ بیابو پیده رفت و آمده دَ تی یگ درخت شیشت و بلده خُو مرگ طلب کده گُفت: ”ای خُداوند بس آسته! جان مره بگیر، چون ما از بابه کلونای خُو کده خوبتر نیستم.“ ٥ و دَ تی درخت دراز کشیده خاو کد.

اوخته بے بلغه یگ ملایکه او ره دَ که دده گُفت: ”باله شو و بخور.“ ٦ او توح کد و دید که یگ تُکی که دَ بله سنگای داغ پخته شدد قد یگ کوزه او دَ نزدیک سر شی بود. او خورد و وُچی کد و بسم خاو کد. ٧ ملایکه خُداوند دفعه دوّم آمد و او ره دَ که دده گُفت: ”باله شو و بخور، اگه نه سفر بلده تو کلو سخت موشه.“ ٨ او باله شده خورد و وُچی کد و دَ قوتِ امزو خوراک چل روز و چل شاو سفر کد تا دَ حوریب، یعنی دَ کوه خُدا رسید. ٩ دَ اونجی او دَ یگ غار در آمده شاو ره دَ امونجی تیر کد.

اوخته کلام خُداوند دزو نازل شده گُفت: ”ای ایلیا، تو دَ اینجی چیز مونی؟“ ١٠ او دَ

جواب شی گُفت: ”آی خُداوند، خُدای لشکرها، ما دَ باره تُو غَیرتِ کَلو دَرُم؛ افسوس که بَنی اسرائیل عهد تُو ره ایله کده و قُربانگاه های تُو ره بیرو کده و اَنبیای تُو ره قد شمشیر کُشته، تنها ما باقی مندیم و اونا قَصَدِ گَرفتونِ جانِ ازمه ره ام دَره.“

ایلیا خدا ره دَ کوه حوریب مُلاقات مونه

^{۱۱} خُداوند گُفت: ”بُر شو و دَ بله کوه دَ حُضورِ مه ایسته شو؛ اینه، ما تیر موشم.“ اوخته یگ بادِ غَدر تیز کوه ها ره شق کد و قاده ها ره دَ حُضورِ خُداوند تُوته-و-پرچه کد، لیکن خُداوند دَ منِه باد نَبود؛ بعد از باد یگ زلزله شد، لیکن خُداوند دَ منِه زلزله نَبود؛
^{۱۲} بعد از زلزله یگ آتش پیدا شد، لیکن خُداوند دَ منِه آتش ام نَبود؛ بعد از آتش یگ آواز مُلایم و آهسته آمد. ^{۱۳} وختی ایلیا او ره شِنید، رُوی خُو ره قد چَپَن خُو پوشنده بُرو آمد و دَ دانِ غار ایسته شد. اوخته یگ صدا دَ گوشِ ازو آمده گُفت: ”آی ایلیا، تُو دَ اینجی چیز مونی؟“ ^{۱۴} او دَ جواب شی گُفت: ”آی خُداوند، خُدای لشکرها، ما دَ باره تُو غَیرتِ کَلو دَرُم؛ افسوس که بَنی اسرائیل عهد تُو ره ایله کده و قُربانگاه های تُو ره بیرو کده و اَنبیای تُو ره قد شمشیر کُشته، تنها ما باقی مندیم و اونا قَصَدِ گَرفتونِ جانِ ازمه ره ام دَره.“ ^{۱۵} خُداوند دَز شی گُفت: ”باله شو و پس دَ راهِ خُو دَ بیابونِ دَمِشَق بورو؛ وختی دَ دَمِشَق رسیدی، حزائیل ره مَسَح کُو که دَ بله آرام پادشاه شنه. ^{۱۶} و بیهو باچه نمشی ره مَسَح کُو که دَ بله اسرائیل پادشاه شنه و اِیشع باچه شافاط ره که از اَبَل-مَحوله اَسته، مَسَح کُو تا دَ جای ازتو نبی شنه. ^{۱۷} اِیطور موشه که هر کس از شمشیرِ حزائیل خطا بُخوره، بیهو او ره مَوکُشه و هر کس که از شمشیرِ بیهو خطا بُخوره، اِیشع او ره مَوکُشه. ^{۱۸} لیکن هفت هزار نفر ره دَ اسرائیل باقی میلم، یعنی یگ کسای ره که زانوهای شی دَ پیشِ بعل خَم نَشده و یگ کسای ره که دان های ازوا او ره ماخ نکده.“

ایلیا ایلیش ره کوی مونه

۱۹ پس ایلیا ازونجی ری شد و ایلیش باچه شافاط ره پیدا کد؛ او قد دوازده جوړه گاو زمی ره قلبه موکد و خود ازو د پُشت جوړه دوازدهم بود. اوخته ایلیا از پالوی ازو تیر شد و چپن خو ره د بله ازو اندخت. ۲۰ او گاوو ره ایله کد و از پُشت ایلیا دویده گفت: “بیل که رفته آته و آبه خو ره ماخ کده خدا حافظی کنم و بعد ازو از پُشت ازتو بییم.” ایلیا گفت: “بورو، ما تو ره کدم چیز گفتیم؟” ۲۱ ایلیش از دُمال کدون ازو پس تاو خورد و یگ جوړه گاو ره گرفته کُشت و گوشت ازوا ره د بله اسباب قلبه پخته کده د نفرای خو دد و اونا خورد. بعد ازو باله شده از پُشت ایلیا رفت و خدمتگار ازو شد.

بن هدد د بله سامره حمله مونه

۲۰ ۱ بن هدد پادشاه ارام تمام لشکر خو ره جم کد و سی و دو پادشاه قد اسپ ها و گاډی های جنگی قد شی قتی بود. او د خلاف سامره رفته او ره محاصره کد و قد شی جنگ کد. ۲ بن هدد قاصدا ره د پیش آخاب پادشاه اسرائیل د منه شار ری کد و قاصدا دزو گفت: “بن هدد اینی رقم موگیه، ۳ نقره و طلائی تو از مه آسته و خوبترین خاتونو و بچکیچای تو ام از مه یه.” ۴ پادشاه اسرائیل د جواب شی گفت: “آی بادار مه پادشاه، امو رقم که گُفتی، ما و هر چیزی که درم از تو یه.” ۵ قاصدا بسم آمده گُفت: “بن هدد اینی رقم موگیه، ما قاصدا ره د پیش تو ری کده گُفتم که نقره، طلا، خاتونو و بچکیچای خو ره دز مه بدی. ۶ لیکن آلی موگیم که ما صباح د امزی غیت خدمتگاری خو ره د پیش تو ری مونم تا خانه ازتو و خانه های خدمتگاری تو ره تلاشی کنه و هر چیزی که د نظر ازتو باارزش آسته د بله شی دست بيله و گرفته بیره.”

۷ پادشاه اسرائیل تمام ریش سفیدای سرزمین خو ره کوی کده گُفت: “توخ کنید و بنگرید

که ای آدم چطور دَ فِکْرِ بَدی کدو آسته؛ چُون اُو بَلَدِه گِرِفْتونِ خاتونوی مه، بچکِچای مه، نُقره و طِلّای مه قاصِدا ره ریی کد و ما اُو ره رَد نَکدُم. آلی اُو پَیغامِ نو ریی کده.“^۸ اوخته پگِ ریش سفیدا و تمامِ قومِ دَزو گُفت: ”توره ازو ره گوش نکو و تسلیم نشو.“^۹ پس اُو دَ جوابِ قاصِدايِ بِنَهَدَد گُفت: ”دَ بادار مه، پادشاه بگید، هر چیزی که دَفِعِه اوّل از خِدْمتگار خُو طلب کدی، ما دَ جای میرم، لیکن امی چیز نو ره دَ جای اُورده نَمِیتُم.“ قاصِدا پس آمد و جواب ره دَ بِنَهَدَد اُورد. ^{۱۰} اوخته بِنَهَدَد قاصِدا ره دَ پیش ازو ریی کده گُفت: ”خُدایو دَ حقِ ازمه امی کار ره، بلکه کَلوتر ازی ره کُنه، اگه خاکِ سامره دَ تمامِ نفرای که قد ازمه آسته، یگ یگ مُشت ام برسه.“^{۱۱} پادشاهِ اسرائیل دَ جوابِ قاصِدا گُفت: ”دَزو بگید، کسی که اَسبابِ جنگِ مَپوشه نَباید رقمِ کسی لافِ بَزنه که اُو ره بُر مونه.“^{۱۲} وختی بِنَهَدَد امی جواب ره شنید دَ حالیکه اُو و پادشایو دَ خیمه ها شرابِ وُچی مُوكد، اُو دَ خِدْمتگاری خُو گُفت: ”آماده شنید!“ و اونا دَ برابرِ شارِ آمادگی گِرِفت.

پیروزی آخاب

^{۱۳} اوخته یگِ نبی دَ پیشِ آخاب پادشاه آمده گُفت: ”خداوند اینی رقمِ مُوگیه، ’امی لشکرِ کُته ره مینگری؟ توخ کُو، ما امروز اُو ره دَ دِستِ ازتو تسلیم مُونم تا بدنی که ما خداوند اَسْتُم.“^{۱۴} آخاب گُفت: ”دَ وسیله کی؟“ اُو گُفت: ”خداوند مُوگیه، دَ وسیله خِدْمتگاری والی های ولایت ها.“ پادشاه گُفت: ”جنگ ره کی شروع مونه؟“ اُو دَ جوابِ شی گُفت: ”تُو.“^{۱۵} پس پادشاه خِدْمتگاری والی های ولایت ها ره جم کد و اونا دُو صد و سی و دُو نفر بُود؛ بعد ازوا اُو تمامِ مردم، یعنی لشکرِ اسرائیل ره جم کد که اونا هفت هزار نفر بُود.

^{۱۶} اونا دَ وختِ چاشت بُرو رفت و دَ امزو غَیت بِنَهَدَد قد امزو سی و دُو پادشاه که همدست شی بُود دَ خیمه ها مصرُوفِ شرابِ خوری بُود.^{۱۷} خِدْمتگاری والی های ولایت

ها اوّل بُرو رفت. کِشِکِچي های ره که بن هَدَد رِي کُدد، دَزُو خبر دَدَه گُفت: ”مَرِدا از سامِرِه بُرو مِيهه.“^{۱۸} بن هَدَد گُفت: ”اگِه اُونَا بَلَدِه صُلح بُرو آمده، ام اُونَا ره زِنده بگيريد و اگِه بَلَدِه جَنگ بُرو آمده، ام اُونَا ره زِنده بگيريد.“

^{۱۹} اُونَا از شار بُرو آمد، ام خِدْمَتگَراي والي های ولايت ها و ام لَشکَري که از پُشتِ ازوا ميمد. ^{۲۰} هر کُدم ازوا حَريف خُو ره کُشت؛ اراميا دُوتا کد و لَشکَرِ اِسْرَائِيل اُونَا ره دُمبال کد، ليکن بن هَدَد پادشاهِ ارام دَ بَلِه اَسپ سوار شُدِه قد چند اَسپ سوار دُوتا کد. ^{۲۱} پادشاهِ اِسْرَائِيل بُر شُدِه دَ بَلِه اَسپ ها و گاډي های جَنگي حَمَلِه کد و قد کُشتارِ غَدَر کُتِه اراميا ره شِکست دَد.

^{۲۲} اوخته اُمُو نَبِي بَسْم دَ پيشِ پادشاهِ اِسْرَائِيل آمد و دَزُو گُفت: ”بورُو، خود ره قَوِي کُو و خُوب فِکَر کُو که چي بايد بکني؛ چُون دَ بهارِ سال پادشاهِ ارام بَسْم دَ خِلاف تُو مِيهه.“

حَمَلِه دَوَمِ بِنِ هَدَد

^{۲۳} خِدْمَتگَراي پادشاهِ ارام دَزُو گُفت: ”خُدايونِ ازوا خُدايونِ کوه ها اَسْتِه، امزي خاطر اُونَا دَ بَلِه مو زور شُد، ليکن اگِه قد ازوا دَ اَواري جَنگ کني، حتماً دَ بَلِه ازوا زور موشی. ^{۲۴} پس ايني کار ره بکُو: هر پادشاه ره از مقام شی برطرف کُو و دَ جاي شی قومندان تعيين کُو؛ ^{۲۵} و يگ لَشکَر رَقْمِ لَشکَري که از دِست دَدِي تيار کُو، اَسپ دَ جاي اَسپ و گاډي جَنگي دَ جاي گاډي جَنگي؛ اوخته مو قد ازوا دَ اَواري جَنگ موني و حتماً دَ بَلِه ازوا زور موشی.“ پس اُو توره ازوا ره گوش کد و اُمُو رَقْم کد.

^{۲۶} دَ وختِ بهارِ سال بن هَدَد اراميا ره جم کد و دَ اَفِيق بُر شُد تا قد اِسْرَائِيل جَنگ کنه. ^{۲۷} بَنِي اِسْرَائِيل ام جم شُدِه مُجَهز شُد و دَ خِلافِ ازوا رفت؛ بَنِي اِسْرَائِيل رُوي دَ رُوي ازوا خيمه زَد و رَقْم دُو رِمِه ريزِه بَزغله بُود، دَ حَالِيکه اراميا زمي ره پُر کُدد. ^{۲۸} اوخته يگ

مَرِدِ خُدا اَمَدِه دَ پادشاهِ إِسْرَائِيلِ كُفْت: ”خُداوندِ ايني رَقْمِ مُوگِيه، ’ازي كه اراميا مُوگِيه،
 ”خُداوند، خُدايِ كوهِ ها اَسْتِه و خُدايِ دَرّه ها نِيِيه،“ امزي خاطر ما تمامِ امزي لَشْكِرِ
 كْتِه رِه دَ دِسْتِ از تُو تَسْلِيمِ مُونْمِ تا بَدِنِيدِ كه ما خُداوندِ اَسْتُم.“^{۲۹} اونا رُوي دَ رُوي يگديگِه
 خُو خِيْمِه زَد و هفت روز اَمُو رَقْمِ بُوْد؛ دَ روزِ هفْتُمِ جَنگِ شُرُوعِ شُد و بَنِي إِسْرَائِيلِ صَد
 هزار عسكِرِ پِيْدِه اراميا رِه دَ يگ روز كُشت. ^{۳۰} باقِي مَنده هاي ازوا دَ شارِ اَفِيْقِ دُوتا كد و
 ديوالِ دَ بِلِه بِيست و هفت هزار نفر از باقِي مَنده ها چِه شُد. بِنِ هَدَدِ اَمِ دُوتا كد و دَ مَنِه
 شارِ دَرِ اَمَدِه دَ يگ اُتاقِ حِفاظتِ شُدِه تاشه شُد.

^{۳۱} خِدْمَتگارا ي بِنِ هَدَدِ دَزُو كُفْت: ”توخ كُو، مو شِنِيدِي كه پادشايونِ خانوارِ إِسْرَائِيلِ،
 پادشايونِ رَحْم-دِلِ اَسْتِه؛ بِيه كه دَ كمرِ خُو پلاس و دَ سرِ خُو ريسپونا رِه بسته كني و دَ
 پيشِ پادشاهِ إِسْرَائِيلِ بوري؛ شايد اُو جان تُو رِه بَبَخْشِه.“^{۳۲} پس اونا دَ كمرِ هاي خُو
 پلاس و دَ سرِ هاي خُو ريسپونا رِه بسته كد و دَ پيشِ پادشاهِ إِسْرَائِيلِ اَمَدِه كُفْت:
 ”خِدْمَتگار تُو بِنِ هَدَدِ مُوگِيه، ’اُطفاً مَرِه بيل كه زنده بُمْنِم.“ اَخاب كُفْت: ”آيا اُو تا آلي رِه
 زنده يه؟ اُو بَرار مه اَسْتِه.“^{۳۳} نفرای بِنِ هَدَدِ اِي رِه يگ نشانه خُوبِ دَنِسْتِ و دِسْتِي اِي
 توره رِه از دانِ ازُو گِرِفْتِه كُفْت: ”اَرْمِي، بِنِ هَدَدِ بَرار تُو يه.“ اوخته اُو كُفْت: ”بوريد و اُو
 رِه بيريدي.“ پس بِنِ هَدَدِ بَرُو اَمَدِ و اَخاب اُو رِه دَ گاډِي خُو سوار كد. ^{۳۴} بِنِ هَدَدِ دَزُو كُفْت:
 ”ما شاراي رِه كه آته مه از آته تُو گِرِفْتُنْد، پس ميديْمِ و تُو دَ دَمَشِقِ بَلَدِه خُو تِجارتِ خانه
 ها جور كُو، رَقْمِي كه آته مه دَ سامِرِه جور كد.“ اَخاب كُفْت: ”ما قد از تُو يگ عهد بسته
 مُونْمِ و تُو رِه ايله مُوكْنِم.“ پس اُو قد بِنِ هَدَدِ عهد بسته كد و اُو رِه ايله كد كه بوره.

يگ نبي اخاب رِه محكوم مونه

^{۳۵} يگ مرد از جُمْلِه اَنبِيا دَ اَمْرِ خُداوندِ دَ رَفِيْقِ خُو كُفْت: ”مَرِه بَزَن!“ ليكن اُو نفر قَبُولِ
 نَكْدِ كه اُو رِه بَزَنِه. ^{۳۶} اوخته اُو دَزِ شِي كُفْت: ”ازي كه از اَيْدِ خُداوندِ نَشُدِي، امي كه از
 پيشِ مه بوري شير تُو رِه مُوكُشِه.“ پس وختيكه اُو از پيشِ ازُو رَفْت، يگ شيرِ قد ازُو

رُوی دَ رُوی شُدِه اُو رِه کُشت. ^{۳۷} اُمُو مرد یگ نفرِ دیگِه رِه پَیدا کده گُفت: ”مَرِه بَزَن!“
 اُمُو نفر اُو رِه زَد و زخمی کد. ^{۳۸} اوخته اُمُو نَبی رفته دَ سِر رَاه مَعطَلِ پادشاه ایسته شُد،
 اُو یگ دِستمال رِه دَ بَلِه چیمای خُو بسته کده شکل خُو رِه تَغییر دَدِه بُوَد. ^{۳۹} وختی
 پادشاه تیر مُوشُد، اُو چِیغ زَدِه دَ پادشاه گُفت: ”خِدمتگار تُو دَ غولِ جَنگ رَفُتُد که یگ
 عسکر تاو خورد و یگ نفر رِه دَ پِیش مه اُورد و گُفت: ’ای نفر رِه نِگاه کُو؛ اگِه ای گُم
 شُنِه جان تُو دَ عِوضِ جان شی گِرِفْتِه مُوشِه یا یگ وَزَنه نُقرِه باید بدی.‘ ^{۴۰} وختی
 خِدمتگار تُو دَ اِینجی و اُونجی مِصْرُوف بُوَد، اُو نفر گُم شُد. ”پادشاه اِسرائیل دَزُو گُفت:
 ”حُکم دَ بَلِه تُو اُمُو رِقم اِجْرَا مُوشِه؛ خود تُو فِتوا دَدی.“ ^{۴۱} نَبی دِستی دِستمال رِه از
 چیمای خُو پَس کد و پادشاه اِسرائیل اُو رِه شِنَخْت که یکی از اَنبیا اَستِه. ^{۴۲} اوخته اُو دَ
 پادشاه گُفت: ”خُداوند اِینی رِقم مُوگیه، ’ازی که تُو اُمُو مَرَد رِه که ما دَ نَابُودی تَسْلیم
 کده بُوَدُم از دِست خُو ایلِه کدی، جان تُو دَ عِوضِ جان شی و قَوْم تُو دَ عِوضِ قَوْم شی
 گِرِفْتِه مُوشِه.“ ^{۴۳} پَس پادشاه اِسرائیل پَریشان و غَمگی شُد و سُون خَانِه خُو رِی شُدِه دَ
 سَامِرِه اَمَد.

باغ انگور نابوت

۲۱ بعد از چند وخت اِینی واقعه ها رُخ دَد: یگ نفر دَ نامِ نابوتِ یزرعیلی یگ باغ
 انگور دَ یزرعیل دَ پَالُوی خَانِه اَخابِ پادشاهِ سَامِرِه دَشت ^۲ و اَخاب دَ نابوت گُفت: ”باغ
 انگور خُو رِه دَز مه بدی تا بَلَدِه کُرِدِ سَوزی کاری از شی اِستِفاده کُنم، چُون دَ نَزْدِیکِ
 خَانِه مه اَستِه؛ و ما دَ عِوضِ شی اَزُو کده یگ باغِ انگورِ خُوبِتَر دَز تُو مِیدیم، و یا اگِه دَ
 نظر تُو خُوب معلوم شُنِه ما قِیمَت شی رِه دَز تُو نُقرِه مِیدیم.“ ^۳ لیکِن نابوت دَ اَخاب
 گُفت: ”خُداوند از مه دُور دَشته بَشِه که مِیراثِ بابِه کَلونای خُو رِه دَز تُو بَدیم.“ ^۴ پَس
 اَخاب بَخاطرِ توره که نابوتِ یزرعیلی دَزُو گُفتُد، پَریشان و غَمگی شُدِه خَانِه خُو رَفْت،
 چُون نابوت گُفتُد که: ”مِیراثِ بابِه کَلونای خُو رِه دَز تُو نَمِیدیم.“ اُو دَ جَاگِه خُو دِرَاز

کشیده روی خوره سون دیوال تاو دد و نان نخورد.

^۵ خاتون شی ایزابل د پیش ازو آمده دز شی گفت: ”چرا پریشان حال آستی و نان نموخوری؟“ ^۶ او دز شی گفت: ”بخاطری که ما قد نابوت یزرعیلی گپ زدیم و دزو گفتیم، باغ انگور خوره د نقره دز مه بدی، یا اگه بخاهی د عوض شی یگ باغ انگور دیگه دز تو میدیم، لیکن او د جواب مه گفت، ’ما باغ انگور خوره دز تو نمیدیم.“ ^۷ خاتون شی ایزابل دزو گفت: ”آیا تو فعلاً د بله اسرائیل پادشاهی نمونی؟ باله شو، نان بخور و خوش بش؛ ما باغ انگور نابوت یزرعیلی ره دز تو میدیم.“

^۸ اوخته ایزابل چند خط د نام آخاب نوشته کد و امو خط ها ره قد مهر آخاب مهر-و-موم کده د ریش سفیدا و کتهسرای که قد نابوت د یگ شار زندگی موكد، ری کد. ^۹ د امزو خط ها اینی رقم نوشته کدد: ”یگ روز ره روزه اعلان کنید و نابوت ره د باله سر جای مردم شنده ^{۱۰} دو نفر بد-و-بیکاره ره روی د روی شی بشندید تا د بله ازو شاهدی دده بگیه، ’تو د ضد خدا و پادشاه کفرگویی کدی.‘ اوخته او ره برو ببرد و سنگسار کنید تا بمره.“

^{۱۱} پس مردم شار نابوت، یعنی ریش سفیدا و کتهسرای که د شار ازو زندگی موكد، د مطابق پیغامی که ایزابل دزوا ری کدد، عمل کد؛ اونا د مطابق نوشته خط های که ایزابل بلده ازوا ری کدد ^{۱۲} روزه اعلان کد و نابوت ره د باله سر جای مردم شند. ^{۱۳} اوخته دو نفر بد-و-بیکاره آمده پیش روی ازو ششت و امو دو نفر د پیش روی مردم د بله نابوت شاهدی دده گفت: ”نابوت د ضد خدا و پادشاه کفرگویی کده.“ پس اونا نابوت ره از شار برو برد و سنگسار کده کشت. ^{۱۴} بعد ازو اونا د ایزابل پیغام ری کده گفت: ”نابوت سنگسار شد و مرد.“

^{۱۵} وختی ایزابل شنید که نابوت سنگسار شده و مرده، او د آخاب گفت: ”باله شو و باغ

انگورِ نابوتِ یزرعیلی ره که او نخاست او ره د نقره دز تو بدیه، صاحب شو؛ چون نابوت زنده نییه، بلکه مُرده. ^{۱۶} امی که آخاب شنید که نابوت مُرده، او باله شده رفت تا که باغ انگورِ نابوتِ یزرعیلی ره صاحب شنه.

^{۱۷} د امزو غیت کلام خُداوند د ایلایای تشبی نازل شده گُفت: ^{۱۸} ”باله شو و بلده دیدون آخاب پادشاهِ اسرائیل که د سامره آسته بورو؛ اونه، او د باغ انگورِ نابوت آسته، او د اونجی رفته تا او ره صاحب شنه. ^{۱۹} قد ازو گپ زده بگی، خُداوند اینی رقم مَوگیه: آیا ام قتل مونی و ام مُلک شی ره صاحب موشی؟ بسم دزو بگی، خُداوند اینی رقم مَوگیه: د جایی که سگا خونِ نابوت ره لیسید، سگا خونِ ازتو ره ام د امونجی میلیسه.“

^{۲۰} وختی آخاب، ایلایا ره دید، گُفت: ”ای دشمنون مه، مره پیدا کدی؟“ او د جواب شی گُفت: ”آرے، تو ره پیدا کدم، چراکه تو خود ره گرو بدی کدے تا چیزی ره که د نظر خُداوند زشت آسته، انجام بدی. ^{۲۱} خُداوند مَوگیه، اینه، ما د بله تو بلا-و-مُصیبت اُورده تو ره کاملاً نابود مونم و از خانوارِ آخاب هر مرد-و-باچه شی ره که د اسرائیل بَشه چی بندی و چی آزاد، از بین موبرم. ^{۲۲} خانوار تو ره رقم خانوارِ یربعام باچه نباط و رقم خانوارِ بعشا باچه آخیا جور مونم، چراکه تو قار مره باله اُورده و باعث شدے که اسرائیل گناه کنه. ^{۲۳} امچنان د باره ایزابل خُداوند مَوگیه، سگا ایزابل ره د نزدیک دیوالِ یزرعیل موخوره. ^{۲۴} هر کسی که از خانوارِ آخاب د شار بمره، سگا موخوره و هر کسی که د دشت بمره، مرغکوی هوا موخوره.“

^{۲۵} واقعاً، هیچ کس د اندازه آخاب خود ره گرو بدی نکد تا چیزی ره که د نظر خُداوند زشت آسته انجام بدیه، چون او د وسیله خاتون خو ایزابل اُشتک موشد. ^{۲۶} او نفرت انگیزترین عمل ره د وسیله پیروی از بُتها انجام دد و رقم اموریای که خُداوند اونا ره از پیش روی بنی اسرائیل هی کدد، رفتار کد.

۲۷ وختی آخاب امی تورا ره شنید، کالای خو ره چک کده پلاس پوشید و روزه گرفته د بله پلاس خاو شد؛ او ماتم زده ایسو و اوسو مورفت.

۲۸ اوخته کلام خداوند د ایلیای تشبی نازل شده گفت: ۲۹ ”آیا مینگری که آخاب چطور د حضور مه فروتن شده؟ پس بخاطری که خود ره د حضور مه فروتن کده، ما بلا-و- مصیبت ره د روزای زندگی ازو نمیرم، لیکن د روزای زندگی باچه شی ای بلا-و- مصیبت ره د بله خانوار ازو میرم.“

نبوت میکایا د خلاف آخاب

۲۲ ۱ بلده سه سال د بین آرام و اسرائیل جنگ نبود. ۲ لیکن د سال سوم وختی یهوشافاط پادشاه یهودا د پیش پادشاه اسرائیل آمد، ۳ پادشاه اسرائیل د خدمتگاری خو گفت: ”آیا نمیدید که راموت- جلعاد از مو آسته و مو هیچ کار نمونی تا او ره از دست پادشاه آرام پس بگیری؟“ ۴ اوخته د یهوشافاط گفت: ”آیا تو قد ازمه د راموت- جلعاد بلده جنگ موری؟“ یهوشافاط د جواب پادشاه اسرائیل گفت: ”آری، ما قد تو آستم و قوم مه و اسپای مه د خدمت تو یه.“

۵ و یهوشافاط ادامه دده د پادشاه اسرائیل گفت: ”لطفاً اول کلام خداوند ره دزی باره پی ببر.“ ۶ پس پادشاه اسرائیل انبیا ره جم کد که تعداد ازوا تقریباً چارصد نفر بود و دزوا گفت: ”آیا د راموت- جلعاد بلده جنگ بورم یا صرف نظر کنم؟“ اونا گفت: ”بورو، چون خداوند او ره د دست پادشاه تسلیم مونه.“ ۷ لیکن یهوشافاط گفت: ”آیا د اینجی دیگه نبی خداوند نییه که از شی مشوره بگیری؟“ ۸ پادشاه اسرائیل د یهوشافاط گفت: ”یگ مرد دیگه ام آسته که مو میتنی د وسیله ازو از خداوند مشوره بگیری، میکایا باچه ایمله؛ لیکن ما ازو بد موبرم، چراکه او هرگز د باره ازمه نبوت خوب نمونه، بلکه نبوت بد موکنه.“ یهوشافاط گفت: ”پادشاه نباید ای رقم بگيه.“ ۹ اوخته پادشاه اسرائیل یکی از

نفرای دَر بار خُو ره کُوی کده گُفت: ”میکایا باچه ایمله ره زود گِرِفته بَیر.“^{۱۰} پادشاهِ اسرائیل و یهوشافاط پادشاهِ یهودا هر کُدَم شی کالای شاهانه خُو ره پوشیده دَ تخت خُو دَ خر موجوی، دَ نزدیکِ درگه سامره شِشْتد و پگِ انبیا دَ حُضُورِ ازوا نَبُوتِ مُوکد.

”صِدْقیا باچه کِنَعنه بَلدِه خُو شاخای آینی جور کده گُفت: ”خُداوند آینی رقمِ مُوگیه، تُو ارامیا ره قد امزیا میزنی تا نابود شُنه.“^{۱۲} پگِ انبیا یگِ رقمِ نَبُوتِ مُوکد و مُوگُفت: ”دَ بَلِه راموت جِلعاد حَمله کُو و پیروز شو، چُون خُداوند اُو ره دَ دِستِ پادشاهِ تَسْلیم مونه.“

”قاصِدی که بَلدِه کُوی کدونِ میکایا رفتد، دَزُو گُفت: ”اونه، پگِ انبیا از یگِ دان دَ خُوبی پادشاهِ توره مُوگیه؛ پس بیل که توره از تُو ام رقمِ توره یکی امزوا بَشه و توره خُوب بگی.“^{۱۴} لیکن میکایا گُفت: ”قَسَم دَ زندگی خُداوند که هر چیزی که خُداوند دَز مه بگیه امو ره مُوگیم.“

”وختیکه میکایا دَ پیشِ پادشاهِ آمد، پادشاهِ دَزُو گُفت: ”آی میکایا، آیا مو دَ راموت جِلعاد بَلدِه جنگ بوری یا صرفِ نظر کنی؟“ اُو دَ جوابِ شی گُفت: ”بورُو و پیروز شو؛ خُداوند اُو ره دَ دِستِ پادشاهِ تَسْلیم مونه.“^{۱۶} پادشاهِ دَزُو گُفت: ”چند دَفعه باید تُو ره قَسَم بَدیم که وختی نامِ خُداوند ره میگیری دَز مه هیچ چیز نگی، بغیر از راست.“

”اوخته میکایا گُفت: ”تمامِ اسرائیل ره رقمِ رَمِه که چوپو ندره دَ کوه ها تیت پَرک دیدم و خُداوند گُفت، ’امیا رهبرِ ندره؛ بیل که هر کس بخیر-و-سلامت پس خانه خُو بوره.“

”پادشاهِ اسرائیل دَ یهوشافاط گُفت: ”آیا دَز تُو نَگُفتم که اُو دَ باره از مه نَبُوتِ خُوب نَمونه، بَلکه نَبُوتِ بَد مَوکنه؟“

”میکایا گُفت: ”پس کلامِ خُداوند ره بَشَنو؛ ما خُداوند ره دیدم که دَ تخت خُو شِشْتِه بُود و تمامِ لشکرِ آسمانی دَ پالوی شی دَ طرفِ راست و طرفِ چپِ اَزو ایسته بُود.“^{۲۰} و خُداوند گُفت، ’کی آخاب ره دَ دام پورته مونه تا دَ راموت جِلعاد بوره و کُشته شُدِه

بُفْتَه؟‘ اوخته یکی ازوا یگ چیز گُفت و دیگه شی دیگه چیز. ^{۲۱} دَ امزُو غیت یگ روح پیش آمد و دَ حُضُورِ خُداوند ایسته شُدِه گُفت، ‘ما او ره دَ دام پورته مُونم.‘ ^{۲۲} خُداوند ازو پُرسید، ‘چی رقم؟‘ او گُفت، ‘ما بُرو مورم و دَ دانِ پگِ انبیای شی روحِ دروغِ موشم.‘ خُداوند گُفت، ‘تُو او ره دَ دام پورته مونی و کامیاب موشی. بورو و ای کار ره بُکو.‘ ^{۲۳} پس تُو مینگری که خُداوند روحِ دروغِ ره دَ دانِ پگِ امزی انبیای تُو ایسته؛ چون خُداوند بدبختی ره دَ بله تُو حکم کده.

^{۲۴} اوخته صدیقیا باچه کِنعنه پیش آمده دَ رُوی میکایا قد چپات زد و گُفت: “روحِ خُداوند از کُدم راه تیر شد تا قد ازتو توره بگیه؟” ^{۲۵} میکایا دَ جواب شی گُفت: “توخ کُو، دَ روزی که دَ اُتاقِ داخلی دَر آمده خود ره تاشه کنی، اوخته میدنی.” ^{۲۶} پادشاهِ اسرائیل امر کده گُفت: “میکایا ره بگیری و دَ آمون قومندانِ شار و شاهزاده یوآش تسلیم کنید ^{۲۷} و بگید که پادشاه اینی رقم مَوگیه، ‘ای نفر ره دَ بندی‌خانه پورته کنید و بغیر از نانِ خُشک و آو دیگه چیز بلده شی ندید تا وختیکه ما صحیح-و-سلامت پس بییم.” ^{۲۸} میکایا گُفت: “اگه تُو صحیح-و-سلامت پس بیی، خُداوند دَ وسیله ازمه توره نَگفته.” و ادامه دده گُفت: “ای مردم، ای دَ گوشِ پگِ شمو بشه!”

شکست و مرگِ آخاب

^{۲۹} پس پادشاهِ اسرائیل و یهوشافاط پادشاهِ یهودا دَ راموت جلعاد رفت. ^{۳۰} پادشاهِ اسرائیل دَ یهوشافاط گُفت: “ما شکل خُو ره تغیر دده دَ جنگ مورم، لیکن تُو کالای شاهانه خُو ره بپوش.” پس پادشاهِ اسرائیل شکل خُو ره تغیر دده دَ جنگ رفت. ^{۳۱} دَ عین حال پادشاهِ آرام دَ سی و دو قومندانِ گاډی های جنگی خُو امر کده گُفت: “قد هیچ کس جنگ نکنید، نه قد ریزه و نه قد کته، بلکه تنها قد پادشاهِ اسرائیل.” ^{۳۲} وختی قومندانای گاډی های جنگی یهوشافاط ره دید، اونا گُفت “حتماً اینمی پادشاهِ اسرائیل آسته.” و پس تاو خورد که قد ازو جنگ کنه و یهوشافاط ناره زد. ^{۳۳} وختی قومندانای گاډی های

جنگی دید که او پادشاه اسرائیل نییه، اونا از دُمال کدونِ ازو دست کشید. ^{۳۴} لیکن یگو کس کمون خوره کَش کده بدونِ هدَف تیر ایله کد و تیر دَ درزِ زره پادشاه اسرائیل خورد؛ پس او دَ گاډی وان خو گُفت: ”تاو بخور و مره از میدانِ جنگ بر کو، چون زخمی شدیم.“ ^{۳۵} دَ امزو روز جنگ شدید شد و پادشاه ره دَ بله گاډی شی روی دَ روی ارامیا نفرای شی باله گرفتد، تا ای که او دمِ دیگر مُرد؛ خونی که از زخمِ ازو رفتد روی گاډی ره پوشندد. ^{۳۶} دَ غیتِ آفتو شِشتو قد آوازِ بلند دَ لشکر گُفته شد: ”هر کس دَ شار و مُلک خو پس بوره!“

^{۳۷} دمزی رقم پادشاه مُرد و دَ سامره اُورده شد و اونا پادشاه ره دَ سامره دفن کد. ^{۳۸} اونا گاډی ره دَ نُورِ سامره شُشت، دَ جایی که خاتونوی بدکار حمام مُوکد، و سگا خونِ آخاب ره لیسید، مُطابقِ کلامی که خداوند گُفتد. ^{۳۹} باقی کارای آخاب و هر چیزی که کد و خانه که از عاج جور کد و شارای که مُستحکم جور کد، اونا دَ کتابِ تواریخ پادشایونِ اسرائیل نوشته یه. ^{۴۰} پس آخاب قد بابه کلونای خو خاو کد و باچه شی آخزیاہ دَ جای ازو پادشاه شد.

پادشاهی یهوشافاط دَ یهودا

^{۴۱} یهوشافاط باچه آسا دَ سالِ چارمِ پادشاهی آخاب پادشاه اسرائیل دَ بله یهودا پادشاه شد. ^{۴۲} یهوشافاط سی و پنج ساله بُود که پادشاهی شی شروع شد و بیست و پنج سال دَ اورشَلیم حُکمرانی کد. نامِ آبه شی عزوبه دُخترِ شَلحی بُود. ^{۴۳} او دَ تمامِ چیزا دَ مُطابقِ راه های آته خو آسا رفتار کد و ازوا تاو نخورد؛ او چیزی ره که دَ نظرِ خداوند دُرست بُود، دَ جای میُورد. لیکن عبادت‌گاه های جای های بلند از بین بُرده نشد و مردمِ هنوز دَ جای های بلند قُربانی تقدیم مُوکد و بخورِ خوشبوی مُسوختند. ^{۴۴} یهوشافاط دَ دورونِ پادشاهی خو قد پادشاه اسرائیل صلح کد.

۴۵ باقی کارای یهوشافاط و قدرت نمایی و جنگ های که کد د کتاب تواریخ پادشایون
یهودا نوشته یه. ۴۶ او باقی لواطگرای ره که از زمان آته شی آسا باقی مند، ام از
سرزمین خو گم کد.

۴۷ د ملک ادوم کدم پادشاه نبود، لیکن نماینده یهوشافاط پادشاه حکمرانی موكد.

۴۸ یهوشافاط کشتی های تجاری جور کد تا بلده اوردون طلا د اوفیر بوره، لیکن رفته
ننست، چراکه کشتی ها د عصیون- جابر میده شد. ۴۹ یگ زمان آخزیه باچه آخاب د
یهوشافاط گفتد: ”بیل که خدمتگرای مه قد خدمتگرای تو د کشتی ها بوره.“ لیکن
یهوشافاط قبول نکدد. ۵۰ وختی یهوشافاط فوت کده قد بابه کلونای خو خاو کد و د مینکل
بابه کلونای خو د شار بابه کلون خو داوود دفن شد، باچه شی یهورام د جای ازو پادشاه
شد.

آخزیه د اسرائیل پادشاه موشه

۵۱ آخزیه باچه آخاب د سال هفدهم پادشاهی یهوشافاط پادشاه یهودا د بله اسرائیل د
سامره پادشاه شد و دو سال د بله اسرائیل حکمرانی کد. ۵۲ او چیزی ره که د نظر
خداوند بد بود د جای میورد و د مطابق راه- و- طریق آته و آبه خو و د مطابق راه- و-
طریق یربعام باچه نباط که باعث شد اسرائیل گناه کنه، رفتار موكد. ۵۳ او بعل ره عبادت
و سجده کد و قار خداوند، خدای اسرائیل ره باله اورد، امو رقم که آته شی کدد.